

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

PANTAZI CRISTEA — Un punct de plecare spre noi succese	1
VIRGIL FILIMON — Măsurile luate de comitetul executiv pentru îmbunătățirea concursului între bibliotecile de la sate	6
IOANA STANCOVEANU — Aspecte din prima fază — obiective pentru faza a doua	7
N. GEORGESCU-TISTU — Creatorii de cultură despre carte	9
— In ajutorul mișcării artistice de arhivare	12
ILIE STANCIU — Lectura copiilor și a tineretului. Constatări pe baza unei anchete	15
— Cataloge pentru copii	17
DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE	
VORONET — Cum trezim interesul pentru cartea de știință popularizată	19
— Indrumarea cititorilor în bibliotecile noastre	21
— O inițiativă lăudabilă	25
BIBLIOTECI SINDICALE	
BRIL N. — Cursul de perfecționare a bibliotecarilor din stațiunile de odihnă și tratament balnear	27
DIN ISTORICUL BIBLIOTECILOR NOASTRE	
M. GH. BUJOR — Activitatea primelor biblioteci muncitorești	29
VACZY LEONA — Cîntec despre Lupu Vodă	33
DISCUȚII	
NICOLAE OANCEA — Bibliotecile din învățămîntul superior — biblioteci de specialitate	35
— Cîteva probleme în legătură cu difuzarea cărții	38
Din corespondențele noastre	40
Materiale de specialitate	43
Din presa străină de specialitate	44
Cronica bibliologică	46
Știați că?	
Știri din lumea cărților și a bibliotecilor	

5

1958

* 550015442 *

U.M.F. Tîrbu-Mureș

Calendarul nostru

9 iunie

Se împlinesc 110 ani de la nașterea lui *V. G. Belinski*. (vezi „Călăuza bibliotecarului”, 1956, nr. 5, p. 42).

★

13 iunie

S-a născut la Tazlău, *I. I. Mironescu*. Fiu de învățător, urmează școala primară la Tg. Neamț și liceul la Iași, unde are profesor de limba română pe Ibrăileanu. Încă din școală, el își arată preferințe pentru opera cronicarului I. Neculce și scrierile lui I. Creangă. În 1905 se înscrie la facultatea de medicină din Iași, iar ca să se poată întreține rămâne pedagog la liceu, dînd în timpul liber meditații sau lucrînd ca salahor.

Din cauza atitudinii sale democratice în 1907 este arestat de autoritățile burghezo-moșierești sub acuzarea că a „propagat idei subversive” în rîndurile țăranilor, instigîndu-i la răscoală. În 1909 îl găsim conducînd greva studenților mediciști din Iași, grevă care s-a soldat cu satisfacerea unora dintre cerințe. În această perioadă scrie cunoscuta nuvelă *Furtună veteranul* publicată în 1908 în „Viața romînească”. După absolvirea studiilor, Mironescu a căutat toată viața sa să îndeplinească profesiunea de medic cu munca în domeniul creației literare. El publică o serie de schițe și nuvele în revistele „Viața romînească”, „Insemnări ieșene” și „Insemnări literare”. În 1912 își trece cu succes teza de doctorat la facultatea de medicină din Iași, unde ajunge apoi profesor. Trei sînt volumele publicate de scriitor: *Oameni și vremuri*, *Tuhie Radu Teacă* și *Intr-un colț de rai*. Moare la 22 iulie 1939 în satul său natal.

De consultat: Mironescu, I. I.: *Scrieri alese* cu o prefață de Sanda Radian (Buc.), E.S.P.L.A., 1953, 236 p. (Prefață de Sanda Radian, p. 3—21) (Biblioteca pentru toți).

★

22 iunie

Se împlinesc 45 de ani de la moartea lui *St. Octavian Iosif*. (Vezi „Călăuza bibliotecarului”, 1956, nr. 9, p. 43).

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R.P.R.

ANUL XI Nr. 5

MAI 1958

Redacția: București, Calea Rahovei Nr. 2—4 — tel. 3.94.04

UN PUNCT DE PLECARE SPRE NOI SUCCESE

PANTAZI CRISTEA

Director general al Așezămintelor Culturale din
Ministerul Învățămîntului și Culturii

Dezvoltarea culturii socialiste în țara noastră și educarea oamenilor muncii în spiritul dragostei de patrie și a internaționalismului proletar, se sprijină pe activitatea multilaterală a numeroase instituții cultural-educative de masă create în anii regimului democrat popular.

Succesul activității acestor instituții depinde într-o mare măsură de atenția cu care organele locale ale puterii de stat — sfaturile populare — se ocupă de îndrumarea și sprijinirea lor, de faptul dacă problemele lor specifice sînt luate în considerare și rezolvate cu eficacitate.

Iată de ce a fost binevenită prezența vicepreședinților comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale și a șefilor secțiilor de învățămînt și cultură la recenta consfătuire de lucru convocată de Consiliul de Miniștri la care au fost de față cadre de conducere ale Ministerului Învățămîntului și Culturii, activiști culturali, delegați ai unor organizații obștești etc. Scopul consfătuirii a fost de a analiza și dezbate problemele privind munca în școli, în instituții culturale de masă și în instituțiile de artă.

Baza discuțiilor privind munca culturală de masă a constituit-o referatul prezentat de comitetul executiv al sfatului popular al regiunii Pitești, urmat de un coreferat al Direcției Generale a Așezămintelor Culturale din Ministerul Învățămîntului și Culturii. Acesta a urmărit folosirea experienței regiunii Pitești și ca un mijloc de apreciere a situației muncii cultural-educative din întreaga țară.

Lucrările consfătuirii au reușit să prezinte o sinteză a condițiilor în care se desfășoară în prezent munca cultural-educativă de masă în întreaga țară, scoțind în evidență pe lângă o seamă de realizări pozitive și aspectele negative din acest important sector de muncă. Problemele discutate, propunerile făcute pentru îmbunătățirea muncii au constituit, fără îndoială, un fructuos schimb de experiență în domeniul activității instituțiilor de masă de la sate.

Din lucrările consfătuirii a reieșit clar faptul că multe comitete executive ale sfaturilor populare îndrumază activitatea bibliotecilor în direcția sprijinirii luptei pentru transformarea socialistă a agriculturii.

În această privință bibliotecile au început să folosească o serie de noi și interesante metode de muncă, ale căror rezultate se și văd în multe locuri.

O asemenea metodă s-a născut în raionul Buzău sub forma convorbirilor pe tema transformării socialiste a agriculturii și care apoi, dovedindu-și eficacitatea, s-a răspîndit în multe raioane ale regiunii Ploiești. Folosirea de către biblioteci a acestei metode alături de alte acțiuni ale organelor locale, a contribuit ca în comuna Filipești de Tîrg numărul familiilor înscrise în G.A.C. să sporească cu încă 27, iar în întovărășire cu încă 40. Apreciînd-o ca atare, comitetul executiv al sfatului popular regional a hotărît includerea acestei inițiative ca punct principal pe ordinea de zi a unei sesiuni de comunicare privind experiența pozitivă a activiștilor culturali din regiunea Ploiești, în scopul generalizării ei.

Exemple bune de biblioteci care au adus o contribuție de seamă în opera de colectivizare a satului, sînt numeroase și printre acestea pot fi amintite bibliotecile din comunele Cioara-Doicești, raionul Călmățui, Nămolosa-Sat, raionul Iliești, ș. a.

Alături însă de numeroasele succese amintite, consfătuirea a scos la iveală o serie de lipsuri serioase în domeniul muncii cu cartea, pentru sprijinirea transformării socialiste a agriculturii, a creșterii producției agricole și ridicării nivelului de cultură generală a țăranilor muncitori.

Subapreciind rolul bibliotecilor în general, unele sfaturi populare raionale și în special cele comunale, mai folosesc bibliotecarii la alte sarcini decât cele privind munca bibliotecilor respective. O înțelegere mecanică, unilaterală, a aportului muncii cu cartea în sprijinul transformării socialiste a agriculturii dovedesc și unii bibliotecari.

În multe locuri bibliotecarii socotesc că înscrierea sporadică a unei manifestări de masă asupra unei cărți de literatură politică, agricolă sau beletristică în care se tratează tema transformării socialiste a satului sau lectura în cercurile de citit a unei asemenea cărți, sînt suficiente pentru a aduce o contribuție în această direcție.

O lipsă relevantă în mod deosebit în dezbaterile consfătuirii este circulația scăzută a cărții de literatură politică și agricolă. În regiunea Galați, de pildă, din totalul cărților difuzate în biblioteci literatura agrozootehnică ocupă doar 2%. La biblioteca raională din Bujoru care funcționează în mediu sătesc s-au citit în primul trimestru al anului în curs doar 21 cărți de literatură agricolă, între care numai 4 au fost citite de țărani muncitori iar restul de tehnicieni.

Trebuie să arătăm că — așa cum s-a desprins din cuvîntul unor participanți la discuții — în multe locuri se neglijează ajutorarea muncii bibliotecilor colțurilor roșii din G.A.C. Experiența pozitivă acumulată în regiunea Constanța, unde există o colaborare strînsă între bibliotecile sătești și ale colțurilor roșii din G.A.C., precum și o preocupare permanentă a bibliotecii regionale și a celor raionale pentru ridicarea nivelului acestor instituții din unitățile socialiste, ar trebui extinsă pe o scară mult mai largă.

Un alt învoăfămînt desprins din lucrările consfătuirii este faptul că propaganda cunoștințelor științifice și politice nu trebuie înțeleasă ca un scop în sine, ci în strînsă legătură cu sarcina fundamentală a muncii culturale în etapa actuală: transformarea socialistă a satului.

Este meritul multor sfaturi populare, regionale și raionale de a fi îndrumat activitatea bibliotecilor în această direcție, în special în acele locuri unde se manifestă mai imperios cerințele de combatere a prejudecăților și superstițiilor.

Bibliotecile sătești din comunele Petrești, Apoldul de Sus, Poiana, Zlatna, ș.a. din regiunea Hunedoara, organizează regulat lecturi în grup și alte acțiuni de masă consacrate cărților de popularizare a cunoștințelor științifice. În unele biblioteci din regiunea Pitești, Galați, ș.a. se organizează seri de întrebări și răspunsuri dedicate diferitelor probleme de știință și cultură iar unele manifestări de masă sînt însoțite de material intuitiv și demonstrativ: diafilme, planșe, tablouri, etc.

Dar și în acest domeniu există în multe locuri rămîneri în urmă. Una din cauzele care au dus și mențin această situație este și slaba reprezentare în fondurile bibliotecilor a cărților de popularizare a cunoștințelor științifice.

În legătură cu informarea politică a oamenilor muncii asupra evenimentelor interne și internaționale, consfătuirea a relevat interesul multor biblioteci care organizează o vie activitate în această direcție, folosind presa, „Jurnalul vorbit“, „Călătorii pe hartă“, etc. A căpătat o largă răspîndire practica unei scurte informări politice cu prilejul manifestărilor cultural-artistice, în cercurile de citit, etc.

Una din sarcinile de bază și permanente ale activității bibliotecilor este educarea patriotică a oamenilor muncii, cultivarea sentimentului de dragoste față de patrie, față de realizările regimului democrat popular, cultivarea încrederii în viitorul patriei și a hotărîrii de a învinge greutățile ce se ivesc în drumul spre socialism.

Pe această linie bibliotecile au obținut unele realizări remarcabile. În cea mai mare parte a bibliotecilor aniversarea a 50 de ani de la marile răscoale țărănești din 1907, a marcat prilejul unor numeroase manifestări (expoziții, recenzii, seri literare, consfături, etc.) menite să păstreze și să slăvească memoria celor 11 000 de țărani

căzuși pentru pământ și libertate și să cultive în rindul maselor dragostea pentru viața nouă creată în anii regimului democrat-popular.

Trebuie remarcat și începutul multor biblioteci regionale de a valorifica — prin alcătuirea unor fișiere bibliografice speciale — fondurile legate de problemele locale, în scopul întocmirii de monografii și a lămuririi unor probleme social-culturale legate de prezentul sau trecutul regiunii respective.

În acțiunea de educare patriotică a maselor există uneori însă o înțelegere îngustă, limitată numai la popularizarea trecutului istoric și a frumuseților naturale ale patriei, neglijându-se în mare măsură popularizarea realizărilor obținute în anti regimului democrat-popular sub conducerea partidului, sau sublinierea eroismului oamenilor muncii, constructori ai socialismului.

Nu se bucură încă de atenția cuvenită nici concursul „Jubiți cartea” minunat mijloc de educare patriotică a tinerei generații. Deși au trecut atâtea luni de la apariția noilor măsuri luate pentru înviorarea concursului, acesta nu a devenit o adevărată acțiune de masă care să cuprindă cercuri tot mai largi de tineret în jurul bibliotecilor.

Trebuie să semnalăm ca deosebit de îmbucurător faptul că, în general, în ultima vreme se observă tendința multor sfaturi populare de a acorda o atenție sporită ridicării nivelului activității bibliotecilor. Acest lucru îl dovedesc planurile de muncă ale multor comitete executive privind sectorul muncii culturale de masă, deci și al bibliotecilor, orientarea acestor unități în funcție de necesitățile specifice, aplicarea și urmărirea măsurilor luate în acest sector. În regiunea Pitești, de pildă, se observă preocuparea permanentă a sfaturilor populare regionale de a analiza periodic problemele de conținut al muncii cultural-educative ca rezultat al aprecierii rolului acestei munci în rezolvarea sarcinilor ce stau în fața sfaturilor populare.

De asemenea, trebuie subliniată preocuparea comitetelor executive de a folosi în scopul îndrumării bibliotecilor, aparatul de specialitate, inițiind diferite acțiuni și măsuri organizatorice menite a îmbunătăți activitatea acestora: ședințe periodice de instruire a activului bibliotecilor, organizarea regulată a seminariilor regionale și raionale cu bibliotecarii, consfătuiri și schimburi de experiență, cursuri scurte de instruire a bibliotecarilor, etc.

Consfătuirea a dezbătut și o serie de probleme referitoare la conducerea și îndrumarea activității cultural-educative care ar trebui să stea în atenția comitetelor executive ale sfaturilor populare.

Una din acestea este problema cadrelor, de a căror pricepere și nivel de pregătire depinde calitatea activității culturale atât din punct de vedere al conținutului cât și al metodelor și formelor folosite.

Analiza muncii lucrătorilor din biblioteci arată că în cea mai mare parte în acest sector lucrează cadre bine pregătite, entuziaste și devotate acestei profesii. Se mai manifestă însă în unele locuri tendința unor sfaturi populare de a nesocoti indicațiile Ministerului Învățământului și Culturii cu privire la cadrele de bibliotecari, ceea ce face ca bibliotecile respective să desfășoare o activitate cu totul necorespunzătoare. În alte locuri, și aceasta se referă în special la bibliotecile căminelor culturale, fluctuația permanentă de cadre, face ca munca cu cartea în satele respective să fie aproape inexistentă.

În fine, o problemă discutată în cadrul consfătuirii a fost cea privitoare la grija sfaturilor populare pentru asigurarea bazei materiale necesare activității culturale de masă, domeniu în care s-au subliniat unele realizări.

În regiunea Iași, Sfatul popular regional a alocat pentru învățământ și cultură — prin bugetul sfatului popular regional — suma de lei 120.600.000, ceea ce reprezintă o creștere de 64% față de anul 1955 și 16% față de anul 1956. Din această sumă, de pildă, pentru procurarea de cărți la bibliotecile sătești s-au consumat 1.186.785 lei față

de 1.137.550 lei planificat pentru acest lucru. Tot în această regiune, prin grija Sfatului popular regional, au luat ființă încă o bibliotecă raională pentru raionul Iași și 39 biblioteci sătești, iar pentru anul în curs se prevede înființarea a încă 20 biblioteci sătești.

În regiunea Ploești, Sfatul popular regional a creat condiții optime de funcționare bibliotecii regionale, punându-i la dispoziție, în Palatul Culturii, numeroase încăperi care-i permit acum desfășurarea unei activități multilaterale. În grija sa pentru dezvoltarea rețelei de biblioteci, comitetul executiv a mai creat în anul 1957 un număr de 25 biblioteci sătești asigurându-le condiții bune de funcționare.

În încheierea discuțiilor au fost indicate căile ce trebuie urmate pentru ridicarea continuă a întregii munci cultural-educative de masă.

Marile sarcini ridicate în fața întregului popor muncitor de lucrările recentei consfătuiri de la Constanța și de raportul prezentat cu această ocazie de tov. Gh. Gheorghiu-Dej pentru ridicarea agriculturii noastre, necesită îmbunătățirea stilului de muncă și al lucrărilor pe tărîmul muncii cu cartea în direcția aportului pe care bibliotecile pot și trebuie să-l aducă în opera de atragere conștientă a țărânimii muncitoare spre socialism. Fiecare lucrător din biblioteci trebuie să fie pătruns de faptul că munca pentru transformarea socialistă a agriculturii, este o muncă politică de mare răspundere care nu poate fi limitată la cîteva manifestări și două-trei forme sporadice de activitate. Ea trebuie să îmbrățișeze întreaga activitate a bibliotecilor, să constituie linia călăuzitoare a lor, să fie mai concretă, mai plină de conținut și strîns legată de problemele locale.

Atenția bibliotecarilor trebuie să se îndrepte spre organizarea unei vii și convingătoare popularizări a cărților de știință și literatură politică în scopul înarmării fiecărui țaran muncitor cu o concepție materialistă asupra lumii.

O rodnică, multilaterală și atrăgătoare activitate pot să desfășoare bibliotecarii și în legătură cu cărțile de literatură ce contribuie la dezvoltarea patriotismului socialist.

Asigurarea unei activități multilaterale a bibliotecilor cere antrenarea tuturor cadrelor de intelectuali din sate în muncă cu cartea. Alături de învățători, cadrele de ingineri, agronomi, tehnicieni, personalul medical din sate, etc. sînt forțe pe aportul cărora comitetele executive ale sfaturilor populare pot și trebuie să se bizuie în ridicarea nivelului activității bibliotecilor.

Grija sfaturilor populare trebuie să se îndrepte și spre asigurarea unor condiții materiale cît mai bune de funcționare a bibliotecilor.

Sfaturile populare sînt chemate să ajute bibliotecile în îmbogățirea neconținută a fondurilor de cărți, în scopul unei satisfaceri cît mai depline a cerințelor culturale sporite ale oamenilor muncii. În acest sens, sfaturile populare au datoria de a nu aștepta și pretinde în permanență subvenții numai din bugetul statului, ci trebuie să intensifice acțiunea de dezvoltare a bazei materiale a instituțiilor culturale prin resurse locale și participarea largă a tuturor oamenilor muncii. Paralel cu aceasta, comitetele executive trebuie să asigure dezvoltarea rețelei de biblioteci sătești, în primul rînd în acele centre unde nevoile de culturalizare a maselor sînt mai mari.

Prin lucrările ei, Consfătuirea de la București a arătat marile posibilități ce există pentru ca munca cu cartea să se ridice la nivelul sarcinilor ce stau astăzi în fața poporului muncitor.

Conștienți de aportul pe care munca culturală de masă îl poate aduce în îndeplinirea sarcinilor politico-economice pe care partidul și guvernul le pun azi la sate, participanții la consfătuire sînt ațori să folosească din plin învățămintele acestei consfătuiri, în vederea unei permanente îmbunătățiri a muncii instituțiilor culturale de masă.

Măsurile luate de comitetul executiv pentru îmbunătățirea concursului între bibliotecile de la sate

VIRGIL FILIMON

Vicepreședinte al Comitetului execu-
tiv al Sfatului popular regional
Bacău

În rândurile bibliotecarilor din satele regiunii noastre a stîrnit un viu interes organizarea de către Ministerul Învățămîntului și Culturii a concursului care se desfășoară sub lozinca „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor”. Acest concurs s-a dovedit un mijloc important în realizarea sarcinilor muncii de culturalizare a maselor. Metoda organizării întrecerilor culturale și artistice a dat totdeauna cele mai bune rezultate.

Analiza primei etape a concursului în regiunea noastră a arătat că multe biblioteci au reușit să-și îmbunătățească în mod simțitor activitatea, mai ales acelea care s-au bucurat de sprijinul sfaturilor populare, al secțiilor de învățămînt și cultură și al bibliotecilor raionale.

Biblioteca sătească din comuna Tazlău, raionul Buhuși, de pildă, care s-a înscris printre cele dintîi în concurs și a primit din plin sprijinul cadrelor didactice din comună și o bună îndrumare din partea colectivului bibliotecii raionale, a devenit fruntașă pe raion și apoi pe regiune. Același lucru s-a petrecut și cu biblioteca căminului cultural din comuna Drăgușeni, raionul Tg. Ocna. Ceva mai mult, biblioteca sătească din Filipeni-Bacău, condusă de tov. Codăr Maria, nu numai că a reușit să realizeze planul de muncă întocmit în condițiunile concursului, dar l-a și depășit cu mult.

Este de relevant cazul bibliotecii din comuna Tamaș care a antrenat în activitatea sa o serie de foști analfabeți cum sînt Anișa Aglaia, C. Bocu și alții, care se pot număra în prezent printre cititorii activi ai bibliotecii. De asemenea, biblioteca sătească din comuna Ripile, raionul Tg. Ocna, casa de citit din Gura-Văii și alte biblioteci, au adus prin munca lor un sprijin prețios la îndeplinirea sarcinilor economice din comunele respective.

Organizînd, în cadrul concursului, mai multe prezentări de cărți de știință popularizată și cărți agrotehnice, precum și expoziții

susținute de o bună agitație vizuală a cărții, bibliotecile sătești din Cirligi și Sagna, raionul Roman, au reușit să mărească cu mult numărul cărților citite din acest domeniu, care pînă la concurs aveau o slabă circulație între țărani muncitori.

Analiza concursului a mai scos în evidență și faptul că bibliotecile din cuprinsul raioanelor Roman și Buhuși s-au bucurat de sprijinul comitetelor executive ale sfaturilor populare raionale, al secțiilor de învățămînt și cultură respective și în special al bibliotecilor raionale, ceea ce a dus la o bună desfășurare a concursului în aceste raioane. De altfel, cei chemați să aprecieze asupra condițiilor în care se desfășoară concursul în aceste raioane, au socotit că biblioteca raională din Roman merită cu prisosință titlul de fruntașă a regiunii și sperăm că dacă va stărui pe drumul apucat va deveni fără îndoielă fruntașă pe țară.

În unele raioane însă, ca de pildă, Moinești, Adjud, Tg. Neamț, concursul s-a desfășurat nesatisfăcător. Mulți bibliotecari sătești, de la căminele culturale și colturile roșii, nici n-au fost instruiți pentru concurs. Bibliotecarii din comunele Pirjol, Ardeoani, Sirbi, raionul Moinești, sau cei din satele Lăscuț, Parava, Orbeni și altele din raionul Adjud, n-au participat nici măcar la vreun seminar raional sau cel puțin la instructaje pe grupe de comune. Este regretabil faptul că sfaturile populare raionale, secțiile de învățămînt și cultură și bibliotecile raionale n-au luat măsurile necesare pentru o cit mai bună organizare și desfășurare a concursului.

În nici unul din aceste raioane comitetele executive nu s-au preocupat să analizeze munca secțiilor de învățămînt și cultură și a bibliotecilor în această problemă. Unii bibliotecari salariați de la sate, cum sînt cei de la Hurnești Adjud, lipsesc de la bibliotecă. Împotriva acestora nu s-au luat nici un fel de măsuri de sancționare. În alte localități, din care amintim căminele culturale

din Grumăzești, Filioara, Tibucani, raionul Tg. Neamț, nu se organizează nici un fel de acțiuni de masă cu cartea.

În manifestarea acestor lipsuri o parte de vină a avut și secția de învățământ și cultură regională, care n-a urmărit mai îndeaproape felul cum se desfășoară concursul bibliotecilor de la sate în întreaga regiune.

Față de această situație, Comitetul executiv al sfatului popular regional n-a rămas indiferent. El și-a propus ca să contribuie la îmbunătățirea concursului prin diferite măsuri dintre care o parte au și început să fie puse în aplicare.

Deoarece există activiști ai secțiilor noastre de învățământ și cultură care nu sînt îndeajuns de familiarizați cu problemele muncii cu cartea, Comitetul executiv regional a socotit că este necesară organizarea unei consfătuiri cu activul acestor secții. Au fost invitate să participe atît colectivele bibliotecilor raionale cît și bibliotecarii de la sate.

Consfătuirea a avut ca preocupare să discute problemele concursului în lumina sintezei primei etape întocmită de Ministerul Învățămîntului și Culturii. Totodată s-au trasat unele sarcini pentru secțiile de învățământ și cultură regională și raionale, ca de pildă, schimburi de experiență între bibliotecile în concurs; sau consfătuiri pe grupe de comune, la care să participe bibliotecarii sătești și bibliotecarii căminelor culturale, antrenați în concurs.

Comitetul executiv al sfatului popular regional a întocmit un material special pentru comitetele executive raionale, recomandîndu-le ca în mod periodic să analizeze desfășurarea concursului și să ia măsuri pentru îmbunătățirea lui. Ca urmare a acestor recomandări, Comitetul executiv al raionului Buhuși a convocat într-o ședință de analiză pe toți bibliotecarii din raion, inclusiv pe cei ai căminelor culturale și colturilor roșii. Roadele acestei acțiuni s-au vădit printr-o înviorare a concursului în acest raion.

Luînd în considerație că în desfășurarea oricărei acțiuni o mare importanță are răs-pîndirea metodelor bune și popularizarea rezultatelor pozitive obținute, am luat legătură cu organul de presă regional, spre a solicita o mai largă contribuție a ziarului în desfășurarea concursului.

Pe baza rezultatelor obținute pînă acum, s-a trasat secțiunii de învățământ și cultură ca și bibliotecii regionale sarcina de a continua să instruiască unitățile în subordine.

În legătură cu aceasta se vor întocmi un buletin de analiza muncii din regiune și două scrisori metodice despre bibliotecile mobile și de casă; de asemenea s-a trasat sarcina de a organiza acțiuni de masă model cu cartea.

Din analiza activității bibliotecilor antrenate în concurs a reieșit că în regiune se face resimțită lipsa unor cărți din cele prevăzute în bibliografia concursului. S-a precizat că pentru remedierea acestei lipse va fi necesar ca C.L.D.C.-Bacău să aprovizioneze mai just fondul de cărți al unităților de la sate, iar bibliotecile raionale și sătești să dea o mai mare importanță organizării bibliotecilor mobile.

În vederea unei mai bune dotări a bibliotecilor căminelor culturale și bibliotecilor sătești cu cărțile necesare, am hotărît ca fondurile de la art. 7 să fie sporite cu cca 30—40% față de suma alocată inițial în acest scop pe anul 1958. Comitetul executiv a și dat dispoziții pentru aplicarea acestei măsuri. Suma repartizată pentru achiziționări de cărți va fi mărită cu fondul cultural de la cooperative și cu veniturile extrabugetare ale căminelor culturale.

Cît privește problema asigurării condițiilor materiale — local, mobilier, combustibil — se vor aplica noile instrucțiuni relativ la contribuția voluntară, trecîndu-se la rezolvarea lipsurilor ce se fac simțite în această direcție.

Munca cu cartea și munca culturală în genere are valoare numai în măsura în care poate contribui la realizarea sarcinilor economice și politice. Ținînd seama de acest principiu, secțiile de învățământ și cultură și bibliotecile raionale și-au luat angajamentul de a se ocupa permanent de orientarea muncii cu cartea în sprijinul campaniei agricole și transformării socialiste a agriculturii, sarcină principală în construirea socialismului în patria noastră.

Socot ca o primă îndatorire a mea să pun în centrul preocupărilor sprijinirea concursului între bibliotecile de la sate. Acest obiectiv să fie realizat prin participarea noastră regulată la ședințele de analiză și la diferite manifestări organizate de biblioteci. Totodată în deplasările pe teren se va urmări îndeaproape aplicarea hotărîrilor Comitetului executiv, fiind încredințați că respectarea acestor măsuri va duce în mod sigur la îmbunătățirea muncii cu cartea în regiunea noastră.

Aspecte din prima fază — obiective pentru faza a doua

IOANA STANCOVEANU
Vicepreședinte al comitetului executiv
al Sfatului popular regional Craiova

Sinteza întocmită de Direcția bibliotecii din Ministerul Învățămîntului și Culturii asupra modului cum s-a desfășurat prima etapă a concursului bibliotecilor de la sate a constituit un material interesant nu numai pentru bibliotecari, dar și pentru noi care prin activitatea noastră ca reprezentanți ai organelor puterii populare, sintem chemați să sprijinim munca cu cartea și deci direct interesați în această problemă.

Analizînd această sinteză am avut neplăcuta surpriză să constatăm că bibliotecile din satele regiunii Craiova, despre care vorbim în general că desfășoară o activitate multumitoare, nu este cu nimic sau aproape cu nimic oglindită. Omisiunea se datorește faptului că nu s-a înaintat la timpul cuvenit darea de seamă despre munca bibliotecilor noastre în etapa respectivă. S-au citat totuși oarecare exemple, nu însă cele mai reprezentative, deși, la analiza făcută între 18—20 februarie a.c. la centrul regiunii noastre în legătură cu rezultatele primei etape, fuseseră de față și delegați ai Direcției bibliotecii.

Ce-a scos la iveală ședința de analiză amintită mai sus?

În primul rînd și ca o concluzie generală, s-a constatat că bibliotecile din satele regiunii noastre au făcut un progres simțitor în prima etapă, atît în privința numărului de cititori, cît și al cărților citite. Constatări îmbucurătoare s-au făcut și în legătură cu numărul crescut și conținutul satisfăcător al manifestărilor de masă față de anul 1956.

Mai mult decît oamenii, care s-au ocupat de această muncă, au grăit cifrele. La intrarea în concurs, bibliotecile noastre de la sate numărau 93.503 cititori, cu un procent de 50 la sută țărani muncitori. Cînd s-a în-

cheiat etapa, am avut satisfacția să găsim înscrisi în registrele acestor biblioteci 155.721 cititori. A crescut, de asemenea procentul țaranilor muncitori care s-a ridicat la 55% față de totalul cititorilor. De asemenea nu se poate trece cu vederea peste faptul că de la 462.924 cărți citite, acestea au crescut în același interval la 705.322, adică o creștere de 52 la sută.

Iată un singur caz care exemplifică ritmul dezvoltării bibliotecilor de la sate: la finele anului 1957 biblioteca satească din comuna Dăveșel, din raionul Vinju Mare înscrisese nu mai puțin de 912 cititori, care încheiau bilanțul anului cu peste 10.000 cărți citite. Biblioteca se putea mîndri cu 650 muncitori țărani care veneau regulat la bibliotecă și citiseră 4200 cărți agrozootehnice.

Se înțelege că rezultatele acestea nu au venit de la sine. A fost nevoie de o muncă sistematică: citiri în colectiv din materiale știate cu toată chibzuiala, organizarea de recenzii și seri literare pe baza unor cărți și teme de actualitate, seri de întrebări și răspunsuri, precum și alte forme care au atras masele de cititori. Asemenea aspecte ale activității cu cartea au putut fi înregistrate și la bibliotecile din Țințăreni, Catane Noi, Ișalnița, Ploștina, Potelu și altele unde s-a desfășurat o activitate similară.

Nu mai menționăm acele biblioteci de cămine culturale care se mențineau la 4—5 cititori cu 10—15 volume citite într-un an de zile și care, chiar dacă nu s-au ridicat încă la nivelul bibliotecilor fruntașe, au lichidat în orice caz rămînerea în urmă și sînt pe cale să ajungă bibliotecile cu activitate bună. În anul 1957 căminul cultural din Ciutura, raionul Craiova a avut 813 cititori care citiseră peste 3600 de cărți. După cum a rezultat din analiza la care m-am

referit și aici a fost nevoie de o muncă intensă, în centru căreia a stat colportajul de cărți, care după cum se vede, împletit și cu alte metode de muncă, a dat rezultate bune.

Dar exemplul de la Ciutura nu este unic. S-au citat cu prilejul acelei analize și alte exemple și mă mulțumesc să amintesc cel de la Desa, unde biblioteca a înscris 560 cititori cu 2240 cărți citite; pe cel de la Grozești cu 410 cititori și 2126 cărți citite, sau pe cel de la Gruia cu 491 cititori și peste 2000 cărți citite.

Am ținut să cunosc care a fost aportul organelor locale în sprijinul efortului depus de bibliotecari pentru ridicarea nivelului muncii cu cartea. În general a existat o preocupare mai atentă a acestor organe ca în trecut. Această atitudine pozitivă s-a reflectat în rezultatele bune cu care bibliotecile și-au încheiat bilanșurile la încheierea primei etape din concurs, care a coincis și cu sfârșitul exercițiului anual.

Au fost în această privință și o seamă de lipsuri. Influența lor negativă se vede din faptul că luată în general, activitatea cu cartea pe întreaga regiune este încă destul de slabă. În medie indicele de citire la bibliotecile din satele regiunii noastre, este abia de 0,87 la sută, când de fapt există posibilități mult mai mari în această direcție, care însă nu au fost utilizate după cum ar fi fost de așteptat.

Aș vrea să-mi spun părerea în ce privește cauza acestor lipsuri, despre care, de altfel, s-a vorbit și în ședința de analiză.

Mai întâi trebuie spus că munca de îndrumare și control care joacă de obicei un rol atât de însemnat în orientarea bibliotecilor către o muncă productivă, a lăsat de dorit, cel puțin prin faptul că n-a cuprins toate unitățile. E adevărat că neajunsul se datorește unor cauze obiective, dat fiind că biblioteca nu dispune de personal suficient, dar faptul nu trebuie și nu poate fi trecut sub tăcere.

În al doilea rând aș vrea să mă refer la faptul că activitatea cu cartea nu e suficient

sprijinită de presa locală. Recunosc că vina este a bibliotecarilor care nu s-au obișnuit să trimită ziarelor corespondențe și să popularizeze bibliotecile pe care le conduc, întreținând în jurul lor o agitație vie și interesantă.

Cit privește sinteza întocmită de Direcția bibliotecii, ea reprezintă expresia unei bogate experiențe plină de învățăminte pentru toți cei care sînt angajați în munca cu cartea. Învățămintele care se desprind vor călăuzi atât pe bibliotecari cit și pe cei care trebuie să sprijine munca lor. Faptul că la ședința de analiză a participat și șeful secției culturale a regiunii trebuie interpretată în sensul că pe viitor este de așteptat un sprijin mai mare din partea noastră a tuturor celor care dintr-un sector sau altul, avem răspunderea muncii culturale.

Personal acord mare atenție muncii cu cartea. Recent m-am deplasat la Strehăia și Borasca și aici am cercetat condițiile bibliotecilor și am luat măsurile care se impuneau pentru îmbunătățirea muncii de răspundere a cărții în aceste comune. Intenționez să mai fac asemenea deplasări și cred că în felul acesta să stimulez și să dau exemplu activiștilor noștri ca ei să-și poată îndeplini în toată cuprinderea lor planurile de deplasare. Aceste deplasări trebuie să fie altceva decît simple vizite formale pentru trecerea în revistă a unor probleme culturale și ignorarea, cum fac unii, a problemei cu cartea. Sînt în satele regiunii noastre condiții minunate pentru promovarea bibliotecilor, pentru atragerea de noi cititori, pentru înmulțirea numărului de cărți citite și ele trebuie puse în valoare prin munca intensificată a bibliotecarilor, dar și prin susținerea acestora de către organele puterii locale și de activiștii culturali.

Aceasta va fi străduința noastră în cea de a doua etapă a concursului bibliotecilor de la sate și sperăm că ne va duce la cele mai bune rezultate.

CREATORII de CULTURĂ

despre carte

N. GEORGESCU-TISTU

1. Preŕuirea cărŕii a fost mărturisită de numeroși oameni de cultură, dar nu cunosc un elogiu mai substanŕial și mai lapidar decît cel prezentat de filozoful și literatul revoluŕionar Alexandru Ivanovici Herzen la inaugurarea Bibliotecii publice din Kirov în 1837, cînd a spus: „Cartea este testamentul unei generaŕii cãtre alta, este sfatul unui bătrîn care moare, cãtre adolescentul care intră în viaŕă, este ordinul transmis de sentinelă schimbului sãu. Toată viaŕa umanității este în carte. Triburile, oamenii, statele au dispãrut — cartea a rãmas. Cartea a crescut cu umanitatea; toate doctrinele care au mișcat spiritul, toate pasiunile care au zguduit inimile s-au cristalizat în carte; marea confesiune a vieŕii impetuoase a umanității este înscrisă în carte, grandioasa autobiografie care se cheamă istoria universală...”

Unei atît de grandilocvente și totuși simple și firești admiraŕii pentru carte i se cãde a se alătura cuvintele memorabile scrise de maestrul Mihail Sadoveanu în volumul recent *Evocãri* ca o dojană blîndă care începe cu titlul sugestiv *Cine-i bătrînul acela melancolic?* El stă singur și îngîndurat, fiindcă n-a știut sã-și aleagă și sã-și păstreze pe cei mai credincioși prieteni: cărŕile. Și aci urmează un pasaj de largă și avîntată antologie sadoveniană: „Cartea îndeplinește nu numai minunea de a ne pune în contact cu semenii noștri depãrtaŕi în timp și spaŕiu; cartea îndeplinește fapta de mirare de a ne face sã trãim în afară de minciună, nedreptate și prejudecãŕi. În aceste urne sacre în care poezii și cugetãtorii și-au închis inimile, gãsım acea putere fãrã moarte care mișcă umanitatea înainte în progresul ei conținut. Intre calamități și catastrofe, oameni nobili care nu mai sînt ne dau putere acumulată în operele lor ca sã rãzbim spre adevãr, justiŕie socială și pace”.

Insuși autorul acestor rînduri de aur, în momentul solemn al primirii sale în Aca-

demia Romîna, a declarat admiratorilor sãi de totdeauna cã scrisul lui își trage seva din literatura poporană. Nu e de mirare deci cã de aici folcloristul Artur Gorovei a cules cimilitura plastică, delicată și plină de stimă pentru carte, care-i dezlegarea întrezãrită în:

„Rãdãcina împletită,
Rar voinicel o despică”

iar G. Dem. Teodorescu a trecut în voluminoasa lui colecŕie de *Poezii populare romîne* și versul din care cartea grãiește cu mîndrie celui mai umil om din sat: „Din mic mare eu te fac”.

În cursul vremii, cărŕii i s-au recunoscut meritele. Îneã din secolul al XIV-lea, umanistul, bibliofilul și poetul savant Francesco Petrarca, cel care și-a scris cîntecele nu în pretenŕioasă latină consacrată, ci în dispreŕiuită limba a poporului, a fãcut urmãtoarea dușoasă confesiune despre cărŕi: „Ziceŕi cã eu n-am prieteni? Am prieteni și societatea lor mi-e foarte plãcută: prieteni din toate țãrile și toate timpurile. Ei intotdeauna sînt lîngă mine. Cînd îi chem, vin; cînd îi întreb, îmi rãspund. Unii din ei îmi povestesc despre cele ce s-au întîmplat în timpurile trecute; alŕii îmi spun ce se întîmplă în timpurile de faŕă. Unii mă învaŕă sã trãiesc bine; alŕii, sã mor bine. Ceilalŕi prin veselia lor îmi risipesc grijile și necazurile. Unii îmi oŕelesc inima în suferinŕă; alŕii mă învaŕă sã dispreŕuiesc poŕtele inimii. Unii mă poartă de mînă pe drumul cunoștinŕelor; alŕii mă îndreaptă pe cãrarea virtuŕilor. Vreo rãsplată pentru atîtea binefaceri nu cer; nu cer nimic decît adãpostul unei încãperi modeste unde sã fie scutiŕi de pulbere. Cînd ies din casă, îi iau cu mine pe cãrãrile pe unde merg. Le place mai mult decît zgomotul orașelor liniștea cîmpurilor și umbra arborilor. Și știŕi voi cine-mi sînt acești buni și nedespãrŕiŕi și atît de puŕin pretenŕioși prieteni? Prietenii mei, cărŕile!”

În secolul următor, Johannes Gutenberg răspîndește meșteșugul tiparului care, împreună cu hîrtia răspîndită mai de timpuriu în lume, au ieșit cartea și au pus-o astfel în mîna tuturor, și celor nevoiași, luminîndu-i și făcîndu-i să înțeleagă rostul lor în societate. Se putea acum aplica și celor oropsiți de soartă constatarea: „Lectura e o strălucită conversație cu cele mai alese spirite ale trecutului“, așa cum afirmase filozoful René Descartes, dărimătorul scolastice, întemeietorul psihologiei moderne și simbol al legăturilor culturale dintre popoare, căci plecase din Franța în Suedia, la chemarea reginei Cristina.

O altă ilustră personalitate franceză, Charles de Montesquieu declara: „N-a fost supărare pe care un ceas de lectură să nu mi-o fi risipit! De cîte ori te simți nefericit și ai nevoie de uitarea necazurilor; cînd, rănit de viață, dorești un suprem balsam; cînd, sătul de banalitatea și inegalitatea mediului, aspiți la o societate mai aleasă; cînd vrei să te înduioșezi ori să rîzi de nimicurile de-aci, de pe pămînt, în tovarășia unui spirit plin de bunăvoință și de înțelegere, atunci nu-l căuta departe, căci nu-l vei găsi. N-ai decît să întinzi mîna spre bibliotecă și să chemi către tine acest talisman fără de preț: „cartea...“

Dintre alții romîni prețuitori ai cărții, citez doar trei. Filozoful Vasile Conta n-a șovăit să enunțe: „O carte bună înlocuiește o prietenie; o prietenie nu poate înlocui o carte bună“.

Din poezia *Ex libris* a lui Tudor Arghezi, care începe atît de frumos:
*Carte frumoasă, cinste cui te-a scris,
 Incet gîndită, gingaș cumpănită...*
 și ar merita să fie reprodușă în întregime, mă restrîng la strofa care mi se pare cea mai caracteristică, întrucît prezintă din numai cîteva imagini darul minunat al poetului de a crea binefăcătoarea sa operă:

*Un om de sînge ia din pisc noroi
 Și zămislește marea lui fantomă
 De reverie, umbră și aromă
 Și o pogoară vie între noi.*

Dar poetul zilelor noastre, Mihai Beniuc, nu se mulțumește să admire numai cartea care cuprinde lumină și încîntare sufletului nostru, ci vrea să facă din ea o armă de luptă și un mijloc eficace de-a curma indiferența omului față de societatea din jur care suferă:

*Nu cu penița,
 Cu ascuțișul coasei
 Imi scriu poemele sălbatice
 Să lase rană vie orice vers al meu
 În cititor,
 'Să-i singere de durerea veacului
 Inima-mpietrită!*

2. Sfaturi pentru lectură se găsesc în toate tratatele de bibliofilie, dar ele privesc mai mult grija de cartea rară și prețioasă. Mai însemnate sînt recomandările despre felul cum să alegem și să folosim cărțile, al căror conținut de idei și sentimente ne poate influența în bine sau în rău. Un naturalist englez, John Lubbock, a scris o excelentă carte: *Fericirea de a trăi*, tradusă în romînește de două ori, fiindcă lucrarea e un îndreptar practic, arătîndu-ne posibilitățile ce avem de a ne făuri singuri mari satisfacții într-o viață utilă și plăcută. Între mijloacele de a ne croi un astfel de drum, Lubbock indică în primul rînd cărțile, dar selecționate și cu pricepere minuite: „E ceva să ai o bibliotecă, însă e și mai mult să te servești de ea cu înțelepciune“. Și mai departe: „Străbunii noștri își procurau cărțile cu greutate. Astăzi, greutatea stă în a alege“. Pentru aceasta, principiul general: „E bine să studiezi profund un subiect și cîte puțin din fiecare subiect“, adică lectură din anumite cărți pentru a te specializa într-o direcție și lectură din alte cărți pentru a-ți forma o cultură generală. E necesar ca progresul în cele două direcții să se facă paralel și concomitent.

Abuzul de cărți e condamnat de celebrul scriitor Anatole France în termeni categorici: „Cartea este opiul Occidentului. Cartea ne devoră. Va veni o vreme cînd toți vom ajunge bibliotecari!“ Criticul Emile Faguet a scris o carte întregă despre *Arta de a citi*

și primul îndemn a fost: „Citește încet!... Precipitarea în lectură e o formă a lenii, nu a hărniciei“. El a făcut o netedă distincție între cititul de plăcere și cititul pentru instruire. La aceasta din urmă se aplică mai ales dictonul latin: Non multa, sed multum, nu [e nevoie de] lucruri numeroase, cât de ceva important.

Din studiarea raporturilor între trei factori: autor, carte și cititor, bibliograful rus Nicolae Rubakin a alcătuit o nouă disciplină științifică: bibliopsihologia. Din două principii ale ei și anume: 1. Pătrunderea cărții e o funcție a mentalității cititorului și 2. O carte produce un efect cu atât mai mare asupra cititorului cu cât organizația psihică a acestuia e mai aproape de aceea a autorului, se trage o concluzie tot în favoarea alegerii cu grijă a cărților pe care le citim. Nu numai că ele trebuie să fie înțelepte, frumoase, morale, dar mai e nevoie să se potrivească și cu felul nostru de a gândi și simți pentru a pătrunde mai bine în mintea și în inima noastră.

La aceeași concluzie a ajuns geograful și poetul George Vilsan în cartea sa postumă: **Sfaturi pentru studenți**, de fapt o serie de prelegeri ținute la Universitatea din București. Cităm „De superficialitate nu scapi, fiind mult și în discuții variate! Dimpotrivă, superficialitatea se agravează prin înprăstiere... alege puține cărți, numai pe cele necesare și pe acestea citește-le domol, cu metodă, în adâncime. Citirea adevărată presupune atenție deplină, mistuire completă...“

Un scriitor francez contemporan nouă, Louis Lavelle, în volumul său cu juste observații **Vorba și scrisul**, dă norma: „...nu trebuie să citim decât cărțile în care ne găsim pe noi înșine, în ceea ce vrem să fim“, căci, în regulă generală, „este semnul slăbiciunii noastre... de a nu ști să ne alegem lecturile, precum de a nu ști să ne alegem prietenii“.

Prin urmare, zicătoarea „Numeste-mi cu cine te aduni, ca să-ți spun cine ești, se întregeste, cum nu se poate mai potrivit cu: Arată-mi ce cărți ai citit și voi ști cât prețuiești, fiindcă și într-un caz și altul e vorba tot de prieteni, mai mult sau mai puțin bine aleși.

ȘTIRI

● In R.S.F.S. Rusă au fost întemeiate de curind noi edituri în diferite orașe ale țării și anume la Belgorod, Murmansk, Vologda, Riazan, Orel, Ulianovsk, Tomsk și Kaluga. Noile edituri își propun să stimuleze pe scriitorii locali, publicind operele acestora.

★

● Sub direcțiunea lui Pierre Grimal a apărut la Paris în editura Presses Universitaires de France, Dicționarul de biografii în două volume, al cărui scop este prezentarea personalităților care au contribuit la formarea civilizației și a gândirii occidentale, sau care într-un fel sau altul au luat parte la evoluția lor.

După cum asigură Pierre Seilhac care recenzează noua lucrare în coloanele ziarului „Lettres françaises“ în noua lucrare noțiunea de „occidental“ este luată în sensul ei adevărat și nu într-o accepțiune politizată. După părerea lui este vorba de o operă corectă, în general destul de obiectivă, clară și ușor de consultat. Biografiile sînt însoțite de sumare indicații bibliografice privind personalitățile aparținînd istoriei sau evoluției științelor, dar uneori ele sînt contestabile în ce privește pe scriitori și cîteodată îndoielnice cînd e vorba de filozofi și ideologi. În legătură cu aceasta recenzentul citează sărăcia bibliografică relativ la Lenin, sau la Răcina.

În ce privește notițele, calitatea lor, după cum spune Pierre Seilhac, ele variază potrivit cu domeniul respectiv. Ele sînt bune în ansamblu și remarcabile pentru efortul făcut pentru a fixa științelor locul care li se cuvine. Totuși, pentru literatură ele par nemulțumitoare și cuprind omisiuni regretabile.

Toate erorile s-ar putea corija ușor la o ediție viitoare, pentru ca lucrarea bazată pe o concepție modernă, să poată răspunde necesităților reale de azi.

★

● De curind, biblioteca raională din Bronnith a împlinit 50 de ani de activitate.

În primii ani de existență, biblioteca s-a bizuit pe donații, iar împrumutul se făcea cu bani.

În anii puterii sovietice, biblioteca a cunoscut o mare dezvoltare, avînd azi 36.000 volume, față de 6700 cît avea în anul 1917 și 4000 de cititori, față de 750 cititori cît erau în trecut.

Din anul 1950, mai funcționează o secție pentru copii care are 10.000 volume.

In ajutorul mișcării artistice de **AMATORI**

În întreaga țară echipele artistice de amatori se pregătesc cu febrilitate pentru a participa la cel de al 5-lea Concurs pe țară al formațiilor muzicale și coregrafice de amatori, la Festivalul bienal de teatru de amatori „I. L. Caragiale” din cadrul căminelor culturale, caselor raionale de cultură și colturilor roșii din gospodăriile agricole colective, precum și la Expozițiile bienale de artă plastică și artă populară ale artiștilor amatori.

Aceste acțiuni au fost instituite în scopul dezvoltării mișcării artistice de amatori, pentru îmbogățirea repertoriului și ridicarea măiestriei de interpretare a echipelor artistice de amatori, pentru dezvoltarea creației artistice populare, menite să satisfacă nevoile cultural-artistice ale oamenilor muncii de la orașe și sate. Ele vor contribui totodată la pătrunderea mai adâncă în rândurile maselor populare a culturii, a creațiilor compozitorilor și poezilor, la educarea gustului pentru artă a spectatoriilor de la orașe și sate, afirmând nescutita bogăție a creației populare.

Atingerea tuturor acestor obiective este însă indisolubil legată de îndrumarea permanentă a celor ce activează în mișcarea artistică de amatori.

Există astăzi o bogată literatură de specialitate în toate domeniile activității artistice, a cărei studiere va ajuta colectivelor artistice de amatori la ridicarea măiestriei lor în toate domeniile artei populare.

Să începem cu materialele adresate colectivelor dramatice de amatori. Conducătorii acestor colective găsesc un îndrumar prețios în lucrarea artistului poporului George Vnaca *Îndrumări pentru instructorii echipelor de teatru de amatori* (Buc., E.S.I.P., 1957). Lectura lucrării oferă instructorilor de teatru posibilitatea de a cunoaște condițiile organizării cât mai judicioase a muncii lor, începând cu alegerea pieselor și continuând cu studiul regizoral al acestora, citirea și distribuirea rolurilor, mișcarea scenică, amenajarea decorului, pînă la indicațiile de regie și munca de pregătire a elementelor artistice.

Nu mai puțin utilă este și lucrarea lui N. Maxim intitulată *Munca mea de instructor la o echipă de teatru de amatori*

(Buc., E.S.I.P., 1957). Împărtășind experiența acumulată ca instructor al unui colectiv dramatic de amatori, autorul scoate în evidență rolul instructorului în alegerea repertoriului, în conducerea și organizarea repetițiilor, în ajutorarea interpreților de a găsi căile cele mai potrivite pentru a înfrunghia artistic pe fiecare personaj precum și în crearea unei atmosfere de disciplină creatoare în timpul de pregătire a spectacolului.

Atît instructorii cît și colectivele dramatice de amatori pot folosi cu bune rezultate în munca lor lucrarea lui M. O. Knebel *Sfaturile unui regizor* (Buc., 1954). În cuprinsul lucrării, autorul înfățișează, în spirit științific, procesul creator pe care echipa de teatru trebuie să-l desfășoare pentru justa montare a unei opere dramatice. Arătînd apoi care sînt criteriile ce stau la baza alcătuirii unui repertoriu corespunzător, Knebel analizează pe larg munca ce trebuie desfășurată de instructor și de actori pentru înțelegerea piesei și pentru interpretarea ei în chip veridic. În această direcție este utilă și consultarea lucrării lui G. Dem. Loghin *Cum se studiază și cum se interpretează un rol* (Buc., E.S.I.P., 1956), în care actorii amatori găsesc indicații pentru studierea și interpretarea piesei într-un act *O noapte grea de Lucia Demetrius*.

O formă nouă în mișcarea artistică de amatori, care reflectă direct și operativ problemele importante ale vieții și muncii de zi de zi, este brigada artistică de agitație.

Bogate sugestii pentru îmbunătățirea continuă a acestui nou gen sînt lucrările *Brigada noastră artistică de agitație* (Buc., C.C.S., 1953) de Casandra Maria; ea înfățișează experiența unei brigăzi de agitație dintr-o întreprindere, în timp ce *Brigada artistică de agitație a clubului colhoznic* (Buc., 1956) de A. I. Liuter descrie activitatea brigăzii artistice de agitație a clubului colhozului Ceapaev, regiunea Krasnodar. Ambele descrieri constituie exemple de urmat pentru colectivele brigăzilor artistice de agitație de la sate.

De multe ori colectivele dramatice de amatori sînt împiedicate în realizarea unor spectacole, de lipsa unei scene potrivite. Pentru rezolvarea unor asemenea greutăți,

lucrările **Tehnica montării unui spectacol pe o scenă mică** (Buc., 1955) de F. Kaverin și **Armenajarea și utilarea tehnică a unei scene mici** (Buc., 1955) de A. Jukov, sînt admirabile călăuze în montarea operelor dramatice oriunde, pe orice scenă și de către orice colectiv de amatori.

Alături de decor sau de costum, machiajul contribuie în aceeași măsură la succesul unei reprezentații. Prin traducerea din limba rusă a lucrării **Grima** (Buc., 1955) de T. Șuhmina, formațiunile teatrale de amatori au la îndemînă un sprijin prețios în munca lor. Analizînd problemele machiajului pînă la cele mai mici amănunte și sistematizîndu-le după importanța lor în capitolele susținute de numeroase exemplificări practice, autoarea rezolvă în mod științific multiplele posibilități de a obține și valorifica galeriile de teatru.

O răspîndire din ce în ce mai largă cunoaște și teatrul de păpuși. O lucrare valoroasă în acest domeniu este **Profesiunea mea** (Buc., Cartea rusă 1957) de G. Obrazțov. Ea constituie o inepuizabilă sursă de documentare, de sugestii de urmat pentru ridicarea măiestriei păpușilor.

Teatrul de păpuși dispune de o vastă și complicată bază tehnico-materială. Cunoașterea acestei baze reprezintă una din primele trepte spre însușirea acestui gen de artă. Lucrarea lui A. Fedotov **Tehnica teatrului de păpuși** (Buc., Editura de stat didactică și pedagogică 1956) consacrată acestei probleme, umple un gol mult resimțit în activitatea teatrelor de păpuși. Legat prin munca sa de zi de zi de Teatrul Central de Stat de păpuși, condus de G. V. Obrazțov, Fedotov se bazează în primul rînd pe experiența creatoare a acestui teatru. El folosește ca exemple montările realizate de acest teatru, precum și lucrările regizorilor, pictorilor și constructorilor lui. O experiență folositoare păpușarilor amatori transmite și lucrarea **Despre teatrul de păpuși** (Buc., Editura de stat didactică și pedagogică, 1957) de Margareta Niculescu, care conține o serie de îndrumări desprinse din activitatea teatrului „Tîndărică” din București. Lucrarea e folositoare pentru înlăturarea unor deficiențe în privința confecționării păpușilor și con-

strucției scenei, întocmirii repertoriului, organizarea regiei și altele.

Numeroase lucrări valoroase au fost editate în ajutorul formațiilor corale de amatori, îndeosebi, pentru conducătorii acestora. Printre aceste lucrări se numără, în primul rînd, manualul **Dirijorul de cor** (Buc., E.S.P.L.A., 1957) de Ion Vicol, Zeno Vancea, Alex. Tiberiu, Ion Marian, cuprinzînd toate problemele legate de o bună interpretare a unei opere muzicale. Alături de aceasta menționăm **Indrumări pentru dirijorii corurilor de amatori** (Buc., C.C.S., 1955) de D. D. Botez care prezintă un minimum de cunoștințe necesare însușirii artei dirijorale și **Corul și conducerea lui** (Buc., Editura de stat didactică și pedagogică, 1957) de P. G. Ceasohov la temelia cărui stă bogata experiență practică a eminentului maistru în domeniul culturii corale ruse.

Pentru dirijorii ansamblurilor instrumentale de amatori a apărut de curînd **Dirijorul ansamblului de amatori**. Orchestră-fanfara (Buc., Editura muzicală, 1958), de Marcu Chir. Boris. Adresîndu-se în special dirijorilor începători, lucrarea dă sfaturi și indicații practice asupra modului de organizare a colectivului muzical instrumental, asupra planificării muncii, componentei ansamblului și proporției între instrumente, asupra întocmirii repertoriului precum și o clasificare și descriere a instrumentelor muzicale.

Nu au fost neglijați nici cîntăreții vocali amatori pentru îndrumarea cărora Elisabeta Moldoveanu-Nistor a scris lucrarea **Solistul vocal amator** (Buc., E.S.I.P., 1957). Lucrarea cuprinde noțiuni de anatomie a aparatului vocal și a funcțiilor lui fiziologice, o descriere a mecanismului respirației, precum și cunoștințe și exerciții referitoare la însușirea unei emisiuni vocale corecte. De asemenea, autoarea mai dă o serie de indicații privitoare la mimica și ținuta scenică în timpul cîntării, sfaturi practice pentru o perfectă igienă a aparatului vocal, pentru o mai bună selecționare a coriștilor, recomandări asupra alegerii repertoriului, precizări privind alcătuirea programului manifestării artistice, etc.

Numeroase titluri sînt consacrate multipelelor probleme ale artei dansului, ridicării continue a măestriei artistice a echipelor de dansuri de amatori. Astfel este lucrarea lui B. Baciú Indreptarul instructorilor cercurilor coregrafice de amatori (Buc., 1954). Fără a-și propune să rezolve toate problemele ce se pun în fața echipelor de dansuri de amatori, lucrarea oferă o serie de indicații în legătură cu problema repertoriului, cu munca de documentare a instructorilor, cu montarea jocurilor, cu problema muzicii și costumului, precum și cîteva explicații în legătură cu dansurile cu teme contemporane.

Activitatea colectivului de dansatori amatori nu poate fi încununată de succes decît dacă este bine organizată și se creează în acest scop toate condițiile necesare. Pornind de la această constatare, T. Kutsova în Colectivul de dansatori amatori (Buc., C.C.S., 1955) indică formele și metodele de muncă ale colectivelor de dansatori amatori, subliniind munca educativă ce trebuie desfășurată cu aceste colective, cum se lucrează asupra repertoriului, munca de studiu și antrenament, munca obștească a colectivului de dansatori amatori, etc.

Cele mai multe lucrări de îndrumare destinate echipelor de joc, sînt consacrate îmbogățirii repertoriului. Printre lucrările care descriu amănunțit și dau indicații pentru montarea unor jocuri populare, amintim Jocuri din Ardealul de Sud (Buc., Editura de stat didactică și pedagogică 1957) de Andrei Bucșan, Dansuri populare rominești volumul I (Buc., C.C.S., 1956) Briul, joc popular muntenesc (Buc., E.S.I.P., 1957) de Gh. Popescu-Județ, Jocuri din Banat (Buc., E.S.P.L.A., 1956) de același autor, Dansuri rusești (Buc., E.S.I.P., 1956) de I. Ustinova, Dansuri din țările de democrație populară (Buc., E.S.I.P., 1957) și altele.

Scurta noastră trecere în revistă a principalelor materiale de îndrumare a activității artistice de amatori se încheie cu prezentarea lucrărilor pentru uzul cercurilor de artă plastică. În fruntea acestora se situează,

fără îndoială, substanțialul Manual de desen și pictură pentru pictorii amatori alcătuit de casa unională de creație populară „N. K. Krupskaja” (Buc., C.C.S., 1956) bună călăuză în munca pictorilor amatori care năzuiesc la ridicarea nivelului culturii lor artistice. Deosebit de folositoare pentru cei ce se inițiază în arta plastică este lucrarea Noțiuni elementare de desen (Buc., 1956), de E. M. Beliutin și Materiale de pictură. Ulei, acuarelă, guașă, tempera și culori de clei. (Buc., 1956) de A. Vinner, care, în afara modului de obținere și folosire a uleiului, acuarelilor, guașei, temperelor și culorilor de clei, dă indicații despre procedeele de pictură decorativă, murală și de plafon și de pictură populară murală în culori de clei, cu exemple din experiența acumulată de cei ce practică aceste arte în Uniunea Sovietică.

În fine, din rîndul lucrărilor pentru cercurile de artă plastică amintim și Modelarea și turnarea în sculptură (Buc., 1955), de I. M. Ceaiikov și Prelucrarea lemnului și sculptura în lemn (Buc., 1955). Prima lucrare descrie și sistematizează principalele elemente și noțiuni de sculptură sfîrșind cu explicarea genurilor sculpturale și a procedeelelor de turnare. Cea de a doua lucrare prezintă o serie de cunoștințe noi cu privire la felul cum se prelucurează lemnul, pentru îndeplinirea unor scopuri de artă, aducînd indicații practice în ce privește lemnul cel mai indicat pentru un anumit gen de lucrări sculpturale și condițiile de finisare și întreținere a unor astfel de lucrări.

Am enumerat toate aceste lucrări pentru a veni în ajutorul bibliotecarilor a căror îndatorire este ca — prin folosirea unor metode variate — să stimuleze mase tot mai largi, să participe la acest concurs și să pună totodată la îndemîna tuturor celor interesați materialele ce-i pot ajuta la ridicarea măestriei lor artistice. O parte din aceste lucrări nu se găsesc în toate bibliotecile. Pentru procurarea lor bibliotecarii se pot adresa fie Caselor regionale de creație sau Caselor de cultură raională.

Lectura Copiilor

și a

TINERETULUI

— Constatări pe baza unei anchete —

Conf. univ. ILIE STANCIU

Problema lecturii copiilor și a tineretului a fost studiată în trecut de numeroși cercetători. Amintim în primul rând de studiile întreprinse, în 1916, de Nikolai Rubakin, conducătorul Institutului internațional de psihologie bibliologică de la Lausanne, studii care s-au bazat pe o vastă anchetă întreprinsă printre cititori.

Metoda anchetei a fost folosită și de unii cercetători din țara noastră. Amintim astfel de anchetele și studiile întreprinse pe baza lor de Lucian Bologa, *Lectura tineretului*, Cluj, 1933, de Eugenia R. Marinescu, *Lectura fetelor (Studiu de psihologie pe bază de anchetă și cercetări statistice publicat în Analele de psihologie nr. 5 din 1939*, de Dan Simonescu și D. Murărașu, *Lectura particulară și Biblioteca Școlară*, București, 1939, precum și cercetările lui Eugen Campus pe baza cărora a întocmit prima bibliografie critică a literaturii pentru copii din țara noastră.

La o distanță de douăzeci de ani de la aceste cercetări, am găsit necesară reluarea problemei, cu atât mai mult cu cât transformările social-politice petrecute în această perioadă n-au putut trece fără o influență într-o anumită măsură și asupra profilului psihologic al tinerului cititor.

Trebuie să arătăm că o preocupare asemănătoare a stat la baza cercetării întreprinse de E. Roman care în *Revista de psihologie nr. 1/1957* publică rezultatele anchetei într-un

articol intitulat *Contribuții la interesul pentru lectură la adolescenți*. E. Roman a întocmit studiul pe baza anchetei a 84 de elevi din clasa a VIII-a.

Studiind tipurile de chestionare care au stat la baza cercetărilor mai vechi și ținând seama de condițiile obiective cele mai propice pentru acest fel de anchetă, am elaborat un chestionar, care cuprinde un număr restrâns de întrebări. Am ajuns la această formă a chestionarului, după aplicarea experimentală a citorva variante. Chestionarul de care ne-am folosit în anchetă cuprinde următoarele întrebări:

1. Care dintre cărțile pe care le-ai citit îți-au plăcut mai mult? De ce?
2. Care este autorul tău preferat?
3. Ce fel de cărți ai vrea să citești?
4. De unde îți procuri cărțile pe care le citești?
5. Cite cărți ai împrumutat în acest an de la biblioteca școlii?
6. Cine îți recomandă cărțile pe care le citești?
7. Cu cine discuți asupra cărților citite?

Chestionarul a fost aplicat în mai multe școli medii și elementare din București și din provincie. Au fost cuprinse și câteva școli elementare din mediul rural. În total s-au primit peste 6.000 de chestionare completate. Am insistat asupra obținerii unui număr cât mai mare de răspunsuri pentru ca rezultatele anchetei să fie cât mai aproape de realitate. Elevii n-au iscalit chestionarele, ci au indicat numai clasa, școala, vârsta și sexul. Păstrarea anonimatului a permis, de cele mai multe ori, o mai mare sinceritate din partea celui anchetat.

Ancheta a cuprins pe elevii din clasele A-V până la A-X-a, deci de la 10—11 ani până la 16—17 ani. Cîteva încercări s-au făcut și cu copii mai mici, din clasa IV-a, dar rezultatele au fost nemulțumitoare. Pentru aceștia vor fi folosite alte metode de investigație.

Deoarece s-a urmărit descoperirea eventualelor diferențe specifice, gruparea răspunsurilor s-a făcut ținându-se seama de vârsta și sexul celor anchetați.

Toate chestionarele au fost adunate, iar în prezent lucrez la centralizarea rezultatelor. Prelucrarea acestor date, încercarea de a stabili profilul cititorilor la diferitele etape de vîrstă, compararea rezultatelor actuale cu cele obținute de vechile anchete, vor duce, fără îndoială, la unele concluzii importante pentru scriitorii, editorii, pedagogii, bibliotecarii și pentru toți cei ce se ocupă de această problemă. Deoarece capitolul privind procurarea cărților și îndrumarea lecturii copiilor este elaborată într-o primă redactare, vom expune cîteva din concluziile mai importante ce se desprind în această problemă.

Constatarea generală pe care o face cel ce analizează datele anchetei este că tinerii cititori citesc astăzi, incomparabil mai mult decît în trecut. Printru edițiile preferate, copiii indică uneori 25—30 de titluri. Lectura lor e variată, deși într-o mare măsură se observă o preocupare deosebită a copiilor de la 10—14 ani pentru romanele de aventuri.

Cercetînd listele cu cărțile citite și preferate de copii, se constată în general că ei se adresează în mare majoritate lucrărilor care au apărut în ultima vreme. Acest lucru este îmbucurător deoarece conținutul acestor cărți asigură o influență favorabilă asupra copiilor și tineretului și contribuie la educarea lor în spirit comunist. Se mai constată însă, din unele chestionare, că mai sînt în circulație cărți mai vechi, apărute înainte de eliberarea țării noastre. Multe din acestea sînt lipsite de valoare literară și educativă, altele sînt chiar periculoase. Voi da ca exemplu cărțile cuprinse în două fișe ale unor copii din aceeași clasă (clasa a VII-a elementară a unei școli din București).

Primul notează următoarele cărți preferate: *Cei trei mușchetari*, *Contele de Monte Cristo*, *Arhipelagul în flăcări*, *Ținerețea comandantului de oști*, *Spartacus*, *Nasiok Trubaciov și prietenii săi*, *Aventurile lui Tom Sawyer*, *Raiul*, etc. Din înșirarea acestor titluri se poate vedea că cititorul are un cîmp larg de alegere a cărților și că, în general, lectura lui e variată și cuprinde genuri diferite și opere valoroase.

Alt elev trece printre cărțile favorite următoarele: *Masca de bronz*, *Masca de sticlă*, *Masca Roșie*, *Meci de gangsteri*, *Demoul roșu*, *Femeia pirat*, *Între vînătorii de capete*, *Marea aventură* (25 volume), colecția *Tenebras*, *Submarinul Dox*, *Femeile celebre*, etc. Cum se vede, acest cititor înghite literalmente cantități enorme din literatura dubioasă apărută înainte de 1944.

Explicația acestor două situații diferite ne-o dă răspunsul la întrebarea „de unde îți procuri cartea?” Primul elev este înscris la o bibliotecă de cartier și citește sub îndrumarea bibliotecarului. El discută despre cărțile citite cu profesorii și cu părinții săi. Cel de-al doilea elev nu este înscris la nici o bibliotecă și nu ia cărți nici de la biblioteca școlii. El își procură cărțile de la prietenii săi. Nimeni, după declarațiile elevului, nu se ocupă de lectura lui. Nici profesorii și nici părinții. „Nu discut cu nimeni despre cele citite, numai cu prietenii mei”, răspunde sincer cititorul.

Alți zece elevi, din aceeași clasă, trec printre cărțile preferate tot aceleași titluri

de romane polițiste. Iată dar secretul: cărțile acestea, care au în general o influență nefastă asupra copiilor, circulă încă pe ascuns.

Se poate vorbi în acest caz de o preferință categorică a copiilor pentru romanele polițiste? După părerea mea o astfel de concluzie ar fi greșită. Mai aproape de adevăr este constatarea că, din lipsă de îndrumare și de preocupare din partea celor mari, copiii își aleg cărțile la întimplare și le preferă pe acelea care stîrnesc mai mare senzație printre prietenii lor. Toate aceste cărți au fost de mult eliminate din bibliotecile datorită conținutului lor nefast.

Confirmarea acestei supoziții ne-o dă cercetarea fișelor fetelor din aceeași clasă cu grupul de băieți amintit.

Din cele 20 de eleve, cite sînt în clasă, numai una a trecut printre cărțile preferate aceleași titluri pe care le-am văzut în grupa cititorilor de romane polițiste. Eleva declară că nu e înscrisă la nici o bibliotecă și că își procură cărțile de la un prieten. Prietenul face parte, fără îndoială, din grupa de băieți amintită și și servește prietenă cu aceleași cărți pe care le citește el. Celelalte fete au preferințe cu totul deosebite: ele arată o pasiune legitimă pentru romanele de aventuri și romanele istorice, dar alături de aceste cărți se găsesc trecute povestiri realiste din lucrările scriitorilor noștri și din scrierile literaturii universale. Cele mai multe eleve sînt înscrise la biblioteca Sfatului popular sau la biblioteca școlii.

Situații similare am găsit și în alte cazuri, privind grupe de vîrste diferite. Datele statistice cu privire la procurarea cărților sînt și ele edificatoare. Aproape 40% dintre elevii anchețați frecventează diferite biblioteci publice, 30% nu sînt înscrși la nici o bibliotecă; ei cumpără cărțile pe care le citește și își au formată o bibliotecă personală separată sau împreună cu părinții lor. 20% își procură cărțile de la cunoscuți și prieteni și numai 10% își procură cărțile de la bibliotecile școlare.

Procentul mare al elevilor care își cumpără cărți și au biblioteci personale este îmbucurător, dar el nu reflectă decît faptul că majoritatea elevilor anchețați urmează la școlile mari din centrul Capitalei. Cifrele parțiale, de la școlile periferice sau de la școlile din mediul rural, dau aceeași prioritate bibliotecilor publice, dar apoi vin bibliotecile școlare și numai după aceea celelalte surse de procurare a cărților.

Este interesantă aprecierea pe care o fac unii elevi asupra cărților pe care le găsesc la bibliotecă. Majoritatea recunosc că la bibliotecile publice găsesc cele mai multe cărți dintre cărțile pe care ar vrea să le citească. În special elevii mai mari, care frecventează Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca ARLUS și alte biblioteci centrale își exprimă satisfacția că pot găsi acolo nu numai cărțile recomandate de școală, ci și lucrările literare și științifice care răspund în cel mai mare grad interesului lor.

Din aceste câteva date, care rămân provizorii pînă la terminarea întregului studiu, se pot trage totuși concluzii prețioase și cu privire la bibliotecile școlare. Procentul relativ mic al elevilor care le frecventează este explicat în primul rînd prin faptul că ele nu sînt dotate cu un număr suficient de exemplare, din cărțile pe care copiii ar vrea să le citească. Dacă ținem seama de faptul că într-o singură școală urmează sute și uneori mii de elevi, este ușor de înțeles de ce cei mai mulți nu pot ajunge la cartea dorită.

În al doilea rînd, faptul se explică și prin slaba dotare a unor biblioteci școlare cu cărțile potrivite pentru copii de diferite vârste.

— „Eu nu iau de la școală decît cărțile pe care mi le recomandă profesorii, spune o elevă din clasa a VIII-a. Și nici pe acelea nu le pot găsi, decît foarte rar. Dacă nu găsesc cartea de care am nevoie n-am de ce să mai încerc. Mă duc la biblioteca de cartier unde găsesc cărți mai multe și mai frumoase“.

Alți elevi se plîng de faptul că unele biblioteci școlare funcționează defectuos. Ele sînt deschise în zile și la ore nepotrivite și nici atunci bibliotecarii nu reușesc să dea cărțile cerute de numărul mare de elevi care se prezintă. Cei mai mulți elevi pleacă fără să fi putut obține cartea cerută. Alții nu pot veni la orele fixate pentru că au cursuri sau sînt ocupați cu alte activități școlare.

Am căutat să prezint numai cîteva din primele date ale anchetei privind procurarea cărților pentru copii. Datele finale ale studiului vor întări și vor îmbogăți unele din aceste date sau le vor modifica. De aceea le-am prezentat cu rezerva cuvenită, numai pentru ca cititorii să poată fi informați asupra stadiului acestei cercetări.

Cataloagele pentru COPII

Cataloagele fac parte din instrumentele cele mai de seamă în munca de îndrumare individuală a cititorilor. De aceea cînd sînt bine întocmite, ele călăuzesc pe cititor în alegerea cărții și în cunoașterea fondului bibliotecii. În acest scop bibliotecile noastre întocmesc atît catalogul alfabetic cit și cel sistematic pe materii. Dacă pentru cititorii maturi aceste două sisteme de cataloage sînt cunoscute și satisfac cerințele, pentru cititorii copii este nevoie de tipuri mai variate de cataloage.

Din practica bibliotecarilor se știe că în general copiii consultă foarte rar catalogul alfabetic sau cel sistematic pe materii. Ei vin direct la bibliotecar și-i cer o carte sau alta, dar în cele mai multe cazuri insistă să li se dea „ceva frumos de citit“. În orele cînd împrumutul nu este prea aglomerat, aceste cereri pot fi satisfăcute mai ușor, discuțiile cu micii cititori și recomandarea cărților pot fi tratate, rîndind mult timp bibliotecarului.

Pentru a înlesni acestei categorii de cititori o alegere mai ușoară a cărților care i-ar interesa, multe secții pentru copii au întocmit cataloage pe vârste. Acest mijloc este folosit și de secția pentru copii a bibliotecii regionale Stalin. Astfel, pentru copiii între 7—9 ani a fost întocmit un catalog ilustrat cu 62 de fișe din carton avînd formatul unei coperti (20/25 cm.). Fișele sînt aranjate pe trei teme: *Cele mai frumoase cărți despre copii*; *Cele mai frumoase cărți despre animale*; *Cele mai frumoase cărți despre flori*. Fișele despărțitoare sînt mai mari și cuprind desene legate de temă. De exemplu, fișa pe tema: *Cele mai frumoase cărți despre animale* are ca motiv un desen cu urși, capre, găini etc. În partea stîngă fișele au un cadru de aproape 15/15 cm. cu un desen în culori reprezentînd coperta cărții sau un moment reprezentativ din acțiunea povestirii respective. În colțul din dreapta se află trecut numele autorului iar sub el, titlul cărții. Fiecare fișă conține cîte o mică caracterizare a cărții.

Ceea ce atrage la acest catalog sînt desenele. De altfel, și unele prezentări sînt sugestive și trezesc interesul copiilor. Iată de pildă cum este prezentată povestea *Punguța cu doi bani* de I. Creangă.

Odată un cocos (acela pe care l-a bătut moșu), a găsit punguța cu doi bani. Vreți să știți cum s-a întâmplat? Ei, ia să citim povestea.

O altă povestire prezentată atractiv este și *Vălurea* de Viorica Huber.

Știți cit de frumoasă este *Dunărea*? Cum își duce lin ori înspumată valurile — ați văzut? Dar tot aștia de frumos știe să și povestească! Toate acestea nu le știți? Uitați-vă „*Vălurea*” este povestea pe care ne-a spus-o „*Dunărea*”.

Alte adnotări sînt prea abstracte și folosesc un limbaj pretențios mult prea îndepărtat de înțelegerea copilului, ca de exemplu: *Frații Grimm Povestii alese*.

Din povestirile frumoase ale fraților Grimm, — sună adnotarea — se desprind învîțăturii minunate. *Dragostea de patrie, de popor, căldura sufletească și dragostea de tot ce este frumos, cît și ura față de minciună și lașitate, iată ce-și oferă lectura acestei cărți.*

Deși puține ca număr, aceste adnotări nepotrivite vîrstei copiilor diminuează calitatea catalogului ilustrat și face ca el să nu-și atingă scopul pentru care a fost creat, adică îndrumarea cititorilor.

Credem că ar fi necesară o revizuire a aranjării fișelor, cît și a redactării adnotărilor, mai ales că cele mai multe dintre ele, dovedesc pricepere din partea bibliotecarei care le-a întocmit. Ar fi bine, ca pentru această vîrstă adnotarea să fie formulată simplu. Forma interogativă pare să convină cel mai bine pentru a atrage atenția copiilor.

În afară de acest catalog, secția de copii a bibliotecii regionale Stalin pregătește un catalog pe teme, pentru copii între 10—15 ani. Pînă acum la acest catalog s-au întocmit 124 de fișe pe rubricile *Cele mai frumoase cărți de aventuri, Cele mai frumoase cărți de vitejie și eroism, Cele mai frumoase cărți ale clasicilor noștri*. Fișele sînt ceva mai mici decît la primul catalog. Pe fișe sînt desenate cîte o carte deschisă pe care se află scris la mașină rezumatul cărții. În colțul din stînga sus, este trecut autorul, iar la mijlocul fișei titlul cărții.

Fiind vorba de un catalog încă în faza de organizare nu-l vom analiza decît în ceea ce privește adnotarea. Adresîndu-se unei vîrste mai mari, bibliotecarii au hotărît în mod just, că adnotarea poate fi mai amplă. În unele cazuri însă, ele sînt prea lungi, pe lîngă faptul că se folosește un stil pretențios, uitîndu-se că și acest catalog tot copiilor se adresează.

Să luăm ca exemplu: I. Agîrbiceanu: *Pagini alese*:

Creația lui Agîrbiceanu este foarte bogată în aspecte variate. Ea oglindește complex și

multilateral realitatea socială, oferindu-ne un document autentic al vieții maselor asuprite și ținute în întuneric, precum și un tablou al dezvălului și corupției în care trăiau cei bogați. Eroi lui Agîrbiceanu înzestrați cu o mare bogăție de sentimente și cu multe calități sufletești, probează superioritatea morală a poporului, forțele nescăcate care zac în popor. În scrierile sale evocă cu duiosie copilăria și figurile dragi ca de ex. Bunica Iova, Mistrețul, Căprarul, Bunicul și altele. În bucăți ca *Feleaga*, *Omul cu viață scurtă*, *Melentea* și altele ne arată existența victimelor condițiilor de viață ale capitalismului și totodată ne arată noblețea sufletească a omului din popor în opoziție cu neomenia bogătașilor (Adăpost de o noapte). Creația lui Agîrbiceanu este bogată și variată oglindind multilateral realitatea socială.

Este neîndoielnic că o caracterizare a unei opere în cîteva rînduri este dificilă. Totuși pentru cititorii tineri se impun notițe care să le atragă atenția asupra ceea ce are caracteristic cartea respectivă, oferindu-le oarecari date concrete, așa cum s-a procedat în partea a doua a recenziei amintite.

Despre celelalte cataloage — alfabetice și sistematice pe materii — puse la dispoziția copiilor în sala de împrumut și cea de lectură, vom aminti doar că sînt destul de puțin consultate. De altfel, nici unul din ele nu are adnotări. Adăugăm că nici ordinea aranjării materialului nu e cea justă.

Cercetînd catalogul sistematic pe materii la grupa 8 Literatură — cea mai mare grupă din catalog — vedem că la diviziunea *Nuvelă, Povestire, Schiță* — au fost trecute romanele *Baltagul* și *Nicoară Potcoavă* de M. Sadoveanu. Tot la această diviziune este trecut și *Despre marele povestitor Ion Creangă și M. Sadoveanu* cînd ea ar fi trebuit să fie trecută la diviziunea 92 *Biografii individuale și culegeri de biografii*.

Tot la această diviziune găsim și volumele de *Opere alese* de M. Sadoveanu Vol. I, II și III. Dacă la unele romane sau nuvele bibliotecara a găsit că nu este necesară o notiță de referință, la volumele care cuprind mai multe bucăți, adnotarea analitică este neapărat necesară, deoarece numai așa cititorul poate să-și dea seama dacă în volumul indicat în fișă ar putea găsi o anumită lucrare interesantă pentru el.

Este bine ca aceste lipsuri ale catalogului sistematic pe materii să fie îndepărtate. Lucrul acesta este cu atît mai posibil cu cît secția de copii a bibliotecii regionale Stalin are în prezent salariați cu multă dragoste pentru munca cu copiii și pentru o cît mai bună deservire a lor.

Cum trezim interesul pentru **CARTEA DE ȘTIINȚĂ POPULARIZATĂ**

VORONET

profesor la Institutul de biblioteconomie
din Moscova

Una din formele cele mai eficace de recomandare a cărților științifice este discuția individuală cu tînărul cititor. Aceasta reiese din experiența unor biblioteci din Moscova, care popularizează cu mult succes cartea de știință în rîndurile elevilor din clasele 5—8.

Deosebit de rodnică este munca bibliotecarilor cu cărțile unuia dintre creatorii științei despre chimia pămîntului — geochimia academicianul A. E. Fersman. Cărțile lui cu adevărat distractive ca *Mineralogia distractivă*, *Geochimia distractivă*, *Povestiri despre culori*, trezesc cititorilor interesul pentru studierea bogățiilor naturale ale patriei.

În scopul trezirii interesului pentru cărțile lui Fersman, bibliotecarii caută să înțeleagă mai bine și mai profund conținutul lor. Ei încep chiar cu prefața în care autorul arată perspectivele de dezvoltare a științei și vorbește despre multele ei sarcini încă nerezolvate.

Fersman caută să explice copiilor cum să citească lucrarea lui. „Cititorul — se spune în introducerea — care cunoaște puțin bazele acestei științe, trebuie să citească cartea încet și cu atenție, poate chiar să recitească paginile grele sau care l-au atras în mod deosebit“.

Fersman ne invită pe noi bibliotecarii să vorbim despre cartea de știință popularizată în așa fel ca să trezim interesul pentru cunoașterea ei. De pildă, citirea de către bibliotecar a tabloului fantastic a celor ce s-ar împlini cu omul dacă ar dispărea fierul, va trezi la tînăr interesul de a citi cartea în întregime.

Bibliotecarii folosesc de multe ori metoda ghicitorilor. Punînd întrebări interesante care

cer anumite cunoștințe din geologie și mineralogie ei stimulează astfel citirea cărților care tratează asemenea probleme. Recomandînd *Mineralogia distractivă* se pun cititorului întrebări formulate chiar de autor: „Se poate oare stabili vîrsta pietrei? Ce îmbrăcăminte nu arde la foc? Ce piatră este dură? Ce materiale sînt folosite pentru înșurubarea metroului? Ce piatră este albă dimineața, iar seara roșie?“

Unele biblioteci trezesc interesul tinerilor pentru cărțile savantului cu ajutorul colecțiilor de ilustrații care sînt o completare a conținutului. ...Galea F. elevă din clasa 7-a nu citea de loc lucrări despre mineralogie. Venind la bibliotecă i-a atras atenția o carte deschisă de la o expoziție de cărți unde au fost reprezentate diferite minerale. „Ce fel de pietre sînt acestea? a întreat ea. Bibliotecarul i-a arătat *Mineralogia distractivă* și i-a vorbit despre almazul, marmora, cristalul și malahitul“. Capitolele despre pietrele prețioase au început s-o intereseze și data următoare a cerut *Povestiri despre culori*.

Mulți bibliotecari leagă conținutul cărților citite de obiectele studiate la școală. Lectura extrașcolară ajută la o mai bună însușire a obiectului respectiv. De aceea, bibliotecarul recomandă astfel de cărți alegînd pe cele care se potrivesc materiei studiate. Totuși nu se poate limita tematica cărților de știință popularizată numai la programa școlii. Astfel recomandînd *Povestiri despre culori*, bibliotecarul se bazează pe cunoștințele căpătate în școală, dar în același timp ajută ca tînărul să capete noțiuni noi despre geologie, mineralogie și istoria pietrei.

Alături de aceste metode bibliotecarii mai folosesc și altele în dependență de pregătirea și interesele cititorului. Importanță este revizuirea fișelor ca să se știe ce citește tineretul. În special, trebuie luate în considerație interesele individuale ale fiecărui cititor. Deoarece mulți cititori nu și-au fixat încă preferințele este important să se recomande acestora cartea de știință popularizată. Eleva Valea B. din clasa 7-a fiind înfrîntată ce-i place să citească a răspuns „Despre tot“. Ea a refuzat însă *Mineralogia distractivă* zicînd că „nu este interesantă“. Pentru a risipi această părere bibliotecarul i-a povestit despre călătoriile lui Fersman, înfățișîndu-i curiozități din lumea pietrelor. Cartea i-a plăcut. Peste cîteva zile a venit la bibliotecă o prietenă a Valei. Probabil că îndoindu-se de părerea entuziastă a acesteia în privința

cărții *Mineralogia distractivă* a întrebat „Este oare adevărat că s-a găsit un cristal de șase metri?” Bibliotecarul i-a răspuns că în carte va afla nu numai despre cristalluri dar și despre multe lucruri din viața pietrelor.

Cititorilor care citesc numai cărți de literatură, bibliotecarii le povestesc viața atrăgătoare și plină de aventuri a lui Fersman. Ei sint ușor atrași prin cărțile lui O. Baian și a lui O. Pisarjevschi *Alexandr Eughenievici Fersman*. Citind aceste cărți unde chipul învățatului este zugrăvit atit de viu, elevii claselor 6—7 au cerut și *Povestiri despre culori* iar cei din clasele 7—8 *Geochimia distractivă*.

Interesul pentru cartea de știință poate fi trezit și cu ajutorul revistelor literare care tratează asemenea subiecte.

La biblioteca „Lomonosov” se trezește interesul cititorilor pentru cartea de știință popularizată, legind conținutul ei de ipotezele unor romane fantastice. Astfel, unui tânăr care a citit *Plutonia* de V. A. Obruchev i se poate stîrni interesul pentru cărțile lui Fersman, povestindu-i-se despre trecutul planetei noastre, despre folosirea pietrei în trecut.

Mai grea este atragerea tinerilor care citesc numai cărți de aventuri. Cercul lor de interes trebuie lărgit treptat pînă se ajunge și la cărțile de știință. Incercările unui lucrător de la biblioteca centrală de copii de a recomanda tînarului Slava cărți de știință au eșuat. Dar o dată, cu ocazia unei expoziții de cărți despre botanică, bibliotecarul a povestit lui Slava cazul neobișnuit relatat în cartea lui Zorin *Cuțitașul fermecat*, despre un copac pe care au crescut 84 de culturi diferite. Băiatul a citit cartea. El a devenit membru al cercului tinerilor naturaliști. În prezent citește cu plăcere cărți despre științele naturii.

Interesul față de cartea de știință poate fi trezit de multe ori chiar cu ajutorul cărții de aventuri. Un lucrător de la biblioteca „Lomonosov” a recomandat capitolul *Piatra din peșteră* din *Mineralogia distractivă* vorbind cititorului despre felul cum eroul romanului lui Mark Twain a rătăcit în peșteră. Tînarul care pînă atunci citise în special cărți de aventuri, a cerut cartea lui Fersman. O asemenea trecere de la Tom Sawyer la cartea de știință popularizată poate să pară forțată, dar bibliotecarul a mers aci pe calea verificată prin cărțile lui Jules Verne, adică de la impresii emotive la explicații științifice.

Diversitatea problemelor oglindite în opera lui Fersman contribuie la atragerea cititorilor cu interese variate.

În această privință experiența a dovedit că au rezultate bune acele convorbiri care reușesc să lege conținutul cărții de anumite noțiuni cunoscute tînarului. Astfel, cititorii care colecționează minerale vor fi atrași de *Mineralogia distractivă* iar cei care urmăresc folosirea pietrelor în construcții și tehnică, vor fi atrași de *Povestiri despre culori*.

Convorbirea cu cititorul mai avansat va depinde de cărțile cunoscute de el, de problemele care îl preocupă în acest moment.

...Lenia P. elev în clasa 7, a și adus o colecție de minerale. El a cerut bibliotecii nr. 20 o carte care să-i ajute la identificarea lor. Dîndu-i *Mineralogia distractivă* bibliotecarul i-a atras atenția asupra acelor capitole unde se vorbește despre identificarea mineralelor cu ajutorul țevei pentru sudat, după culoare și duritate.

În același timp este necesară o prezentare multilaterală a cărții pentru ca cititorii să nu se limiteze numai la anumite capitole. Nu întîmplător un cititor de la biblioteca nr. 20 a cerut pentru a doua oară *Mineralogia distractivă*. Înainte citise numai ultimele capitole. Dar vara fiind în excursie a observat că toți copiii știau mai multe despre minerale. De aceea se hotărîse să citească de data aceasta cartea în întregime.

Exemplele concrete arătate mai sus impun tragerea anumitor concluzii, cu privire la discuții fie colective fie individuale despre cartea de știință popularizată. Bibliotecarul este chemat să ajute copiilor să-și precizeze sfera lor de interese; el trebuie să cunoască bine cărțile și să găsească în ele răspuns la cele mai variate probleme, care se ridică în școală, în cercuri, acasă.

Pentru a trezi interesul copiilor pentru cartea de știință trebuie să se ia în considerație specificul vârstei și cel individual. Bibliotecarul poate să aibă succes în recomandarea cărților dacă știe ce obiecte îl atrag pe copil în școală, ce probleme îl preocupă în afara ei. O convorbire atrăgătoare, o scoatere în evidență pricepută a acelor laturi ale cărții apropiate cititorului, pot să trezească interesul pentru cartea de știință popularizată.

După cum arată experiența, joacă un rol important și agitația vizuală care contribuie la dezvoltarea conținutului.

Bibliotecarul nu trebuie să se limiteze numai la convorbiri; el trebuie să popularizeze cartea de știință cu ajutorul expozițiilor, a afișelor, a fișierelor pe diferite teme și a consfăturilor cu cititorii. Totuși, o convorbire vie, neforțată, ocupă primul loc în recomandarea acestor cărți.

(Din revista *Bibliotekar* nr. 2 1958)

Indrumarea cititorilor în bibliotecile noastre

Popularizarea cărții prin biblioteci cere bibliotecarilor să folosească o întreagă gamă de metode, din care unele cu un caracter jectiv, cum sînt consfăturile cu cititorii, recenziile, ghicitorile, etc. Ele reclamă un deosebit spirit organizatoric și în unele cazuri chiar un efort artistic. Totuși, baza muncii în bibliotecile noastre continuă să rămîna îndrumarea cititorilor — mai ales cea individuală. Despre această problemă ne propunem să ne ocupăm în rindurile ce urmează, prezentînd cîteva aspecte din experiența multilaterală a diverse categorii de biblioteci unde munca de îndrumare joacă un rol principal în atragerea și deservirea cititorilor.

La o bibliotecă regională

Bibliotecile noastre au înregistrat importante realizări în ceea ce privește organizarea manifestărilor de masă. O altă latură însă a activității bibliotecilor, care cere multă pricepere, răbdare și un deosebit tact pedagogic, este munca individuală cu cititorii. Ea este dusă, de obicei, de bibliotecarii de la sala de împrumut și de metodiștii și bibliografii secțiilor metodice și bibliografice. Munca lor nu este întotdeauna cunoscută și în special analizată.

La biblioteca regională Stalin evidența muncii depusă de metodiștii și bibliografii pentru îndrumarea individuală a cititorilor este trecută zilnic într-un registru. El cuprinde 12 rubrici: 1) nr. crt.; 2) tema materialului bibliografic sau metodic; 3) pentru cine a fost întocmit; 4) scopul materialului; 5) zilele lunii; 6) totalul informațiilor și consultațiilor date; 7) ideologie; 8) științe ale naturii și matematici; 9) tehnică; 10) literatură; 11) alte materiale; 12) luna, anul, observații.

Cînd se face informarea verbală a cititorilor se folosesc rubricile de la nr. 5 la 12.

Aici se trec zilnic, în cifre, informațiile și îndrumările date. În ce constau acestea? Iată un exemplu.

Un cititor a venit la bibliotecă și a întrebat mai întîi pe bibliotecară de la împrumut dacă au vreo carte despre calculul grosimilor țevilor în instalațiile de gaz metan sau un manual despre calculul grosimii scindurilor. Fîind ocupată cu alți cititori, ea l-a rugat să se adreseze metodei. Aceasta, după ce a căutat în manualul de clasificare zecimală, grupa în care se încadrează aceste teme, a ales din catalogul sistematic pe materiile titlurile de care avea nevoie noul cititor, dîndu-i îndrumări de felul cum trebuie completat buletinul de împrumut.

În luna martie s-au dat 137 informări verbale, din care 14 pentru cărțile de ideologie, 36 pentru cele din domeniul științelor naturii și matematici, 39 privind cărți de tehnică, 23 pentru cărțile de literatură și 25 pentru alte domenii.

Rubricile registrului, de la nr. 1 la 4, servește evidenței materialelor metodice și bibliografice date în scris. Astfel, tot în luna martie, la cererea cititorilor sau a unor organizații de masă s-au întocmit 14 materiale metodice și bibliografice. Atît temele cit și scopul pentru care au fost întocmite sînt destul de variate. Spicim cîteva.

Figuri de eroine sovietice
Insemnătatea istorică
a zilei de 1 Mai
Literatura germană nouă
(cronici, critici, recenzii)
Viața și opera lui
N. Bălcescu
Automatizarea în tehnică

A.R.L.U.S.

Intocmirea unei conferințe

Gojnea Ion

Intocmirea unui referat

Bivol Tatiana

Conferință

Toma Gheorghe
Szikes L.Un concurs
O conferință

Pentru elaborarea informațiilor scrise (fie că sînt planuri de lectură sau liste bibliografice) este nevoie de 2—3 zile, avînd în vedere scopul diferit și varietatea temelor cerute.

Completat zilnic, acest registru folosește mult la îmbunătățirea activității de îndrumare dusă de secția metodică și bibliografică. Cercetîndu-l, membrii colectivului își dau seama de ce probleme sînt preocupări cititorii putînd astfel să organizeze deservirea lor în cît mai bune condiții. Pornind de la aceasta, secția metodică și bibliografică a bibliotecii regionale Stalin a întocmit și unele planuri de lectură pe categorii de cititori: femei casnice, muncitori din industria textilă, etc.

Extinderea folosirii acestei evidențe de către bibliotecile regionale și cercetarea ei continuă, va constitui un pas înainte pentru îmbunătățirea activității duse cu cititorii și a îndrumării lecturii individuale.

La o bibliotecă populară

Dintre zecile de mii de cititori cîți numără bibliotecile populare din Capitală, cei mai mulți vin în orele de după-amiază. Faptul este explicabil dacă ne gîndim că acești cititori, în cea mai mare parte sînt recrutați din masa celor ce muncesc, ocupați în munca de producție, sau din școlari și studenți care frecventează cursurile de dimineață.

S-ar părea că preferința cititorilor pentru orariul de după-amiază constituie un inconvenient pentru bibliotecari, știut fiind că aglomerarea la aceeași oră cere din partea lor încordare și eforturi deosebite. Colectivul bibliotecii raionale nr. 20 este însă de altă părere. După cum ne asigură tov. Petre Florescu, conducătorul acestei unități, împăr-

țirea neegală a cititorilor între orariul de dimineață și cel de după-amiază, reprezintă un avantaj pe care acest colectiv îl utilizează în folosul îndrumării individuale a cititorilor. Să vedem cum.

— *Dimineața* — ne spune tov. Florescu — *nefiind obligați să răspundem asaltului de cereri care se produce în mod obișnuit de la ora 15 pînă la închidere, avem tot timpul să stăm de vorbă cu cititorii care au nevoie de ajutorul nostru. De aceea îi poștim pe aceștia să vină la bibliotecă în orele cele mai puțin aglomerate...*

Procedeele acesta denotă preocuparea de a ajuta pe cititor, preocupare care se manifestă de la înscrierea lui la bibliotecă. E de ajuns să cercetezi fișele cititorilor și-ți dai seama imediat de acest lucru. Odată cu înscrierea tuturor datelor rubricate, bibliotecarul are grijă să chestioneze pe noul cititor și asupra preferințelor sale. „*Ce v-ar place să citești mai mult?*” — și fiecare răspunde în felul lui. Pensionarul Iftimie Teodor, de 67 de ani dorește să citească literatură romină și universală: Aurica Circarian de 29 de ani se mulțumește cu „literatură în general”; țesătoarea Mușat Gheorghiuța de la fabrica „Ilie Pintilie” vrea „descrieri de țări străine”; studenta Constantin Aurica de la ISEP, preferă literatura economică; Antonescu Vasilica cere cărți care tratează științele naturii; dactilografa Chirculescu Nicoleta înclină către teatru și romane clasice și, în sfîrșit, ca să încheiem exemplele, tînăra casnică Stoicuț Florea ar vrea să citească „*povestiri frumoase și... cărți de dragoste*”.

Aceste răspunsuri se înscriu la rubrica de observații a fișei; ele constituie pentru bibliotecar o indicație de cum trebuie să îndrumeze și să deservescă pe fiecare cititor în momentul cînd vine după cărți.

Se întîmplă ca anumiți cititori să prefere o anumită categorie de cărți, din necunoașterea altora; sînt și cititori refractari la alt gen de lecturi decît acelea cu care s-au deprins.

„*Cu aceștia* — ne informează tov. Florescu — *trebuie să se stea de vorbă timp mai îndelungat ca să li se arate dezavanta-*

Jul lecturilor unilaterale. Tinta noastră este a-i convinge în privința necesității diversității lecturii. Întimplător se află chiar acum la noi unul din cititorii asupra căruia am putut influența în acest sens după mai multe convorbiri avute cu el, determinându-l să urmeze sfaturile noastre. Să vi-l prezint: este elevul Gh. Radu de la o școală medie. La 16 ani a citit multe cărți, dar de la o vreme a început să se pasioneze după cărțile din colecția „Cutezătorii”. Pasiunea aceasta l-a absorbit atât de mult încât de la o vreme n-a mai vrut să citească altceva preferând să nu citească nimic dacă nu găsea o carte din această colecție...

Tinărul Gh. Radu, zîmbește.

— Da, e adevărat. Credeam că nu există cărți mai frumoase. Pînă cînd tovarășul bibliotecar m-a convins să citesc Cărbușul de aur de Edgar A. Poe din colecția „Meridian”, asigurându-mă că e tot atât de interesantă și atrăgătoare ca și cărțile din colecția mea preferată. Într-adevăr, așa a fost. Cartea mi-a plăcut și așa m-a făcut să capăt încredere în bibliotecar și să primesc tot ce mi-a recomandat. Niciodată n-am greșit ascultîndu-i sfaturile și iată cum, fără să renunț la „cutezătorii mei”, am ajuns să citesc pe clasicii romîni și străni, pe Balzac și pe Caragiale, pe Tolstoi și pe Sadoveanu.

Astăzi Gh. Radu se descurcă singur la birou și deoarece este cititor vechi, a ajuns să cunoască foarte bine fondul bibliotecii. Pentru cititorii din această categorie bibliotecă întocmește liste de recomandare din toate noutățile ieșite din librărie, aranjînd pe teme.

— Fiind vorba de cărți noi, ele nu ne sînt totdeauna cunoscute. Cum din titlu nu rezultă totdeauna subiectul lucrării, recurgem la recenzii scoase din presă. Aceasta ne permite să nu recomandăm cărți la întîmplare. Cititorului care-și alege o carte din lista de noutăți, îi punem imediat la dispoziție recenzii respective și apoi stăm de vorbă cu el și hotărîm dacă este sau nu o carte care ar putea să-l intereseze. Cu acest sistem de a îndruma pe cititori ne-am atras încrederea lor. De aceea numărăm mulți care, chiar dacă își aleg singuri o carte sau vin să ceară una despre care au auzit vorbindu-se printre prieteni, insistă să cunoască și părerea noastră. Nu o dată am constatat la unii cititori alegeri de inspirație nefericită și am putut să intervenim cu succes convingîndu-i să ia cărți corespunzătoare cu gustul și priceperea lor. Avem în această privință o experiență care ne-a învățat că dacă un cititor nimerește o dată sau de două ori o carte care nu i-a plăcut sau n-a înțeles-o, acela se dezgustă de lectură și nu mai vine după cărți...

Tov. Florescu crede că și cititorii cu nivel mai ridicat au nevoie de îndrumare. La aceștia bineînțeles îndrumarea are un caracter strict bibliografic. Și ca să ne convingă, ne arată un caiet în care se află înscrise consultațiile ce se dau cititorilor care apelează la cunoștințele bibliotecarilor. Sînt înscrise acolo cărțile recomandate unor muncitori, studenți, profesori care au avut nevoie de orientare la întocmirea unor lucrări, ca de pildă, Roșu Florea, director de cămin, care a trebuit să țină o conferință despre răscoala din 1907 și căruia i s-a alcătuit o bogată listă tematică de lucrări literare și politice.

Bineînțeles există și alt mod de a îndruma pe cititori. Tov. Petcu Maria, ajutoare de bibliotecară este mai veche la această bibliotecă. Ea își amintește de convorbirile pe care le-a avut pe vremuri cu cititorul Coman Tudor, pensionar. Acesta citise o carte în care fusese vorba de un erou pasionat după grădinărit și care ajunsese să scoată producții excepționale.

— Am și eu un teren în fața casei — spuse tov. Coman — și mă frămînt cum să ajung și eu la recolte frumoase...

Bibliotecara i-a recomandat atunci cărți despre grădinărit. Coman Tudor le-a citit cu interes și astfel a ajuns să scoată cele mai frumoase roșii, vinete, ardei și alte legume cu care-și acoperă nevoile familiei sale compusă din 6 persoane. De atunci vine regulat la bibliotecă și cere cărți agrotehnice. Ne uităm la fișa lui: de la 1 ianuarie a consultat 4 cărți și anume: *Ingrășarea suplimentară a pămîntului* de Mihalcea, *Păstrarea legumelor* de Nilka, *Pătlașelele roșii* de Demetrescu și *Cultura legumelor* de Vasile Comarnescu.

Pe cînd ne pregăteam să părăsim biblioteca ducînd cu noi aceste însemnări despre aspectele muncii de îndrumare a cititorilor la biblioteca din cartierul Militari, a intrat tov. N. Cristescu, vatman la tramvaie, tatăl fetiței Cristescu Georgeta de 10 ani. Omul ținea o carte în mînă.

— E a fetiței mele — spuse el iritat. V-am adus-o și vă rog alta să nu-i mai dați.

— De ce?

— Am pedepsit-o fiindcă stă numai de povești și nu-și face lecțiile...

Tov. Baldovin Olga, responsabilă secției de copii a adus imediat fișa acestei cititoare. Cu ea în mînă a putut să stea de vorbă cu severul părinte și să-l convingă că fetița lui n-a citit niciodată mai mult decît alte școlărițe de seama ei și nici măcar cărți care să nu le priceapă și să-i ceară un efort în dauna obligațiilor de la școală. Deci, motivul că a rămas în urmă cu lecțiile, trebuie căutat în altă parte.

— Să stăm de vorbă și să vedem unde-i răul, propune ea și omul, impresionat de bunăvoința ce i se arată, primește împăcat. Convorbirea s-a urmat sub ochii noștri, mai bine de jumătate de oră. În cazul de față, bibliotecara a dus muncă de îndrumare nu direct cu cititorul, dar nu mai puțin folositoare. Părțile s-au înțeles în sensul că bibliotecara se va duce la școală să se intereseze de situația Georgetei la învățătură, și eventual s-o ajute dacă va fi nevoie. *Pe viitor* — îl liniștește ea pe tov. Cristescu — *se vor alege cărți mai puțin voluminoase și mai ușoare, ca să aibă timp suficient și pentru lectură și pentru lecții.* Omul care venise pornit, pleacă mulțumit, stringînd cu recunoștință mîna bibliotecarei.

La o bibliotecă de casă

În cartierul 1 Mai (Cîmpul Poștei) din orașul Bacău, funcționează de mai bine de 3 ani biblioteca de casă nr. 2, condusă de gospodina Maria Zugrăvel. Această bibliotecă, împreună cu celelalte 7 înființate de biblioteca regională, aduc un aport important la deservirea cu cărți a populației din cartierele marginase ale orașului.

Priceperea și stăruința cu care muncеște tovarăsa Zugrăvel a făcut ca biblioteca pe care o conduce să devină fruntașă, bucurîndu-se de aprecierea și prețuirea populației din cartier.

În zilele de program — lumea, miercurea și vinerea, dimineața și după amiază bibliotecara stă la dispoziția celor care vin să împrumute cărți, dovedind multă răbdare și tact în muncă. Și în adevăr, nu e atît de ușor să poți satisface gusturi atît de diferite. La bibliotecă vin femei, copii de toate vîrstele, muncitori, pensionari. Atenția față de fiecare cititor în parte, preocuparea de a-i da cartea potrivită gustului și preferințelor lui, a făcut ca numărul cititorilor să crească zi de zi.

Cea mai mare parte a cititorilor o formează femeile casnice, față de care tov. Zugrăvel arată o grijă deosebită pentru a le oferi o lectură plăcută, dar în același timp utilă. În realizarea acestui scop ea caută să-și îmbogățească mereu fondul de cărți cu acelea care socotește că poate folosi femeilor. De altfel, în cei 3 ani de cînd este bibliotecară în cartier, tov. Zugrăvel a ajuns

să cunoască preferințele pentru lectură ale cititoarelor sale. Literatura care oglindește viața de familie, cărțile tratînd despre creșterea, îngrijirea și educația copiilor, precum și cărți de artă culinară, croitorie, etc., au ajuns să fie tot mai mult solicitate. Acest rezultat se datorește intervenției cu tact a bibliotecarei în alegerea cărților de către cititoare. Numeroase sînt cititoarele care și-au început lectura cu povești și povestiri ușoare, iar acum alternează lectura unui roman cu o carte de utilitate practică.

Din fișele tov. Radu Elena, mamă de copii de școală, se vede cum a evoluat lectura acesteia. Ea a citit, printre altele, *Cartea pentru părinți și Steaguri pe turnuri* de A. S. Makarenko, *Ivan Ivanovici* de Antonina Kopteava și *Gătim pentru copii* de A. Fruchter și M. Rădulescu-Pruncu.

Un rezultat bun îl dă procurarea unor anumite cărți pentru cititorii ale căror preferințe sînt bine cunoscute de bibliotecară.

Tov. Chiriță Matilda, profesoară pensionară este una din primele cititoare ale bibliotecii de casă nr. 2. Ea este o iubitoare și bună cunoscătoare de muzică. La apariția cărții lui Romain Rolland despre *Viața lui Beethoven*, bibliotecara a mers la biblioteca regională și a împrumutat-o pentru cititoarea sa.

Și tov. Boureanu Ana, casnică, este o veche și bună cititoare. Pentru ea se rețin cu regularitate cărți de literatură nou apărute. Este interesant de asistat la discuțiile care au loc atunci cînd cititoarea trebuie să se hotărască pe care s-o împrumute mai întîi. Bibliotecara îi povestește pe scurt conținutul fiecărei cărți. Și totdeauna tov. Boureanu pleacă de la bibliotecă bucuroasă că a putut să împrumute cărți pe gustul ei.

O categorie numeroasă de cititori o formează copiii din cartier. Pentru aceștia metodele de îndrumare sînt mai vii, mai atractive. Una din acestea este popularizarea vizuală a cărților. Copiilor li se pun la dispoziție cărți potrivite vîrstei, pe care în prealabil le pot răsfoi, alegîndu-și apoi pe cea preferată.

Pentru cei mici care nu știu să se orienteze în alegerea cărții, bibliotecara intervine indicîndu-le cartea cea mai potrivită. În general, copiii se influențează unul pe altul și fiecare dorește cartea pe care au citit-o și alți copii de o vîrstă cu ei. O astfel de cititoare este și Platon Elena, elevă în cl. III-a elementară.

Fără îndoială că complexitatea de probleme pe care le ridică îndrumarea cititorilor poate fi rezolvată numai atunci cînd bibliotecari ca tov. Zugrăvel Maria, se orientează just atît în bogăția de cărți existente cît și în găsirea unor metode juste pentru buna deservire a cititorilor.

O inițiativă laudabilă

În scopul de a aduce îmbunătățiri esențiale în desfășurarea activității bibliotecilor de la sate, colectivul bibliotecii regionale din Tg. Mureș a adoptat o metodă nouă de îndrumare și control. Inițiativa a pornit de la faptul că în raionul Mureș, activitatea cu cartea a rămas în urma celorlalte raioane. Iată în ce constă această metodă:

Pentru înviiorarea muncii, secția metodică și bibliografică a bibliotecii regionale împreună cu secția de învățămînt a Sfatului popular regional, au întocmit un plan calendaristic privind activitatea pe teren în întregul raion Mureș unde funcționează 104 unități.

Conform planului și așezării geografice s-au fixat un număr de 11 centre, unde s-au desfășurat întâlniri între bibliotecarii sătești și cei ai căminelor culturale și s-au ținut schimburi de experiență. Bibliotecile gazdă au fost avizate din timp despre aceste acțiuni, astfel că ele au putut lua măsurile necesare venite pentru reușita lor. Acțiunile s-au desfășurat în felul următor:

În prima oră bibliotecarul gazdă a prezentat un referat scurt despre activitatea sa. În orele următoare participanții organizați în brigăzi, au trecut la munca practică la casele țăranilor muncitori și în bibliotecă. În alcătuirea brigăzilor au intrat membrii organizațiilor locale P.M.R., reprezentanții organizațiilor de masă ARLUS, (comitete de femei, comitetul de luptă pentru pace, etc.), ai Sfatului popular comunale, un reprezentant al Sfatului raional, bibliotecarii sătești salariați, un reprezentant al bibliotecii regionale (metodistul), președinții cooperativei comunale, bibliotecarii căminelor culturale și numeroși membri ai corpului didactic. În cele ce urmează redăm pe scurt activitatea fiecărei brigăzi.

Brigada de popularizare s-a ocupat cu întocmirea unui număr de 4—5 afișe mari, atrăgătoare în legătură cu biblioteca. Afișele au fost așezate în punctele cele mai frecventate din comună, precum și la locurile de acces în sat. Este de reținut că afișele au fost confecționate pe loc conform necesităților specifice ale fiecărei comune. La această muncă și-a dat concursul un profesor de desen. În afară de afișe s-au mai confecționat numeroase indicatoare care au fost așezate din loc în loc, pentru a populariza biblioteca și orarul ei.

Potrivit modelului bibliotecii din Ianca-Sat, prezentat la prima consfătuire a bibliotecarilor de la București s-a desenat și s-a

așezat într-un loc central harta satului respectiv, cu indicarea caselor de țărani muncitori, unde sînt și unde nu sînt cititori de cărți.

Brigada a realizat astfel o agitație vizuală și prin viu grai pînă acum necunoscută bibliotecarilor prezenți. La terminarea activității, brigada a venit cu numeroase propuneri noi, menite să asigure o mai mare popularitate bibliotecii și activității sale.

Brigada pentru problemele materiale a cercetat bugetele și întrebuințarea veniturilor extrabugetare. Intrucît multe cămine culturale nu au luat în considerație necesitățile bibliotecilor și nu au folosit veniturile disponibile spre a îmbogăți fondurile de cărți, brigada a introdus anumite modificări care în viitor vor asigura o îmbunătățire sensibilă în viața bibliotecilor.

Cu această ocazie, cooperativele comunale au fost solicitate să arate în ce chip au întrebuințat fondul cultural pentru bibliotecă. S-a constatat că în foarte puține cazuri, sumele convenite au fost alocate pentru procurarea de cărți. În urma acțiunii brigăzilor și mai ales datorită faptului că peste tot au fost atrași, precum am mai arătat, și președinții cooperativei, s-au putut lua imediat măsuri concrete de îndreptare.

Astfel, în comuna Berghia, cooperativa a cumpărat cărți pentru biblioteca căminului cultural. Totodată din veniturile extrabugetare ale căminului cultural s-a prevăzut o primă sumă pentru cumpărarea de cărți. La rîndul său Sfatul popular a înzestrat biblioteca cu 2 mese și 2 dulapuri, iar pentru anul în curs a planificat din veniturile extrabugetare suma necesară pentru completarea mobilierului bibliotecii.

Și în satul Crăciunești, conducerea cooperativei a procurat și ea unele cărți bibliotecii.

Brigada cu verificarea fondurilor de cărți și a evidențelor a controlat în ce măsură fondul de cărți corespunde atît numeric cît și din punct de vedere al conținutului.

S-a controlat dacă bibliotecarul corespunde sarcinilor sale, luîndu-se măsuri să se formeze colective acolo unde acestea nu existau sau erau formale. Unii bibliotecari necorespunzători au fost înlocuiți, intervenîndu-se pe lângă Sfaturile populare să dea deciziile convenite. În convorbirile avute cu noii bibliotecari li s-a cerut să respecte cele 6 ore obligatorii săptămînale pe care să le presteze în întregime la bibliotecă.

Brigada s-a mai ocupat cu organizarea a două expoziții și anume:

— Una cu materiale apărute în presă privind activitatea bibliotecilor din raionul Mureș sau alte biblioteci din Regiunea Autonomă Maghiară. În mijlocul ziarelor și revistelor au fost expuse „Călăuza bibliotecarului” și „Könyvtárosok Tajékoztatója”. Câteva articole importante în problema îndrumării au fost puse în chenar roșu spre a atrage astfel atenția bibliotecarilor pentru ca aceștia să și le noteze spre a le studia la întoarcerea lor în bibliotecile respective.

— A doua expoziție a cuprins o seamă de cărți bune cu o slabă circulație. În legătură cu aceste materiale s-au dat îndrumări și explicații cum pot fi popularizate mai bine spre a-și atinge scopul.

Munca brigăzii cu bibliotecile mobile a avut realizări interesante. Membrii acestei brigăzi au desfășurat o interesantă muncă de lămurire, stînd de vorbă cu bibliotecarii de casă și ajutîndu-i în activitatea lor. De asemenea, brigada a organizat biblioteci noi de casă, atrăgînd la această muncă pe sătencile dispuse să-și consacre timpul liber popularizării cărților. Cu acest prilej membrii brigăzii au scos în evidență importanța muncii cu cartea arătînd contribuția bibliotecilor mobile în culturalizarea țăranilor muncitori.

Munca brigăzii cu controlul cercurilor de citit a fost și ea pe cit de interesantă/pe atît de productivă. S-au făcut numeroase vizite în casele țăranilor și după ce s-a stat de vorbă cu ei asupra lecturilor, s-a constatat

dorința lor de a participa la asemenea lecturi.

Activitatea acestei brigăzi a fost un minunat prilej pentru cunoașterea cititorilor și întărirea legăturilor existente între aceștia și bibliotecă, pentru cunoașterea cerințelor populației din sat și a părerii acesteia despre bibliotecă.

Brigada pentru concursul „Iubiți cartea” s-a interesat îndeosebi de munca cu tinerii cititori și de colaborarea cu organizațiile lor. Brigada a fost preocupată să popularizeze în mod larg concursul „Iubiți cartea” și să explice importanța noii faze și felul cum trebuie pregătiți cei ce se prezintă la concurs.

Un fapt îmbucurător este că bibliotecarii atașați pe lângă brigăzi au putut să folosească propria lor experiență în această muncă. În general, brigăzile au dobîndit cu această ocazie o privire de ansamblu asupra activității bibliotecilor respective, puțînd să adopte măsurile corespunzătoare. La încheierea activității, membrii celor șase brigăzi s-au întîlnit din nou la bibliotecă căminului cultural gazdă. În urma celor văzute și constatate, participanții au purtat discuții în legătură cu metodele cele mai eficace care pot duce la lichidarea greșelilor de pînă acum și la învierea muncii. Faptul că reprezentanții administrației locale au luat parte la aceste acțiuni cot la cot cu bibliotecarii, le-a permis să cunoască mai bine munca cu cartea și nevoile ei. Ei au participat la înlocuirea și semnarea proceselor verbale care reprezintă angajamente concrete în legătură cu necesitățile bibliotecilor și stabilirea unei colaborări mai apropiate.

ȘTIATI CĂ?

Asirienii, pentru a scrie pe tăblițele de lut pe care le socoteau cele mai bune, se foloseau de un condei tubular, cu secțiunea în formă de cui, care se întipărea în lutul umed? Tăblițele de lut scrise se uscau la aer și în parte se întăreau prin ardere.

★

...prin tipuri de scriere „gotică” se înțelege evoluția artistică a formelor de scrieri, din a doua jumătate a secolului al XII-lea și pînă la sfîrșitul evului mediu?

★

...cuvîntul de biblioteconomie a fost întrebuințat pentru prima dată de Martin Schrettinger (1772—1851) pe atunci tînar bibliotecar al bibliotecii de la curtea domnițoare din München, în titlul lucrării sale *Versuch eines vollständigen Lehrbuches der Bibliothekswissenschaft*. (Încercare de manual complet de biblioteconomie) apărut în 1808?

Schrettinger înțelegea prin aceasta cunoștințele practice și organizatorice necesare conducerii pentru „a face din cărțile adunate o bibliotecă folositoare”.

CURSUL DE PERFECTIONARE A BIBLIOTECARILOR DIN STAȚIUNILE DE ODIHNĂ ȘI TRATAMENT BALNEAR

BRILL N
din Secția de educație și
cultură C.C.S.

Cursul organizat de C.C.S. la Sinaia în prima jumătate a lunii februarie a. c., pentru bibliotecarii din stațiunile de odihnă și tratament balnear, a avut ca scop perfecționarea cunoștințelor celor ce muncesc în aceste biblioteci în vederea satisfacerii în mai bune condițiuni a cerințelor culturale mereu crescînde ale oamenilor muncii veniți la odihnă sau tratament.

Studiindu-se deficiențele existente în trecut, în organizarea tehnică a Bibliotecilor din stațiuni, ca și în manifestările de masă cu cartea, și făcîndu-se discuții cu bibliotecarii pe această temă, s-a constatat că aceștia aveau oarecari cunoștințe „teoretice” despre registrele de evidență primară și evidență individuală, puteau să arate verbal la ce servesc ele, care sînt formele muncii de masă cu cartea și ce contribuție aduc la atragerea de noi cititori, dar în practică știau mai puțin „cum” să completeze aceste registre, cum să întocmească catalogul sau cum să organizeze variate și interesante acțiuni de masă cu cartea.

Iată de ce, în organizarea acestui curs, s-a pus un accent deosebit pe cuprinderea unui număr relativ redus de probleme, luîndu-se în schimb toate măsurile ca să se asigure însușirea lor temeinică. În acest scop, s-a renunțat la forma obișnuită în cursurile anterioare — lecție, studiu, seminar — și s-a introdus sistemul de predare, care are în vedere orele de clasă și munca practică a cursanților în cadrul școlii.

La cursurile anterioare, majoritatea timpului fusese afectat studiului, iar verificarea cunoștințelor se făcea în orele de seminar; ceea ce forma la cursanți obișnuința de a vorbi despre formele de evidență, despre completarea fișei, despre variatele forme ale muncii de masă cu cartea, descriindu-le relativ corect. De data aceasta, majoritatea timpului a fost rezervat orelor de muncă concretă cu elevii.

Cei 33 cursanți au fost împărțiți pe două grupe de studiu. La lecțiile tehnice nu s-au mai ținut prelegeri, sau lecții de cîte două ore, ci s-au introdus ore de clasă, în care cursanții, sub supravegherea aceluia care predă, lucrau și își însușeau astfel cele predare.

După ora de clasă, munca urma în același mod, pe grupe de studiu. De pildă, odată cu tov. profesor Mircea Tomescu care a explicat la tablă descrierea cărților la autor și titlu, cursanții transcriau în fișe elementele descrierii. Varietatea exemplurilor folosite, a titlurilor descrise pe tablă, controlul lucrărilor efectuate de elevi, imediata corectare a greșelilor, a făcut ca cei mai mulți dintre cursanți să-și însușească regulile transcrise, chiar în orele de predare. Exercițiile practice de transcriere a unor lucrări pe fișe, continuuate de elevi pe grupe de studiu, sub supravegherea și îndrumarea permanentă a celor ce au condus cursul, a dus la temeinică însușire a regulilor transcrierii.

Tot așa s-a procedat la predările despre clasificarea zecimală, registrul de mișcare a fondului, registrul inventar, etc.

În predarea formelor muncii de masă cu cartea, s-a plecat de la ideea generalizării experienței pozitive proprii, la adâncirea cunoașterii organizării unor acțiuni. De aceea, în afară de predarea variatelor forme ale muncii de masă cu cartea, au fost prevăzute lucrări practice, precum și manifestări de masă cu cartea organizate pentru cursanți și de către aceștia.

De exemplu: elevii au întocmit liste de recomandare pe teme variate dintre care cităm: *Alegerile de ieri și de azi oglindite în literatură: În ajutorul activului sindical nou ales; Chipul femeii în literatură; Laureații premiului de stat*, etc. De asemenea, fiecare elev a mai întocmit schița unui panou cu coperte false, schița sau macheta unei expoziții. Temele au fost la alegerea proprie.

Mulți cursanți au întocmit panouri închinat unui laureat al premiului de stat, claselor literaturii noastre, unor teme de știință popularizată, luptei împotriva obscurantismului și superstițiilor.

Reușite au fost machetele și schițele de expoziții de cărți închinat zilei de 8 Martie, cărții sindicale, chipului omului nou oglindit în literatură. N-au lipsit nici afișele, panourile, expozițiile închinat cărții pentru copii, precum și afișele în legătură cu organizarea unor seri de basme.

Multă atenție au acordat bibliotecarele Straff Elisabeta din stațiunea Borsec, Giurcă Elena din Tușnad, Bratu Viorica de la Băile Victoria popularizării literaturii în limbile naționalităților conlocuitoare. Interesant este, printre altele, că acestea au întocmit liste de cărți cuprinzând lucrările scriitorilor români traduse în limba maghiară și cărți ale scriitorilor maghiari traduse în limba română, punându-le astfel la dispoziția cititorilor.

Dintre cele mai valoroase lucrări se pot cita expozițiile întocmite de tov. Rusu Nadejda de la Mamaia, Giurcă Elena din Tușnad, Corneiciuc Elena de la Eforie, Coinoiu Virginia și Mihăilescu Olimpia de

la Predeal; Giurcă Liana de la Govora, Coșovei Rovana de la Casa de Cultură Sinaia și altele.

Casa de cultură a sindicatelor din Sinaia a organizat pentru cursanți un simpozion pe tema *Dragostea și natura în opera lui Eminescu*, Coșbuc și Alecsandri; o seară literară închinată operei *Peer Gynt* de Ibsen. De asemenea elevii au participat la concursul literar *In pas cu viața* organizat pentru studenții ce se aflau la odihnă în Sinaia și la o întâlnire cu scriitorul Dumitru Almaș, care le-a vorbit despre lucrarea sa *Lumina s-a aprins*.

La rindul lor, cursanții au organizat o ghicitoare literară și o seară literară.

Manifestările organizate de ei înșiși ca și toate celelalte manifestări la care au participat, au constituit subiecte de analiză pe grupe de studiu.

Cunoașterea frumuseților și a bogățiilor patriei noastre de către oamenii muncii este un mijloc de educare a patriotismului socialist. Ținând seama că stațiunile de odihnă se găsesc situate în locurile cele mai pitorești și că aici vin oameni ai muncii din toate colțurile țării, a fost invitat tovarășul prof. Mocanu care a vorbit bibliotecarilor despre frumusețile și bogățiile Republicii Populare Române. Aceasta a dat loc unui stimulent pentru bibliotecari de a iniția ei înșiși asemenea conferințe.

Lecciónile de literatură în care s-au evocat figuri de scriitori din literatura noastră, literatura rusă și cea sovietică, precum și a unor scriitori de seamă din literatura universală, au avut darul să reîmprospăteze cunoștințele cursanților în aceste domenii și să-i orienteze mai bine în popularizarea fondului lor de cărți.

Cele 14 zile petrecute de bibliotecarii din stațiuni la Sinaia, au fost zile de muncă intensă și rodnică. Disciplina liber consimțită a cursanților, efortul lor susținut, le-au înlesnit însușirea unor bogate cunoștințe de tehnică bibliotecară și de noi metode de muncă cu cartea, ceea ce va contribui la îmbunătățirea substanțială a activității lor.

02 (091)

Activitatea primelor biblioteci **MUNCITOREȘTI**

M. GH. BUJOR

Sînt convins că istoria mișcării muncitorești trebuie să dea cea mai mare atenție activității desfășurate în trecut de bibliotecile muncitorești. Căci oriunde s-a ivit un club socialist, cartea și ziarul au trebuit să stea în primele rînduri ale bătăliei ce începea. Aș putea spune că, de multe ori, bibliotecă a precedat închegarea nucleelor noastre muncitorești, întocmai cum eclerorji precedă dează înaintarea efectivului de luptă. Și nici nu putea să fie altfel într-o mișcare unde accentul se punea, în primul rînd, pe educație și cultură; nu putea să devie un bun luptător pentru cauza proletarietului decît acel ce citea, acel ce-și îmbogățea cunoștințele, acel ce se silea să devină un om cult.

Acest principiu a stat necontenit la baza mișcării muncitorești și mulți dintre cei ce s-au ridicat din mijlocul muncitorilor simpli, devenind combatanți de prima linie, ilustrează cu prisosință rolul uriaș educativ pe care l-au avut bibliotecile noastre.

Amintirile mele încep cu biblioteca de la fostul club *Sotir*. Venise momentul greu al destrămării mișcării muncitorești prin trădarea elementelor burgheze strecurate în partid. Prima grijă a lui Frimu și a celorlalți a fost să salveze biblioteca. Era avutul cel mai de preț al mișcării și de ea depindea foarte mult posibilitatea de a găsi un drum nou către masele de muncitori. O parte din cărți a trecut la societatea *Munca* și de aici a revenit noii mișcări care reîncepuse să activeze în 1905. A trecut de atunci o jumătate de veac și nu pot să uit nici astăzi cu cită înfrigurare s-a ocupat Frimu să dezvolte biblioteca, deși el personal era antrenat în atîtea alte sarcini. Mișcarea era săracă și a fost nevoie să se apeleze la tovarăși să facă donațiuni, fie în bani, fie în cărți, ba chiar un dulap cînd a lipsit, tot la generozitatea tovarășilor a trebuit să se recurgă. Supra-

viețuitorii acelor timpuri n-au uitat probabil dulapul cel mare de la clubul din strada Sfîntul Ionică, pe frontispiciul căruia se etala numele donatorului, în litere mari... atît cît să satisfacă vanitatea acestuia.

Donațiuni veneau din toate părțile, dar cum nu întotdeauna erau cărțile de care aveam nevoie îndeosebi, am început să cumpărăm din librării și chiar să aducem unele ediții din străinătate.

Biblioteca clubului nostru nu era prea mare, dar importanța ei nu putea s-o tăgăduiască nimeni; mai întii pentru valoarea cărților: aveam acolo pe Marx, pe Engels, pe Lassalle, pe Jaurrès, pe Kautsky, pe Jules Guesde, dacă nu în toată cuprinderea operelor lor, dar în orice caz, erau reprezentative ceea ce aveau mai esențial; în al doilea rînd, biblioteca noastră era importantă prin cititorii efectivi ce-i avea. Cred că nici o bibliotecă oficială, dintre puținele ce existau pe vremea aceea, nu se putea lăuda cu cititorii maturi pe care-i aveam noi, iar dacă rostul unei biblioteci era acela de a răspîndi lumina cărții în masele populare, acest rost nici o instituție nu-l îndeplinea mai bine decît noi. Căci în timp ce la bibliotecile întreținute de stat sau de asociații burgheze, nu venea decît puțin tineret de școală, la noi veneau și tineretul din școli, și ucenicii, și muncitorii din fabrici, și mici meseriași ieșiți din rîndurile proletarietului, și intelectualii.

În afară de cărțile de ideologie, aveam multe broșuri de propagandă scrise sau traduse de activiștii noștri, precum și o bogată colecție de cărți literare în care locul întii îl dețineau scrierile lui Maupassant, Dostoyevski, Tolstoi, Flaubert, Alphonse Daudet, Zola; mai tirziu, cam prin 1905 ne-au intrat în bibliotecă primele traduceri din Gorki care se citeau cu mult interes, fiindcă era primul scriitor care cobora cu îndrăzneală în mizeria

poporului de jos, demascînd viciile societății bazată pe exploatarea omului de către om.

Dintre scriitorii noștri aveau mare circulație Caragiale, Creangă, Vlahuță, Coșbuc, Delavrancea, dar din păcate edițiile rare și destul de neglijate ce apăreau, nu erau în stare să redea amploarea operelor acestor scriitori de talent. Se citeau cu nesăț criticile lui Gherea, iar alături de poeziile lui Eminescu, tineretul nostru declama la serbările clubului versurile lui Traian Demetrescu sau Artur Stavri, iar mai tirziu ale poezilor noștri Neculuță și Păun Pincio.

Intr-o vreme cărțile cele mai citite au fost *Germinal* al lui Zola, într-o traducere destul de slabă și cele două cărți ale lui Zamfir Arbure *In exil* și *In temniță*.

Ceea ce afirm aici pentru biblioteca din București e valabil și pentru bibliotecile ce se formează pe lingă cluburile din Iași, Brăila, Galați și Ploești, unde după reinvierea mișcării s-a dat un larg impuls bibliotecii, aducîndu-se valoroase fonduri de cărți din toate limbile.

Pentru bibliotecile noastre muncitorești se aduceau cărți din Franța și Germania, din Austria și din Rusia, iar de la o vreme au început să sosească și reviste străine. Din Franța ne veneau *Mouvement Socialiste* și *Revue Socialiste*; din Germania *Neue Zeit* și din Austria *Kampf*, iar din Rusia primeam, de asemenea, materiale propagandistice, uneori traduse direct în romînește, altele în limba rusă pe care le traduceau tovarășii de ai noștri. Din Elveția soseau în tranzit prin România multe pachete cu cărți pentru Rusia, din care o parte aveam dreptul să le reținem pentru biblioteca noastră. Broșurile propagandistice tipărite în străinătate de activiști revoluționari în limbile rusă și idîș, ne-au servit ca model pentru întocmirea materialului nostru propagandistic, iar uneori se traduceau pur și simplu.

La un moment dat s-a simțit nevoia de a pune în mîinile cititorilor care frecventau bibliotecile noastre, cărți care nu le-ar fi putut găsi nicăieri în altă parte. De aici s-a născut ideea care a luat ființă pe lingă clubul nostru și care a desfășurat un program editorial, e drept, foarte modest, dar care a cuprins o întreagă gamă de lucrări necesare activității noastre, începînd cu broșurile de propagandă ca *Femeia muncitoare*, *Cartea muncitorului*, *Să fie lumină!* (traduse din limba rusă) *Mașina de treierat* care expunea problema introducerii mașinismului, *Jos corporațiile!*, *Sindicatul muncitorești* și altele care alimentau lupta noastră contra patronatului și pentru organizarea în sindicate a muncitorimii. Cîteva broșuri (*I Mai, Liberalii și muncitorii*, *Patruzeci de ani de rușine, robie și sărăcie*, *Social-democrația și războiul* etc.), au fost scrise de mine și prin

ele fie că denunțam prigonirile liberalilor împotriva organizațiilor muncitorești, fie că protestam împotriva expulzării sau mă ridicam împotriva războiului. Una din aceste broșuri a cuprins darea de seamă a unei întruniri pe care expulzații socialiști au ținut-o la Paris și la care Barbu Lăzăreanu rostise o cuvîntare înflăcărată. Broșura avea și o prefață scrisă de mine, ceea ce a dat prilej lui Barbu Lăzăreanu să afirme că e vorba de „o prefață și o broșură“. Nu pot să nu amintesc pamfletul vehement al lui Dimitrie Marinescu, intitulat *Jos războiul!* apoi *Bazele social democrației* de Kautski, carte pe care am tradus-o împreună cu doctorul Otto Călin și Albu... și multe, multe altele pe care nu le mai țin minte.

Dar să nu mă îndepărtez de biblioteca noastră, în legătură cu care trebuie neapărat să amintesc de bibliotecile personale ale fruntașilor și intelectualilor din mișcare. Că Dobrogeanu-Gherea, doctorul Cantacuzino sau Voinov erau fericiții posesori ai unor cărți de valoare, aceasta nu trebuie să mire pe nimeni. Dar ceea ce poate nu se știe, este că adeseori, atunci cînd biblioteca clubului nu putea satisface nevoile de lectură ale unui muncitor ridicat, se recurgea la bibliotecile personale ale intelectualilor. I. C. Frimu, Ștefan Gheorghiu, Dimitrie Marinescu, ca să nu vorbesc decît de aceștia, au primit de multe ori cărți împrumutate de bibliotecă de la intelectualii mișcării. Cu timpul, Frimu, Marinescu au ajuns să aibă și ei biblioteci personale și nu o dată cărțile lor se confundau cu cele ale bibliotecii.

Situația era aceeași în provincie. La Galați, de pildă, am cunoscut pe muncitorul Zamfir Ionescu, care avea o foarte frumoasă bibliotecă acasă, și el însuși aducea la biblioteca clubului de acolo, cărțile ce lipseau, ca să fie împrumutate celor ce doreau să le citească.

Biblioteci personale aveau la Iași doctorii Gheler și Ghelerter, dar cea mai interesantă era a lui Max Wexler care avea o mare pasiune pentru cărți.

Încît, dacă e vorba de un istoric al bibliotecilor muncitorești, nu se pot ignora bibliotecile personale ale unor fruntași ai mișcării; acestea au jucat un rol important, într-o oarecare măsură, pe același plan cu bibliotecile cluburilor.

Sistemul în uz la bibliotecile muncitorești, era împrumutul acasă. Săli de lectură nu aveam; spațiul redus al sediilor noastre nu permitea acest lucru. Totuși, unii tovarășii, care acasă la ei nu aveau condiții omenești de trai, erau nevoiți să-și facă lectura în sălile de întrunire, profitînd de timpul liber între două adunări. Nu erau cele mai bune condiții de lectură, dar așa studiau cei mai

mulți tovarăși, doritori să-și ridice nivelul de cultură.

Și dacă mi-aduc aminte de vechile noastre biblioteci, nu pot să nu-mi aduc aminte și de câteva figuri de bibliotecari. Unul din ei a fost Dimitrie Marinescu. El avea grijă nu numai să păstreze cărțile și să le distribuie, dar cred că bibliotecarii noștri de astăzi pot învăța din munca lui un admirabil exemplu de îndrumător al cititului. Știa să dea fiecăruia cartea potrivită și nu scăpa nici o adunare ca să popularizeze biblioteca, fie personal, fie că cerea aceasta celorlalți oratori s-o facă.

De la el a rămas tradiția, preluată și continuată de bibliotecarii care i-au urmat, de a se vorbi la toate adunările muncitorești despre bibliotecă și de a îndemna pe muncitori să citească și să se instruiască. Adesea ori, când cărțile cerute nu se aflau la bibliotecă, Marinescu își îndemna cititorii să se adreseze bibliotecilor publice. Acest lucru îl făcea mai ales când era vorba de unele cărți științifice pe care ori nu le avea, ori erau în număr redus, fiind date la cititori. Pentru aceasta avea o listă, s-ar zice un fel de bibliografie întocmită de el, pe care figurau o seamă de cărți, cu indicația bibliotecii unde se pot găsi, astfel că în orice moment stă undă să-și îndrumeze cititorii.

E cert că multe biblioteci publice au fost frecventate de muncitori la îndemnul bibliotecarilor socialiști, care au aplicat în continuare metoda lui Dimitrie Marinescu. Cei ce se vor osteni să cerceteze fișele Bibliotecii Universitare din Iași, vor descoperi printre ele multe nume de muncitori care erau îndrumați de bibliotecarii socialiști să citească acolo cărțile ce nu se aflau la biblioteca clubului local.

Bibliotecarii de astăzi au avut și în persoana neuitatului I. C. Frimu un strălucit antecesor care le face cinste. El însuși a fost un om care s-a format la izvoarele culturii socialiste și poate fi citat ca exemplu de felul cum bibliotecile muncitorești au contribuit la ridicarea unor elemente de elită cu ajutorul cărții. Mi-am dat seama de acest lucru ca unul care fiind redactorul organului mișcării, citeam manuscrisele colaboratorilor. Articolele lui Frimu au avut nevoie la început de multe îndreptări, dar treptat-treptat, pe măsură ce Frimu își completase cultura, fiind un fervent cititor al bibliotecii, calitatea scrisului său se îmbunătățea și nu se mai făcea simțită nevoia de a i se corecta manuscrisele. Era un însetat de cultură și un cititor pasionat de cărți, cu care mulți intelectuali simțeau o plăcere să discute despre cărțile citite, fie că era vorba de ideologie, de beletristică, sau de știință.

Dar dacă Frimu a fost unul din cei mai reprezentativi bibliotecari ai mișcării mun-

citorești, el n-a fost singurul. În falanga acestora sînt multe nume modeste peste care vremea a șternut inevitabilul colb al uitării. Așa în minte pe frații Gustav și Osif Hope, doi tîmplari care fuseseră bibliotecari pînă în 1907, cînd au fost expulzați și s-au stabilit la Viena.

Formele de împrumut erau destul de primitive, ca de altfel întreaga tehnică de bibliotecă. De obicei conducătorul bibliotecii se servea de două caiete: într-unul avea trecute cărțile pe autor, iar în celălalt trecea pe tovarășii cărora li se împrumutau cărți pe garanție materială și citeodată pe simpla garanție morală... cu inevitabile riscuri. Deoarece nu există mijloace de a reduce în patrimoniul bibliotecii cărțile uitate la cititorii neglijenți, bibliotecarul se mulțumea ca la sfîrșitul fiecărei adunări să facă apel la restanți să binevoiască a readuce cărțile. Cu foarte rare excepții aceste apeluri își făceau efectul. Muncitorii erau mîndri de biblioteca lor și dacă nu totdeauna erau în stare să contribuie la sporirea ei, în tot cazul vegheau ca avutul ei să nu se risipească.

Ca să arăt ce loc au ocupat bibliotecile în mișcarea noastră și cît era de prețuit rolul lor în dezvoltarea mișcării, e destul să amintesc că în comitetele noastre, odată cu alegerea secretarului și casierului se alegea și bibliotecarul, ceea ce vădea din capul locului importanța ce o atribuiau cărții în munca noastră.

În ce privește veniturile bibliotecii, ele erau destul de anemice. În unele perioade știu că se percepea o taxă (mai mult simbolică) pentru bibliotecă, dar cu o astfel de contribuție nu se putea acoperi nevoia de cărți și setea de citit a muncitorilor. De aceea se organizau conferințe și serbări speciale pentru mărirea fondului bibliotecii. Pe de altă parte, se stabilise tradiția ca la orice festivitate muncitorească, să se repartizeze o cotă parte și pentru bibliotecă.

Din banii intrați se cumpărau cărți noi. De lucrul acesta se ocupa de multe ori însuși I. C. Frimu care cutreiera librăriile, în goană după noutăți, fiind preocupat totdeauna să existe în bibliotecă cele mai noi și cele mai bune cărți.

Desigur, vor fi existat și alte lucruri și alte chipuri și întîmplări din viața bibliotecilor muncitorești care ar merita să fie pomenite, dar împrejurări vitrege, ani petrecuți în temniță și în exil, m-au rupt de multe ori de realitățile acestea și m-au silit să pierd contactul direct cu ele. Poate că alții, mai bine decît mine, să-și aducă aminte de lucruri care mie îmi scapă sau pe care nu le-am cunoscut.

În orice caz, ideea de a cerceta izvoarele de informare pentru alcătuirea unei istorii a bibliotecilor muncitorești, o găsesc cit se

poate de binevenită. Din păcate, sursele de informare sînt mai mult orale, iar datele de arhivă sînt foarte puține, sau aproape inexistente. În condițiile grele de adîncă ilegalitate în care s-a dezvoltat la noi mișcarea comunistă, cînd din cauza teroarei și prigonirii, militanții noștri nu puteau să beneficieze de sedii stabile, mulți din ei fiind aruncați în închisori, a fost cu neputință să se păstreze suficiente mărturii scrise de ceea ce a însemnat cartea și biblioteca în lupta noastră pentru ridicarea conștiinței proletariatului român.

Multe și minunate cărți au fost distruse de brutele siguranței care au cotoplit sediile

noastre căci ei duceau aceeași luptă sălbatică și necruțătoare împotriva cărților ca și împotriva oamenilor de valoare. Nu o dată s-a împlîntat ca după un iureș al zbirilor polițiști pe la sediile noastre, cărțile adunate de noi cu trudă și sacrificii grele, să ajungă piese de decor în casele și birourile oamenilor de la siguranță.

De aceea socot că dacă mai există pe undeva mărturii despre vechile noastre biblioteci, ele trebuie strînse și conservate cu grijă, căci oricum, ele exprimă mult mai concret ideea că lupta partidului nostru a fost indisolubil legată de carte și cultură.

ȘTIAȚI CĂ?

...vestita familie de tipografi și librari Elzevir este tot atît de cunoscută în istorie ca și orice dinastie domnitoare?

Fondatorul acestei dinastii este cunoscut sub numele de Ludovic I și a fost în 1540 legător în orașul Anvers, iar în 1580 a deschis un mic comerț de librărie în Olanda în orașul Leyda.

Elzevirii sînt autorii caracterului de literă cunoscută în tipografie sub numele acesta și despre care se spune că a fost desenată și gravată de însuși marele pictor olandez Van Dyk.

...una din cele mai valoroase colecții de cărți din secolul al XVII-lea din Anglia era aceea a lui Thomas Howard, Count of Arundel (1586—1646)?

Manuscrisele de preț din biblioteca sa sînt și azi strînse într-o secție specială din Muzeul Britanic, sub numele fostului lor proprietar (Codices Arundelieni).

★

...prima carte ilustrată din Franța este *Miroir de la rédemption humaine*, apărută în anul 1478 la Lyon, iar cea mai veche tipăritură parisiană este *Missale Parisiense* (1481) scoasă de tipograful Dupré?

★

...tipograful Cristoph Plantin din Anvers (a doua jumătate a secolului al XVI-lea) este creatorul Bibliiei poliglote în opt volume, pe care a tipărit-o din ordinul lui Filip al II-lea al Spaniei și care a devenit celebră sub numele de Biblia Plantiniană?

★

...în afară de Paris, orașul cel mai de seamă al tipografiei franceze în epoca incunabilelor este Lyonul?

Pînă la sfîrșitul secolului al XV-lea se numărau acolo vreo 50 de tipografii din care au ieșit vreo 400 de opere.

CÎNTEC DESPRE LUPUL VODĂ

VACZY LEONA

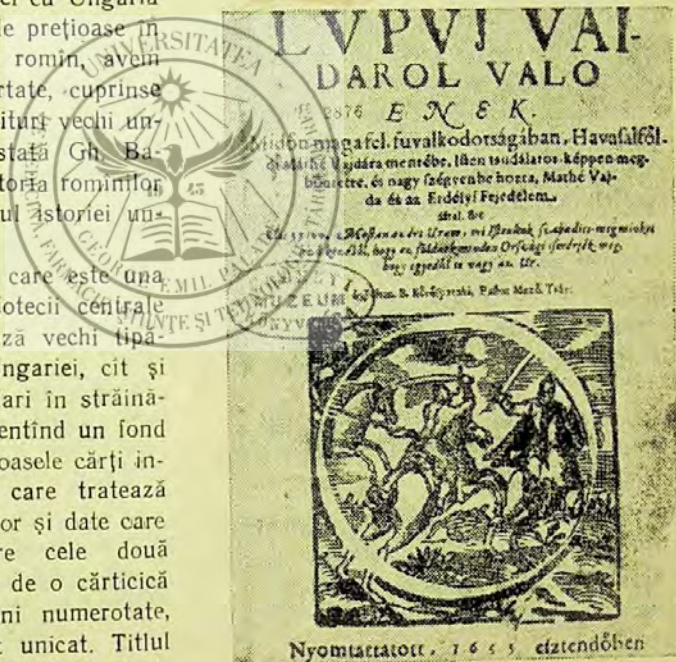
Istoria este bogată în evenimente care arată legături culturale, sociale și politice între poporul român și maghiar. Soarta comună, aspirațiile comune, lupta contra dușmanilor comuni, mișcări sociale pentru țeluri progresiste comune, sint oglindite în literatura acestor două popoare, care de o mie de ani trăiesc alături.

Incepînd cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, cercetătorii unguri au studiat intens istoria românilor, precum și relațiile vechi ale Munteniei și Moldovei cu Ungaria și Ardealul. Izvoare deosebit de prețioase în ce privește trecutul poporului român, avînd din timpuri mult mai îndepărtate, cuprinse în diferite manuscrise și tipărituri vechi ungurești. Pe drept cuvînt constată Gh. Barițiu: „...pe vreo 900 de ani istoria românilor nu se poate scrie fără ajutorul istoriei ungarilor și viceversa“.

Biblioteca Veche Maghiară, care este una din secțiile speciale ale Bibliotecii centrale universitare din Cluj, păstrează vechi tipărituri editate pe teritoriul Ungariei, cit și unele editate de autori maghiari în străinătate pînă la anul 1711, reprezentînd un fond de 1549 volume. Dintre numeroasele cărți interesante ale acestei secții, care tratează subiecte privind istoria românilor și date care reoglindesc legăturile dintre cele două popoare, ne vom ocupa aici de o cărticică modestă, tipărită pe 8 pagini numerotate, considerată pînă acum drept unicat. Titlul acestei cărți este: *Lupuj Vajdáról valo ének, midön maga fejüvalkodottságában. Havcsalföldi Máthé Vajdára mentében Isten tsudálatos-képpen megbüntette, és nagy szégyenbe hozta, Máthé Vajda és az Erdélyi Fejedelem által, etc.* adică în traducere românească: „Cîntec despre Lupul Vodă, cînd în îngîmfarea sa mergînd asupra lui Matei

Vodă din Muntenia, Dumnezeu l-a pedepsit în mod minunat și l-a adus în mare rușine prin Matei Vodă și Principele Ardealului, etc“.

Cartea a fost scrisă în versuri de către Köröspataki Ioan Bapțișta, preot reformat din Mezöcsávás (Ceașul de Cimpie, sat de lingă Tirgu Mureș) și editată în anul 1655. Locul editării lipsește de pe foaia de titlu, fiind tăiat prin neatenția legătorului cărții

Szabó Károly, marele cunoscător al cărților vechi și primul director al Bibliotecii Universitare din Cluj, care a stabilit însă, că locul editării este Lőcse (localitate din fosta Ungarie istorică), deoarece literele folosite corespund cu cele utilizate la tipografia din

Löcse în acele timpuri¹⁾. La aceeași concluzie duce și ilustrația xilografică a foii de titlu, care deși se potrivește bine cu subiectul cărții, reprezentând niște viteji călăreți în luptă, mai figurează și pe o altă tipăritură contemporană din Löcse așa cum menționează Veress Andrei în *Cîntece istorice vechi ungherești despre romîni*. Memoriile Secțiunii Literare ser. III. tom. III, București, 1927.

Subiectul tratat în cîntecul lui Baptista relatează ultimele lupte ce au avut loc în anul 1653 între Lûpul Vodă, domnul Moldovei, care a încercat în mai multe rînduri să ocupe Muntenia pentru a înscăuna aici pe fiul său, și între Matei Basarab, domnul Munteniei. Matei Basarab cere ajutorul principelui ardelean Gheorghe Rákoczi II împotriva lui Vasile Lupu.

Poezia începe cu îmbărbătarea muntenilor, ungherii promiîndu-le ajutor pentru a respinge atacul nedrept.

Ne félj azért mert nem hadnak /az magyarok igen szának/ melletted fegyvert is fognak /ha kelletik vért is ontak/.

Nu te teme căci nu te lasă /ungherii, te compătinesc și/ vor scoate armele alături de tine /la nevoie vor vărsa și sînge/.

Armatele cazaco-tătaro-turcești, aduse ca ajutor de Vasile Lupu, sînt fugărite. Iașul este ocupat, iar generalul lui Vasile Lupu prins și închis la Gherla.

Elfojtág feleségét is véle együtt gyermekét is/ felszötták kintseit is /elvették tôle Sutsvát is/.

I-au prins și soția /și pe copilul său odată cu ea/ i-au împărțit și comorile /i-au luat și Suceava/.

Vasile Lupu este nevoit să fugă peste Nistru, iar Suceava, după un lung și crîncen asediu, este ocupată și prădată.

Igen vesztek magyarokban /többet vesztek kozákokban/.

Mulți au munit dintre unghuri /dar mai mulți dintre cazaci/.

Autorul condamnă lăcomia și uneltirile lui Vasile Lupu, care a cauzat moartea atîtor oameni și distrugerea Moldovei.

Moldovának pusztulása /Lupuj miatt lön romlásá/.

Pustiirea Moldovei /nimită din cauza lui Lupu/.

Describe apoi tristețea lui Vasile Lupu, care trebuie să apuce calea pribegiei în țara tătarilor, plin de nostalgie și amărăciune în suflet. De altă parte însă :

Mathé vajda nem bankodik /országában uralkodik/ Rákoczinak kedveskedik /egész-ségéért is íszik/.

Voevodul Matei nu-i supărat /domnește în țara sa/ e recunoscător lui Rákoczi /și bea în sănătatea lui/.

După obiceiul timpului, în strofa ultimă autorul arată că a scris aceste versuri în anul 1653, deci îndată după terminarea acestor lupte.

Cîntecul este scris în 67 strofe, într-un limbaj popular vechi, ușor de înțeles, cu rime simple. Ca produs poetic este considerat ca reușit și superior versurilor din acele timpuri. Desigur, are și părți slabe, descrierea întâmplărilor nu este cronologică, uneori se repetă și lungește poezia.

În încheiere, autorul își exprimă sincera dorință de pace între popoare :

Országunkban tsendességet /adj Ur Isten békességet/ lakó földünkön böséget /egymás között egyességet/.

Linște în țara noastră /Dă-ne Doamne pace/ Belșug pe pămîntul nostru. /Bună înțelegere între noi/.

Trebuie să mai amintim, că acest eveniment istoric a mai fost cîntat pe acele timpuri și în alte două poezii, care însă ne-au rămas numai în fragmente, una din ele fiind păstrată la Muzeul Național de la Budapesta, iar cealaltă — descoperită de Koncz Iosif — se păstrează la Tirgu Mureș.

Credem că cunoașterea lucrărilor vechi, care se ocupă cu legăturile de prietenie și cu istoria comună a poporului român și maghiar, constituie un mijloc în plus pentru întărirea bunelor relații între aceste două popoare.

¹⁾ Figyelő, Irodalmörténeti Közlöny 1/1876/296.

BIBLIOTECILE DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR – BIBLIOTECI DE SPECIALITATE

025.2

NICOLAE OANCEA
facultatea de științe juridice

În consfătuirea ținută de Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii cu directorii și șefii serviciilor bibliografice din bibliotecile de învățămînt superior, la sfîrșitul unei iulie 1957, s-a discutat problema componenței și completării fondurilor, problema informării științifice și problema cadrelor bibliotecare.

Scopul acestui articol este acela de a aduce o serie de sugestii în legătură cu aceste probleme și cele înrudite.

1. Determinarea profilului bibliotecilor de învățămînt superior.

Hotărîrea C.C. a P.M.R. și a Consiliului de Miniștri din iunie 1957 prevede că dotarea bibliotecilor de învățămînt superior se va face după *specificul facultăților*. Aceasta înseamnă că profilul bibliotecilor va fi determinat de specificul unității de învățămînt pe lângă care funcționează biblioteca și că va trebui să se aplice cu strictețe principiul *bibliotecilor specializate*. Cu alte cuvinte bibliotecile să-și orienteze organizarea, activitatea și completarea fondurilor după ramura de știință pe care o servesc.

Din toate punctele de vedere soluția aceasta avantajează și satisface cerințele cititorilor din bibliotecile de învățămînt superior. Este o formă nouă de organizare în activitatea bibliotecilor noastre, mai corespunzătoare, care va crea posibilități nebănuite de studiu pentru cititor și va ridica la un înalt nivel munca bibliotecară și de documentare științifică.

Intr-adevăr, progresul realizat în toate domeniile științei, creșterea fondurilor de publicațiuni în biblioteci, cerințele de lectură și de informare științifică din ce în ce mai mari, impuneau crearea unor instrumente perfecționate de documentare, de cercetare în adîncime a materialelor de studiu.

La noi, un început de realizare îl constituie rețeaua de biblioteci a institutelor Academiei și într-o măsură mai mare bibliotecile de facultăți din cadrul bibliotecilor centrale universitare, cum și servirea pe ramuri de știință, în săli de lectură separate, la Biblioteca Centrală de Stat.

În urma dispozițiilor Hotărîrii, bibliotecile de învățămînt superior, care aparțin unor instituțiuni cu profil determinat, vor deveni biblioteci specializate, organizate pe ramuri de știință, pe institute și facultăți.

În Uniunea Sovietică s-a mers mai departe în această direcție creîndu-se în principalele centre universitare, biblioteci științifice enciclopedice, conduse și îndrumate direct de Ministerul Învățămîntului Superior.

2. Conținutul fondurilor de publicațiuni în bibliotecile de învățămînt superior.

Aplicînd principiul specializării, bibliotecile de învățămînt superior vor trebui să aibă un *fond principal*, compus din 3 secțiuni: a) publicațiuni de specialitate, b) publicațiuni cu disciplinele înrudite specialității, c) publicațiuni de ideologie marxist-leninistă; un *fond de referință*; un *fond beletristic* selecționat care ar cuprinde și publicațiuni periodice de informare și cultură generală.

În fondul principal de specialitate vor intra orice fel de publicațiuni care servesc disciplina respectivă: cărți, cursuri, periodice, hărți, planșe, microfilme, etc. Acest fond va fi completat cu publicațiuni din disciplinele înrudite, într-o oarecare măsură complementare disciplinei științifice de bază, însă numai publicațiuni fundamentale, indispensabile cercetătorilor. (De ex. biblioteca facultății de științe juridice va trebui să cu-

prindă în fondul său principal și publicațiuni din domeniul: istoriei, filozofiei, științelor economice, politice; biblioteca facultății de biologie va trebui să cuprindă lucrări și din domeniul chimiei, fizicii, agronomiei, medicinei umane și veterinare). Lucrările ideologice marxist-leniniste formează a treia secțiune a fondului principal, în afară de lucrările clasicilor marxism-leninismului care nu pot lipsi din nici o bibliotecă de specialitate, celelalte publicațiuni vor figura conform cu bibliografiile recomandate de catedre.

Bibliotecile de specialitate trebuie să aibă un bogat fond de referințe, care să cuprindă cit mai multe dicționare de limbi, enciclopedii și bibliografii generale.

Pentru completarea culturii generale a studenților, bibliotecile vor avea un fond beletristic, conținând cele mai de seamă opere ale literaturii naționale și universale. Tot în cadrul acestui fond nu trebuie să lipsească presa zilnică și revistele de cultură generală.

Una dintre principalele caracteristici ale bibliotecilor de învățământ constă în faptul că trebuie să aibă un mare număr de publicațiuni necesare procesului de învățământ. Cele mai cerute publicațiuni sînt cursurile, manualele, studiile de sinteză și chiar unele numere din publicațiuni periodice, atunci cînd conțin articole indicate în bibliografia cursurilor.

Pentru a satisface cit mai rapid cererile cititorilor este recomandabil să se înființeze un fond curent-uzual, care să cuprindă aceste categorii de publicațiuni în cele mai noi ediții; acest fond urmează să fie așezat chiar în sala de lectură.

Din fondul curent-uzual se pot face împrumuturi pentru studiu la domiciliu. Unele biblioteci au creat chiar un fond distinct: *fondul de împrumut*.

3. Dotarea bibliotecilor de învățământ superior

În trecut și chiar în trecutul apropiat, multe biblioteci de învățământ superior și-au completat fondurile fără a ține seama de profilul instituțiunii cărora le aparțineau. Această politică greșită în aprovizionarea bibliotecilor prezintă grave neajunsuri: fondurile de cărți străine de specialitate bibliotecii rămîn neutilizate, blocînd depozitele și, în același timp, sînt sustrate bibliotecilor de specialitate.

Dat fiind că amintita Hotărîre stabilește că disciplinele de învățământ din facultatea

respectivă, vor determina creșterea fondurilor de publicațiuni, problema dotării este pe cale de a fi rezolvată.

Pentru fondurile de publicațiuni necorespunzătoare, care se găsesc în depozite, trebuie să se găsească modalitatea de a fi transferate bibliotecilor de profil. Aceasta va îmbogăți bibliotecile cu lucrări de specialitate și va intensifica circulația cărții.

În vederea justei dotări și completări a fondurilor, trebuie să se țină seama neapărat de cîteva criterii de bază. Astfel:

a). Să se ia în considerație disciplinele care se predau și legăturile lor cu alte discipline științifice. Deci, completarea să se facă în conformitate cu tematica muncii științifice, cu planul de învățământ și de cercetări, avînd la bază programele de curs și bibliografiile disciplinelor predate. Cunoașterea programelor de curs și bibliografia respectivă este cea mai importantă îndatorire a bibliotecarului care se ocupă cu dotarea fondurilor.

b). În munca de dotare trebuie să se țină o legătură strînsă cu decanatul, cu membrii corpului didactic și în special cu catedrele de bază.

c). Pentru a se putea stabili, fie și aproximativ, numărul de exemplare necesare din fiecare titlu, biblioteca trebuie să cunoască numărul studenților înscriși în facultate, pe ani de studiu, numărul membrilor corpului didactic, repartizați pe discipline de învățământ și numărul cercetătorilor care consultă în bibliotecă.

Cursurile și manualele fiind cele mai cerute de studenți, bibliotecile trebuie să se aprovizioneze masiv, cu un număr cit mai mare de exemplare. Aceste publicațiuni au de obicei o valoare temporară, pierzîndu-și complet utilitatea la apariția unei noi ediții. Cantitatea aceasta imensă de material, care prin întrebuințare se și degradează, încarcă inutil inventarele și depozitele bibliotecilor constituînd un adevărat balast.

Propunem ca bibliotecile să-și rețină cîteva exemplare din fiecare titlu pentru fondul principal, iar restul exemplarelor să fie scăzute din inventare și predate ca deșeurii.

Procurarea publicațiunilor pentru dotarea bibliotecilor se face prin cumpărare, împrumut și schimb.

a). *Cumpărare*. Cărțile noi românești și cărțile vechi se achiziționează prin Colecțiunea bibliotecilor științifice și prin Anticariatul de Stat, iar publicațiunile periodice prin abonamente.

Faptul că bibliotecile nu pot cumpăra cărți direct din librării provoacă multe neajunsuri

dintre care pot fi citate întârzierea intrării cărților (aceasta în mod frecvent), și uneori, pierderea titlurilor, care n-au intrat în colecție.

În vederea remedierii acestui inconvenient și pentru a avea siguranță că toate publicațiile de specialitate intră în bibliotecă, propunem să se extindă legea depozitului legal și asupra bibliotecilor de învățământ superior, urmînd să li se trimită numai cărțile de specialitate, după specificul lor.

Cărțile și periodicele în limbi străine, din import, vor fi procurate conform regimului în vigoare.

b). *Împrumutul interbibliotecar* trebuie reglementat și intensificat. Inzestrarea bibliotecilor cu aparate de microfilm și cu aparate de citit microfilme, ar ușura considerabil munca cercetătorilor din bibliotecă.

c). În limita materialului disponibil și cu consimțămîntul părților, pot fi făcute schimburi de publicații între bibliotecă, în vederea completării eventualelor lipsuri,

4. Cadrele în bibliotecile de învățământ superior.

Un rol esențial în desfășurarea activității bibliotecilor de învățământ superior îl are bibliotecarul și bibliograful specialist în disciplina științifică a instituției respective.

Lucrînd cu o categorie determinată de cititori, cărora urmează să le fie și îndrumător bibliografic în ramura de știință respectivă, bibliotecarul trebuie să cunoască bine fondul de publicații al bibliotecii, să fie orientat în toate problemele specialității și să poată trece de la informația cu caracter general la informația de amănunt.

Ca pregătire de bază el trebuie să aibă studiile universitare corespunzătoare specialității instituției de învățământ și cunoștințe necesare de biblioteconomie, bibliografie și documentație științifică.

Cum în etapa actuală a dezvoltării bibliotecilor noastre, mulți dintre bibliotecarii bibliotecilor de învățământ superior n-au studiile de bază în specialitățile instituțiilor de învățământ unde își duc munca, propunem să fie organizate cursuri și seminarii asupra principalelor discipline care se predau în institutele sau facultățile respective, pentru ca acești bibliotecari să-și poată completa cunoștințele de specialitate.

ȘTIRI

● Consiliul științific al Bibliotecii pentru literatura străină și Camera Cărții din U.R.S.S. s-au întrunit la Moscova pentru a examina ediția rusă a „Buletinului U.N.E.S.C.O. pentru bibliotecă”, editat de cele două instituții. Această ediție apare din 1957. Ea are în momentul de față un tiraj de 2000 de exemplare și numără peste o mie de abonați, număr ce se mărește din ce în ce. Publicația trezește un viu interes în străinătate. Astfel din China s-a cerut un abonament pentru 100 de exemplare.

În cursul consfătuirii s-a constatat că „Buletinul” a devenit un important organ internațional, care publică numeroase informații de un mare interes pentru bibliotecarii din toate țările. Bibliotecile din U.R.S.S. au fost invitate să folosească pe scară largă informațiile publicate în „Buletin” printr-un schimb internațional de cărți. Pe de altă parte problemele schimburilor culturale între Orient și Occident interesează în mod direct ediția rusă.

Consiliul științific al Bibliotecii de literatură străină și al Camerei Cărții consideră ca indispensabilă crearea unui colectiv care să colaboreze cu „Buletinul”, acest colectiv urmînd să fie compus din reprezentanții marilor bibliotecă, ai editurilor, organizațiilor și asociațiilor culturale. Cei mai de seamă specialiști sovietici în materie de biblioteconomie și bibliografie au fost chemați să participe la editarea ediției în limba rusă a „Buletinului”.

*

● Bibliotecile medicale din U.R.S.S. sînt atașate administrației sănătății publice. Ele au ca scop de a strînge, conserva și difuza cele mai variate lucrări științifice, de a ușura aplicarea ultimelor descoperiri ale științei și tehnicii medicale și de a permite medicilor să se perfecționeze fără a întrerupe exercitarea profesiei lor.

Bibliotecile universitare, altă dată aproape inaccesibile medicilor obișnuiți, sînt astăzi larg deschise. Biblioteca vechii Academii de medicină militară, cea mai importantă din Europa, nu era frecventată în 1890—1900 decît de un număr mic de profesori, studenți și medici stagiați (650—950 cu totul), care consultau 15.000—20.000 lucrări pe an. În 1956 ea a înregistrat 206.666 vizitatori și a împrumutat 288.500 volume, fără a mai număra manuscrisele.

CITEVA PROBLEME ÎN LEGĂTURĂ CU DIFUZAREA CĂRȚII

Consfătuirea anuală pe țară a cadrelor de conducere ale centrelor regionale C.L.D.C. a prilejuit analiza activității desfășurate în anul 1957. Discuțiile purtate pe marginea celor 3 referate — difuzarea cărții la sate, difuzarea cărții politice și difuzarea cărții tehnice — au scos la iveală câteva prețioase realizări în domeniul difuzării cărții și în același timp a dezvăluit cu mult curaj unele deficiențe ce mai stăruie în munca acestor unități.

În centrul discuțiilor a stat problema difuzării cărții la sate, care reprezintă în momentul de față preocuparea cea mai vie a întregii activități culturale. Cu drept cuvânt, au subliniat vorbitorii, tocmai în aceste împrejurări, când atenția tuturor este îndreptată spre sat, nu poate să fie nimănui indiferent modul cum cartea ajunge în minile țărănilor muncitori și nici cum și ce citesc aceștia.

În 1957 producția editorială destinată satelor a marcat față de anii trecuți o creștere simțitoare. Au fost tipărite numeroase opere ale clasicii, lucrări originale contemporane inspirate din viața satului, ea și lucrări de folclor publicate de către E.S.P.L.A. și Editura Tineretului, în tiraje mari. Pe lângă aceste genuri s-au editat în cadrul colecțiilor *Biblioteca țărănilor muncitori* și *Albina*, numeroase titluri destinate în special satului. Tabloul general al producției editoriale pentru sate în 1957 a fost completat cu numeroase și utile broșuri de popularizare a științei — Colecția S.R.S.C. — și cu lucrări agrozootehnice din colecția „Biblioteca agricolă”, tipărită de către Editura Agrosilvică de Stat.

Cu toate acestea, procentul difuzării cărții în mediul rural rămâne scăzut. Aceasta se datorește formelor organizatorice necorespunzătoare care frânează această activitate. Referatul Direcției Difuzării Cărții, cit și discuțiile purtate, au arătat că împărțirea sarcinii de difuzare a cărții la sate între sectorul de librării și cel cooperatist, în cadrul aceleiași forme organizatorice, s-a dovedit în

practică necorespunzătoare. Această formă nu poate rezolva în mod pozitiv problema, din cauză că sectorul difuzării cărții nefiind for conducător al cooperativelor nu poate determina activitatea acestora. Pe de altă parte s-a criticat atitudinea ce o manifestă în privința difuzării cărții unele organe raionale ale cooperației, care nu ridică la timp cărțile repartizate de centrele regionale.

Mergînd pe linia contribuției directe a centrelor de librării și difuzare a cărții de a difuza cartea în mediul rural, s-a spus în consfătuire că unele centre regionale, ca de pildă București, Regiunea Autonomă Maghiară, Suceava, Cluj și altele, au experimentat și pus în practică diferite metode de difuzare a cărții la sate ca de pildă: difuzorii procentuali recrutați din rîndul diferitelor categorii de cititori, cercuri cooperatiste școlare, cartea cu premii, etc. Aceste metode, cit și altele, folosite în anii trecuți, și-au dovedit eficacitatea și au dus încă odată la constatarea că cererile de cărți în mediul rural cresc acolo unde există o preocupare pentru buna difuzare a cărții.

Discuții ample au fost purtate în legătură și cu difuzarea cărții politice. În anul care a trecut și în acest sector producția editorială a fost variată. Au apărut unele lucrări social-politice originale și traduceri care au trezit un deosebit interes.

Chiar și în ceea ce privește stabilirea necesarului, în funcție de posibilitățile reale de difuzare, s-a remarcat o orientare justă din partea centrelor regionale. Astfel, a fost posibil să fie asigurată fiecare regiune cu un sortiment permanent de cărți politice — lucrări ale clasicii marxism-leninismului, lucrări tratînd probleme de bază ale ideologiei clasei muncitoare, precum și materiale necesare învățămîntului de partid. Caracteristic activității desfășurate anul trecut a fost sprijinul care l-au primit regionalele C.L.D.C. din partea organelor de partid, ceea ce a contribuit la îmbunătățirea muncii de difuzare a cărții politice.

Cea de a treia problemă discutată s-a referit la unele aspecte ale difuzării cărții tehnice, a felului cum aceasta ajunge în mina muncitorilor și a specialiștilor, fie prin bibliotecă, fie prin libera vânzare.

S-a insistat asupra faptului că se resimte lipsa unor cărți tehnice de nivel mediu, accesibile maselor largi de muncitori și tehnicieni. E drept că în anii trecuți s-au acoperit necesitățile de carte tehnică pentru sectoarele însemnate ale construcției noastre socialiste; s-a mers chiar pe linia editării unor lucrări de specialitate cu destinația precisă unor anumite categorii de cititori.

În stabilirea necesarului de carte tehnică și alegerea titlurilor potrivit specificului industrial al fiecărei regiuni, cele mai multe dintre Centrele regionale nu s-au orientat just. Din lipsa de pregătirea calificată a cadrelor din serviciile de carte ale Centrelor regionale, precomenzile nu au fost întocmite cu destulă competență. Această deficiență pornește de la lipsa de organizare a unui studiu științific al cererii de carte tehnică și prin faptul că pînă acum nu au fost antrenate specialiști în această acțiune. În unele regiuni ca Hunedoara, Craiova, au lipsit atât din librării cît și din colecturi lucrări importante legate de specificul industrial local.

Aducîndu-se în discuție diversele aspecte ale difuzării cărții, s-a atins și problema aprovizionării bibliotecilor prin colecturi. În legătură cu aceasta s-a arătat că bibliotecile de la sate nu sînt suficient sprijinite de către organele tutelare ca să se aprovizioneze din timp și în bune condiții cu cărțile necesare. S-au adus exemple de bibliotecă, ca de pildă, biblioteca sătească din comuna Mihail Kogălniceanu, raionul Medgidia, care primind fonduri de la sfatul popular local a putut să-și asigure o bună aprovizionare cu toate cărțile care interesau pe cititorii săi.

Unele colecturi regionale cum sînt cele din București, Cluj, Tg. Mureș, Bacău, etc. acordă o atenție deosebită justei repartizări a cărților în bibliotecă, ținînd seama de necesitățile și profilul lor. Nu același lucru se poate spune despre unele librării raionale, cu funcție de colecturi. Acestea, în loc să asigure în primul rînd buna aprovizionare a bibliotecilor, dau pe piața liberă stocul de

cărți destinat aprovizionării bibliotecilor. În aceste raioane, începînd cu bibliotecile sătești și pînă la cele ale căminelor culturale și colturile roșii ale G.A.C., se simte lipsa titlurilor nou apărute, în locul cărora repartizează titluri neinteresante sau nepotrivite cititorilor de la sate.

O altă problemă mult discutată la consfătuire a fost situația ce rezultă din descentralizarea fondurilor alocate pentru achiziționarea de cărți în bibliotecă.

Dezavantajul acestui sistem constă în faptul că nu se poate face o aprovizionare ritmică a bibliotecilor, colecturile neputînd stabili o legătură permanentă cu numărul mare de unități cu care a încheiat contracte, astfel că în momentul cînd le sosesc cărțile nu le pot repartiza la timp. Toți cei prezenți s-au pronunțat în favoarea centralizării fondurilor de aprovizionare a bibliotecilor, așa cum a fost pînă în anul 1957.

În ceea ce privește cartea politică, ea s-a bucurat în cursul acestui an de o mai bună difuzare. Colecturile au acordat mai multă atenție completării fondurilor bibliotecilor cu lucrările noi apărute în cursul acestui an.

Același lucru se remarcă și în domeniul aprovizionării cu cartea tehnică. Este just că anul acesta se simte o îmbunătățire a legăturilor dintre colecturi și bibliotecă. Mai peste tot colecturile au căutat să lichideze lipsurile care au existat anul trecut.

Totuși, socotim că față de rolul pe care-l au bibliotecile în difuzarea cărții, ar fi fost indicat ca Regionalele C.L.D.C. să cunoască din experiența acestora cît mai multe date privitoare la circulația cărților și la felul cum sînt primite și cerute de cititori.

În general, consfătuirea anuală a cadrelor de conducere a C.L.D.C. a reușit să dezbătă cele mai importante probleme ale muncii de difuzare și să traseze sarcini concrete în legătură cu atenția ce trebuie acordată îmbunătățirii muncii de popularizare și difuzare a cărții, care să se desfășoare cu sprijinul organelor de stat și a organizațiilor de masă, asigurarea deservirii prompte și calificată a cititorilor de către cadre bine pregătite din punct de vedere politic și cultural și altele, a căror realizare constituie o cheazășie a răspîndirii cărții în cele mai largi mase ale celor ce muncesc.

DIN CORESPONDENȚELE NOASTRE

ACTIVITATEA SECȚIEI NOASTRE MUZICALE

SANDULESCU ALEXANDRA
Resp. secției muzicale a bibliotecii
centrale regionale Orașul Stalin

La 1 ianuarie 1957 biblioteca noastră și-a extins activitatea înființând o secție muzicală pentru care și-a întocmit un plan de muncă pe întregul an.

Necesitatea înființării acestei secții a fost determinată de faptul că mulți cititori ai bibliotecii noastre erau interesați să folosească colecții muzicale. Intr-adevăr, printre cărțile, revistele, manuscrisele, etc., donate bibliotecii noastre de către familia dr. Aurel Mureșianu, precum și în vechiul fond de cărți al bibliotecii, s-au găsit peste 1000 de publicații muzicale pentru orchestră, pentru pian și vioară sau piese vocale.

Împreună cu ceea ce mai achiziționează în ultimii ani și cu ceea ce s-a cumpărat în stocurile recente, secția muzicală are în prezent cca. 1860 de publicații. La acestea se mai adaugă cărțile de specialitate, biografii de compozitori, studii editate în țară sau străinătate, pe care le-am avut în bibliotecă și care au format fondul grupeii 78. La fondul muzical trebuie să trecem și discurile. Aceasta cuprinde până acum 852 discuri, cu un conținut variat și interesant. Mai avem și un magnetofon, cu ajutorul căruia facem înregistrări, selecționând din programele Radiodifuziunii lucrări de care avem nevoie.

Tot acest material a fost sistematizat anul trecut și în continuare în anul acesta. Urmind instrucțiunile Direcției Bibliotecilor pentru organizarea secțiilor muzicale și consultând și *Tehnica de bibliotecă*, am reușit să obținem o ordine mulțumitoare în materialele noastre. Am întocmit cataloagele, atât ale publicațiilor cât și ale discurilor, până la ultimul material, așa încât putem răspunde cu promptitudine celor ce ne solicită concursul.

În legătură cu această problemă, trebuie să recunoaștem însă că nu am fost chiar atât de exigenți încât să întocmim pentru catalogul discurilor un număr mulțumitor de fișe. În momentul de față în catalogul discurilor (alfabetic și sistematic) se găsesc peste 3000 de fișe.

Pentru clasificarea cât mai exactă a unei partituri sau a muzicii imprimată pe un disc, ne-am lovit de unele greutăți. De ex.: baletele. Cum clasificăm muzica respectivă? Nu este muzică de dans (785.16) deoarece aici

am cuprins muzica ușoară de dans. Poate fi socotită ca muzică simfonică (785)? Diviziunea 785 cuprinde, de altfel, muzica pentru orchestră în general și de asemenea și muzica simfonică. Dar aici nu e oare un criteriu formal? Să luăm de exemplu piesa *Briul* de Paul Constantinescu (Joc popular pentru orchestră simfonică). Am clasificat-o odată la 784.4(R) lângă *Cinzece și jocuri* — pentru orchestră populară și apoi la 785 lângă *Simfonia concertantă* de George Enescu (lucrare care a fost clasificată la rândul ei și la 785.6). Noi credem că grupa 78 din clasificarea actuală va trebui cu mult mai mult extinsă.

Am cerut părerea unor tovarăși specialiști ca tov. Teclu Liviu și Teodor Dumitru de la Filarmonica „Gh. Dima” cu care ne-am consultat pentru orientare. Ajutorul acestor tovarăși citiți și al altor cunosători sau iubitori de muzică, ne-a fost de un real folos. (Menționez că în decursul anului trecut când ne ocupam încă cu organizarea tehnică și cu amenajarea unei încăperi destinate secției, noi ne-am gândit și la organizarea manifestărilor muzicale, Tov. Teclu ca și tov. prof. Gherase A. și alți profesori de la școlile medii au susținut planul nostru de manifestări).

După cum se reflectă și în evidența activității secției, am reușit să organizăm în cursul anului trecut 58 de manifestări: audiții la cerere, concerte educative, concertelecții, ghicitori muzicale sau concerte comemorative.

Cu ajutorul nostru s-a găsit materialul necesar pentru diferite ilustrări muzicale ale Teatrului de Stat, Palatul pionierilor și unele școli medii. Firește, o parte din aceste manifestări nu au întrunit calitățile necesare, fie din cauza aparatelor noastre, fie din alte motive. Uneori am contat pe o prezență mai numeroasă și mai matură, dar am avut alt public; alteleori, crezând că un program de muzică ușoară va atrage tineretul, am fost surprinși să vedem adunați și mulți oameni maturi.

Se întâmplă să avem și participări sub așteptări; în general mai reușite — considerate astfel, în special, din punctul de vedere al participării — au fost manifestările orga-

nizate în colaborare cu Casa Prieteniei Romîno-Sovietice A.R.L.U.S. în sala de spectacole respectivă. Aşa au fost concertele din ciclul *Introducerea în lumea sovietelor* (3 la număr) conduse de tov. prof. Gherase Alex. sau audițiile organizate în cinstea aniversării Marii Revoluții din Octombrie avînd ca subiect: 1) Simfonia nr. 2 de A. Hacıaturian (expunere tov. Mihăilescu Dan de la Biblioteca regională) și 2) Muzică ușoară și de operetă din operele compozitorilor sovietici — înregistrată pe bandă de magnetofon.

Oamenii au devenit pretențioși și dovedesc un spirit critic destul de dezvoltat. De aceea, ne străduim să lucrăm cît mai bine. Faptul că sintem solicitați mereu să ne dăm concursul, este pentru noi o dovadă că secția noastră muzicală este privită cu încredere.

Considerăm aceasta drept un îndemn și fiind personal convingi de frumusețea și necesitatea unei asemenea activități, vom căuta ca în anul acesta să ne îmbunătățim din ce în ce mai mult conținutul muncii noastre.

CUM SE DESFAȘOARA CONCURSUL ÎNTRE BIBLIOTECILE DE LA SATE ÎN BIBLIOTECA NOASTRĂ

N. FIȘTEAG

*bibliotecar al căminului cultural
satul Globul Craiovei, reg.
Timișoara*

Biblioteca căminului cultural din satul Globul Craiovei, raionul Orșova, regiunea Timișoara, încadrîndu-se în concursul bibliotecilor de la sate, a atins obiectivele indicate de instrucțiunile pentru etapa II-a.

Sfatul popular comunal, prin deputații săi a dat sprijinul necesar creării condițiilor necesare bunei funcțiuni a bibliotecii: lemne de foc, petrol pentru luminat, ș. a.

Biblioteca este deschisă cu regularitate conform orarului. A devenit obișnuință pentru săteni ca, marți, joi și sîmbătă seara, să aplece biblioteca deschisă, luminată, iarba încălzită, curată. Aici găsesc ziare, reviste, cărți, radio, șah., ș. a.

Într-o lună și jumătate: 1 ianuarie — 15 februarie a. c. am reușit să atragem 91 cititori noi, așa că pînă la sfîrșitul concursului vom avea cu mult peste 20% din numărul locuitorilor știutori de carte din sat, cît se prevede în instrucțiuni.

Folosim acum 2 colportori pentru a mări numărul cititorilor și a răspunde lozincii concursului: „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor“. În această muncă sînt ajutați și de utemiștii Gherescu Stretcu și Gherescu Dumitru.

Dintre cei 91 cititori arătați mai sus, avem 14 femei. Recent a luat ființă și în acest sat „Organizația femeilor democrat“, cu sprijinul căreia ne propunem să ridicăm numărul femeilor, care vor citi la biblioteca căminului cultural.

La concursul „Iubiți cartea“ avem înscriși 24 concurenți. Pînă acum zece din ei poartă insigna „Prieten al cărții“. Aici întîmpinăm greutăți și anume: pentru țararii muncitori e greu să citească într-un an cele 8 cărți

obligatorii, plus 6 cărți din cele 6 grupe. Unele sînt cărți voluminoase. Îi ajutăm pe unii, dar nu toți reușesc să citească materialul obligatoriu. Din bibliografia obligatorie, 6 cărți le avem numai în cite un singur exemplar, astfel că tinerii noștri concurenți sînt nevoiți să aștepte pînă cînd cartea dorită este liberă. De exemplu *Amintiri din copilărie* de I. Creangă o cer aproape toți cititorii.

Ziarul local „Drapelul Roșu“ din 1 februarie a. c. a scris despre concursul „Iubiți cartea“ despre faza superioară a concursului. Întrecere între purtătorii insignei „Prieten al cărții“. Citind la bibliotecă acest articol am constatat că unii purtători ai insignei arătau oarecare sîfială de a se angaja în această formă înaintată a întrecerii. De aceea am hotărît să antrenăm pe cîțiva din ei să se deprindă să exprime în scris cele citite, asigurîndu-i că au toate șansele de a cîștiga și această fază a concursului.

În vitrina noastră cu cărți expunem de obicei cărți potrivite pentru locuitorii acestui sat, cărți privind agricultura, pomicultura, creșterea și îngrijirea vitelor, acestea fiind ocupațiile locuitorilor. Pe lîngă acestea popularizăm cărți de știință, pentru a combate misticismul și superstițiile.

Ziarul ce-l așîșăm în vitrina din stradă e citit de săteni care n-au ziare acasă, dar în măsură mai mare e citit de cei ce frecventează biblioteca. De obicei, la bibliotecă, unul din cititorii cei mai buni e pus să citească articole interesante și de actualitate sau numai părți din ele. Menționez că avem abonamente la 4 ziare și 6 reviste.

Biblioteca noastră a organizat și recenzii. Astfel pentru a înfrunța mizeria și ororile războiului, am prezentat *Eroica* de L. Fulga. Cartea deși voluminoasă, a fost cerută de mulți cititori care au găsit-o foarte interesantă.

Ne străduim ca și în etapele următoare ale concursului să atingem toate obiectivele din instrucțiuni și pe unele chiar să le depășim. În cazul când nu vom izbuti să depășim cu 20% numărul cititorilor înseamnă că din 5 locuitori numai unul să citească, ceea ce este foarte puțin.

CONCURSUL „IUBIȚI CARTEA”

STAIKU M. ILIE

*bibliotecar la biblioteca sătească
din comuna Peretu, raionul Roșiorii
de Vede, regiunea București*

După apariția hotărârii biroului C.C. U.T.M. cu privire la organizarea fazei superioare a concursului „Iubiți cartea”, colectivul nostru format din 11 membri, a trecut la aplicarea ei în practică. Ca început noi am organizat încă din luna decembrie 1957 o constătuire cu cititorii pe tema: *Să cunoaștem noua bibliografie a concursului „Iubiți cartea”* la care au luat parte peste 200 de cititori. S-a citit și preluat după ziarul „Scinteia tineretului” din 11.III.1957, măsurile luate de comisia centrală a concursului. Un număr de 16 tineri muncitori, tineri și vîrstnici, au luat cuvîntul ca să arate că aceste măsuri sînt binevenite deoarece condițiile noi largesc posibilitățile de participare a tineretului în concurs. Partea festivă a constăturii a cuprins înmînarea insignei „Prieten al cărții” unui număr de 9 tineri. Alți 25 tineri s-au înscris la concurs pentru a obține insignă „Prieten al cărții” iar 29 dintre purtători, s-au înscris pentru faza superioară.

Cu acest prilej colectivul de muncă al bibliotecii împreună cu membrii comisiei comunale a concursului „Iubiți cartea” au prezentat un plan de măsuri cu sarcini concrete cu privire la organizarea primei etape a fazei superioare a concursului. Planul a fost aprobat de toți cititorii aflați în sală. Unii din aceștia ca Gheorghe Mihăilă, Marin Petconca și alții, au propus ca la bibliotecă să se organizeze și mai des conferințe, în special legate de combaterea misticismului și superstițiilor.

Din ziua constăturii biblioteca sătească a început să devină neîncăpătoare. În fiecare zi, zeci de tineri și vîrstnici vin să se intereseze asupra condițiilor concursului, sau asupra primei etape a întrecerii prietenilor cărții; alții vin să ceară cărți din bibliografia concursului, luîndu-și angajamentul să devină purtători ai insignei, sau să participe

la prima etapă a „Întrecerii prietenilor cărții”.

Colectivul de muncă în strînsă colaborare cu membrii comisiei comunale a concursului, avînd ajutorul îndeaproape a Comitetului de partid și U.T.M. din comună, respectînd sarcinile propuse în planul de muncă, a organizat o dată sau de două ori pe săptămînă recenzii, seri literare asupra unor cărți cum sînt: *Amintiri din copilărie* de I. Creangă, *Neamul Șoimăreștilor și Mitrea Cocor* de M. Sadoveanu, *Povestea unui om adevărat* de B. Polevoi și altele. Recenziile au fost pregătite în majoritatea lor, de tînărul profesor de limba romînă, Ion Naum.

După desfășurarea primei etape a „Întrecerii prietenilor cărții” care a avut loc la 21 februarie a. c. la școala din comună i-a fost greu comisiei comunale să hotărască pe loc cine va merge la faza raională. Cu această ocazie am putut constata că romanul *Mitrea Cocor* și *Amintiri din copilărie* sînt cele mai citite.

Cele mai bune lucrări scrise au prezentat Mihăilă Gheorghe, Ionescu Marion, Tica Ilie, Cîrnaru Florea, toți tărani muncitori și tov. Iordache Maria, instructoare superioară de pionieri. Afară de aceștia vor mai participa la etapa următoare și doi membri din comisia comună, care nu erau obligați să participe la prima fază pe comună.

Pînă acum și-au citit lucrările scrise în fața adunărilor de tineri conform instrucțiunilor comisiei centrale 3 tovarăși, printre care Mihăilă Gh. *Poezii* de Eminescu, Ionescu Marion *Mitrea Cocor* și Ilie Tică *Povestea unui om adevărat*.

Măsurile luate de comisia centrală a concursului „Iubiți cartea” a dus fără îndoială la îmbunătățirea muncii cu cartea în cadrul bibliotecii noastre.

REPERTORIUL GENERAL AL PERIODICELOR ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE STRAINE AFLATE ÎN PRINCIPALELE BIBLIOTECI DIN R.P.R.

VOL. III. MEDICINA, BUCUREȘTI, BIBLIOTECA ACADEMIEI R.P.R., 1957, XX + 358 p.

Periodicele științifice, care ouprind ultimul cuvînt al științei în diversele ei domenii de specialitate nu puteau servi pînă în prezent ca un izvor sistematic de informare bibliografică, din cauza lipsei unei evidențe care să indice cadrelor de specialiști unde pot găsi revistele ce-i interesează. Această lipsă, cu încercări nereușite de a fi remediate în trecut, începe astăzi să fie lichidată prin sprijinul larg și atent pe care regimul democrat-popular din țara noastră îl acordă în general dezvoltării științei și culturii în slujba maselor.

Apariția volumului III Medicină din Repertoriul general al periodicelor științifice și tehnice străine aflate în principalele biblioteci din R.P.R. marchează o cotitură importantă ce relevă spiritul nou în care bibliotecile științifice din R.P.R. înțeleg să contribuie la informarea cercetătorilor și oamenilor de știință asupra tezaurului de cunoștințe cuprins în periodicele de specialitate străine, aflate în principalele biblioteci din țara noastră.

Inițierea unei serii de cataloage colective și condițiile optime în care a apărut acest prim volum ca o garanție a realizării acestei valoroase inițiative, fac cinste Bibliotecii Academiei R.P.R. care a asigurat elaborarea și apariția acestui prim volum și care continuă cu același elan pregătirea volumelor următoare.

Acest volum, rod al aplicării creatoare a concepției socialiste de muncă în colectiv, întrunește, pentru prima dată în țara noastră, sub îndrumarea și coordonarea pricepută a Bibliotecii Academiei R.P.R. și cu concursul mai multor departamente, colaborarea timp de un an și jumătate a aproape 400 bibliotecari cari culeg din circa 650 de biblioteci și redactează în peste 130.000 de fișe evidență a 3119 titluri de periodice medicale aflate în diferite biblioteci științifice de la noi. Numai această colaborare largă, îmbinată cu o coordonare și redactare calitativ superioară, a făcut posibilă apariția acestui volum la un înalt nivel tehnico-științific, punînd astfel concurența cu lucrări similare apărute în ultimul timp în oricare din țările civilizate din lume.

Cele 3119 titluri de periodice medicale sînt aranjate în ordine alfabetică. După fiecare titlu este indicat anul cînd își începe apariția, schimbările de titlu survenite în cursul apariției precum și specificarea pe biblioteci a volumelor, anilor și fasciculelor existente în fiecare bibliotecă. Prin grîmizeri se arată apoi eventuala legătură cu alte periodice. Lucrarea este precedată de prefața tov. Academician Prof. Dr. Ștefan Milcu, prim secretar al Academiei R.P.R. Tov. Moldoveanu, Valeriu, conducătorul colectivului din Biblioteca Academiei R.P.R. care s-a ocupat de această lucrare arată condițiile de realizare a lucrării. Urmează instrucțiunile pentru folosirea Repertoriului și o listă a bibliotecarilor din care s-a cules evidența periodicelor cu indicativul folosit în text pentru denumirea prescurtată a fiecărei biblioteci. La sfîrșitul lucrării, un index pe materii și un index geografic vin să faciliteze și mai mult folosirea ei.

Aproape la oricare din titlurile de revistă din acest repertoriu te-ai opri, dacă observi cu atenție existentul în diversele biblioteci, te impresionează discontinuitatea, împrăștierea sau mai concret spus dezordinea cu care diverși ani sau diverse numere din aceeași revistă sînt împrăștiate fără nici o noimă la diverse biblioteci. De aceea, pentru forurile care răspund în prezent de o justă informare bibliografică a dezvoltării științei din țara noastră, apariția acestui volum trebuie să aibă, sub acest aspect, o semnificație de semnal de alarmă pentru luarea de măsuri urgente spre a remedia starea haotică de repartiție a materialului documentar științific lăsată de trecut, precum și spre a evita, printr-o planificare și profilare corespunzătoare a dotării bibliotecilor, continuarea acestei stări și în zilele noastre. Pînă la soluționarea definitivă a acestei destul de dificile probleme, preconizăm, într-o primă etapă să permită valorificarea lucrării de față, reglementarea și aplicarea pe o scară largă a împrumutului interbibliotecar precum și extinderea folosirii microfilmelor.

Această valoroasă lucrare bibliografică, impresionantă prin proporțiile sale, și prin rețeaua largă de colaboratori care au participat la alcătuirea ei, scutind pe medicii de toate categoriile de nesfîrșitele peregrinări prin biblioteci în căutarea materialului documentar din periodice, va constitui un ghid prețios în efortul lor de a face un pas înainte în cercetarea științifică medicală și în rezolvarea cu succes a problemelor practice ridicate de îngrijirea sănătății oamenilor muncii din țara noastră.

XEFLOUDA, STELLA PEPPA: *Les bibliothèques en Grèce*. (Bibliotecile din Grecia). Bulletin de l'UNESCO à l'intention des bibliothèques. 1958, nr. 2—3 février—mars, p. 1.

Autoarea articolului, bibliotecară în Ministerul Educației Naționale din Grecia, face mai întâi un scurt istoric al tradiției pe care o are cartea și răspîndirea ei în Grecia, arătînd că un avînt deosebit au luat bibliotecile după realizarea independenței poporului grec.

Trecînd la descrierea diferitelor tipuri de biblioteci, autoarea se oprește mai înfi asupra Bibliotecii Naționale. Ea a luat ființă în 1834 în urma unui decret pentru înființarea unei biblioteci centrale publice care a devenit, mai apoi, Biblioteca Națională. Fondul acestei biblioteci se ridică azi la aproape 800.000 volume, 3500 manuscrise, 300 incunabule, 20.000 opere rare și 100.000 documente istorice.

Biblioteca este condusă de un director ajutat de un consiliu de administrație și un secretariat. Biblioteca are următoarele secții: manuscrise, stampe, atlase, periodice, inventar și achiziții (care cuprinde și depozitul legal) cataloage și trei săli de lectură. Fiecare secție este condusă de către un bibliotecar șef.

O altă mare bibliotecă din Grecia este cea a Parlamentului, creată în 1844 pentru necesitățile parlamentarilor. Ea depinde de biroul președinției parlamentului. Această bibliotecă beneficiază, de asemenea, de depozitul legal și cu tot caracterul ei de specialitate, posedă colecții importante. Fondul ei se ridică la aproape 700.000 volume, 3200 incunabule și numeroase cărți rare.

O altă categorie de biblioteci, în număr destul de mare, o formează cele care depind de diferite instituții sau așezăminte literare și culturale sau aparținînd unor societăți științifice. Printre acestea cele mai importante se enumeră cele ale Academiei din Atena, a Societății arheologice, a Societății literare Parnassos, etc.

În afară de aceste biblioteci, fiecare universitate are biblioteca ei, condusă pe bază de statute proprii.

Articolul mai relatează și despre bibliotecile școlare și bibliotecile publice. Bibliotecile școlare datează din anul 1835 cînd s-a decis ca fiecare școală să aibă biblioteca ei proprie. Fondul lor este compus în general din opere pedagogice, literatură și manuale școlare. Cele mai bine organizate sînt cele ale școlilor secundare de stat în număr de 300, cele ale școlilor particulare în număr de 15 și cele ale școlilor de comerț în număr de 16. Aceste biblioteci primesc anual, în mod gratuit, din partea Ministerului Educației Naționale, cărți școlare, alît pentru învățămîntul secundar cît și pentru cel primar.

Bibliotecile publice datează din sec. XIV-lea Scopul lor este de a pune la îndemîna publicului fondurile de cărți care au un caracter enciclopedic și recreativ. Din punct de vedere administrativ se împart în trei categorii: biblioteci publice de stat în număr de 28, depinzînd de Ministerul Educației Naționale, 78 biblioteci municipale și comunale și 36 ale asociațiilor literare sau culturale.

În ceea ce privește pregătirea profesională a bibliotecarilor, articolul relatează că pînă în prezent, în Grecia nu sînt școli speciale de biblioteconomie. În ultimul timp Ministerul Educației Naționale și Biblioteca Serviciului de Informații a Statelor Unite din Atena, au organizat un ciclu de lecții practice pentru bibliotecari, care au ca scop discutarea problemelor profesionale și punerea în practică a metodelor de lucru privind clasificarea, cataloagele, etc.

*

A. Könyvtaros. (Bibliotecarul) Budapest. 1958. februar, szan, 80 old.

Revista maghiară „Könyvtaros” publică materiale bogate din activitatea bibliotecilor maghiare și din străinătate.

Primul articol al acestui număr intitulat **Fondul de cărți al bibliotecilor sătești și sistemul de biblioteci mobile** semnat de Sallay Istvan, conducătorul secției metodice a bibliotecii Országos Szechenyi, se ocupă cu problema fondului de cărți la bibliotecile sătești și rețelele bibliotecilor mobile. El arată că fondul de cărți al bibliotecilor de la sate poate satisface pretențiile mereu crescînde ale cititorilor numai atunci cînd e completat cu fondurile bibliotecilor mobile.

Un articol foarte instructiv sub titlul **Despre dezvoltarea rețelei de cataloage în bibliotecile de plasă și sătești din județul Pesta** se ocupă cu dezvoltarea cataloagelor în bibliotecile din acest județ. Articolul cuprinde și o analiză a lipsurilor existente în prezent. Ca o realizare foarte importantă, este amintit catalogul colectiv al județului, care oferă mari posibilități în dezvoltarea împrumutului interbibliotecar.

Cu acest număr a început publicarea unei serii de articole despre munca bibliotecilor sindicale. Primul articol intitulat **Despre munca de popularizare a bibliotecilor sindicale** prezintă diferite forme ale agitației vizuale (afișe, panouri, gazete de perete, vitrine, etc.). O ilustrație bogată întregeste acest material foarte viu și interesant.

Alte două articole aduc informații interesante despre munca tehnică modernă în biblioteci. Primul, sub titlul **Materialul plastic în legarea cărților** prezintă importanța materialelor plastice pentru legarea cărților, prin care procesul de producție se simplifică, asigurînd durabilitatea copertilor și prelungind viața cărților.

Cel de-al doilea articol intitulat **Despre mașina de statistică pentru biblioteci a lui Podonyi** prezintă în continuare (primul articol fiind publicat în numărul din ianuarie) noua mașină statistică inventată de Podonyi Andras, locțiitorul directorului bibliotecii Országgyűlés (Biblioteca Marii Adunări Naționale) care aduce o simplificare a mașinilor existente în străinătate în acest domeniu.

Darabos Pálné un membru al delegației Ministerului Culturii care a vizitat la sfîrșitul anului trecut Uniunea Sovietică împărtășește în cadrul articolului intitulat **În bibliotecile sovietice** impresiile sale. După ce prezintă organizarea bibliotecilor sovietice și descrie metoda formării cadrelor de bibliotecari, schițează, pe scurt, legăturile între bibliotecile sovietice și cele maghiare.

Sub semnătura lui Ian Imner, se publică un articol **Despre organizarea muncii metodice în Cehoslovacia**. Autorul insistă asupra activității cabinetului metodic care funcționează pe lângă Biblioteca Națională Slovacă din Martin și subliniază studiul și documentarea pe care această bibliotecă o face în legătură cu experiența bibliotecilor din R. P. Ungară, Polonă și Romîna în domeniul muncii metodice. Trei forme pentru îndrumarea și conducerea activității bibliotecilor slovace sînt aplicate de cabinetul metodic: editarea de materiale metodice; pregătirea materialelor didactice pentru cursurile de bibliotecari; munca de îndrumare personală cu ocazia deplasărilor pe teren, în biblioteci.

Din restul sumarului amintim: **Cum se pregătește istoria Budapestei**, **Despre o bibliografie locală**, **Despre deteriorarea cărților**, **Colecția Povestirile diferitelor popoare**, precum și alte articole interesante din domeniul biblioteconomiei și literaturii.

Rubrica **Bibliotecari și bibliografi maghiari** evocă figura luminoasă a scriitorului și savantului Móra Ferencz.

O altă rubrică permanentă a revistei este **Portrete de scriitori**. În acest număr sînt prezentate viețile și operele a patru scriitori mari contemporani; Tersansky Joszi Jenő (maghiari), Miroslav Krleža (croat) Kataev V. (sovielic) și Wilhelm Moberg (suedez).

Sub rubrica **Noi tipăriri de specialitate** revista aduce și în acest număr informații despre numeroase publicații de specialitate.

Pentru recenzii de cărți sînt rezervate 16 pagini, în care găsim prezentate cele mai noi opere ale literaturii politice, beletristice, pentru tineret, de știință și tehnică. Unele opere sînt completate de bibliografia altor opere ale autorului respectiv.

Un index bogat, cuprinzînd recenzii de cărți și articole literare apărute în presă, încheie revista.

Cronica BIBLIOLOGICĂ

Continuăm publicarea cronicei noastre pentru luna martie. Amintim cu acest prilej cititorilor că nu sînt bibliografiate articolele din revista noastră și din presa locală.

Schema de clasificare a materialului este următoarea: 1) Bibliologie; 2) Istoria cărții și a tiparului; 3) Bibliografie; 4) Biblioteconomie; 5) Editură. Industrie poligrafică. Difuzarea cărții; 6) Organizarea muncii intelectuale.

2. ISTORIA CĂRȚII ȘI A TIPARULUI

1. Arhivele din Turnul Goliei. Din tezaurul cultural al patriei noastre. Albina, 19.III.58, p. 6.

Informație privind colecțiile arhivelor statului din Iași.

2. BERAM, M.: O mărturie a bogatului nostru trecut cultural. Biblioteca centrală universitară „N. Bălcescu” din Iași împlineste 120 de ani de existență. România liberă, 21.III.58, p. 2.

Scurtă prezentare a bogatului fond de cărți vechi al Bibliotecii centrale universitare din Iași.

3. BIBLIOGRAFIE

32. Metoda, tehnica și organizarea muncii bibliografice și de documentare

3. Ghidul galeriei universale. [Buc.], I. e., f. a. (Muzeul de artă al R.P.R.). O bună călăuză pentru cunoașterea bogatelor colecții ale Muzeului de artă al R.P.R.

4. NANU, D. și ULPAN, M.: Documentarea medicală în R.P.R. Muncitorul sanitar, 8.III.58, p. 2.

Scurtă descriere a activității Centrului de documentare medicală.

33. Bibliografii generale

5. Catalog de traduceri. Vol. 8. [Buc.], I.D.T., 1958, 832 p. (Institutul de documentare tehnică).

Ca și volumele precedente, prima parte cuprinde titlurile lucrărilor traduse, grupate pe specialități în ordinea indicată în tabla de materii și numerotate de la 40052 la 49756 (în continuarea numerotării din vol. 7), iar partea doua cuprinde indexul alfabetic pe subiecte al acestor traduceri, cu indicarea numărului de ordine sub care figurează în catalog.

6. Indexul lucrărilor științifice publicate în periodicele și culegerile editate de Academia R. P. Romîne. 1948—1954. Index des travaux scientifiques publiés dans les périodiques et les recueils édités par l'Académie de la R. P. Roumaine. 1948—1954. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1957, 591 p. + erata.

Indexul înregistrează într-o ordine sistematică activitatea științifică a Academiei R.P.R., cuprinsă în periodicele și culegerile pe care acestea le-a publicat în anii 1948—1954.

35. Bibliografii speciale

351. Social-politice și economice

7. **Catalog.** Lucrările apărute în Editura de stat pentru literatură politică în anii 1956 și 1957, Buc., 1958, 164 p.
Vezi și nr. 5 și 6.

352. Stat și drept

8. **Fișier legislativ pe probleme.** (Lexicon) Volumul 2. C. Buc., Editura științifică, 1957, 2247 p. (Procuratura generală).
Vezi și nr. 6.

355. Matematică. Științe naturale. Geografie

9. **ILIE, MIRCEA: Bibliografie.** În vol.: Mircea Ilie: Munții Apuseni. Buc., Editura științifică, 1957, p. 315—318.
Vezi și nr. 5 și 6.

356. Medicină

10. **IVAN, I. M.: Cercetarea științifică la Facultatea de medicină a I.M.F. — București.** Muncitorul sanitar, 8.III.58, p. 3.
Semnalează principalele lucrări publicate de cadrele didactice ale I.M.F.-ului.
Vezi și nr. 6.

358. Artă. Jocuri. Sport

11. **ALBU, S.: Bibliografia filatelică română.** Filatelia, 1958, nr. 3, p. 3—4.
Lista primelor 19 periodice filatelice românești apărute între anii 1870—1906.
12. **COSMA, VIOREL: Bibliografia periodicelor muzicale românești.** 1875—1885. Studii muzicologice, 1958, nr. 7, p. 87—112.
13. **GHENEA, C. C.: Documente privind mișcarea muzicală românească (1860—1920).** Studii muzicologice, 1958, nr. 7, p. 113.
Vezi și nr. 6.

37. Bibliografie de recomandare

373. Tehnică. Industrie

14. **HERMAN, A. L.: Îndrumător bibliografic pentru lucrătorii din construcții.** [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1958, 100 p. (Biblioteca centrală de stat a R.P.R.).
Lucrarea ajută la îndrumarea lecturii muncitorilor din construcții asupra celor mai potrivite cărți pentru îmbogățirea cunoștințelor profesionale.
Vezi și nr. 5.

379. Literatură

15. **NETEA, VASILE: Istoria României în creația literară.** Vol. I de Horia Ursu [Recenzie]. Revista de pedagogie, 1958, nr. 21, p. 72—75.

4. BIBLIOTECONOMIE

42. Istoria bibliotecilor

16. **BIRSANESCU, ȘTEFAN: „Schola latina“ de la Cotnari.** Biblioteca de curte și proiectul de Academie al lui Despot Vodă. Zori de cultură umanistă în Moldova secolului XVI. [Buc.], 1957, f. e., 308 p. (Istoria școalelor la români).
Lucrarea cuprinde un istoric al Bibliotecii de curte, întemeiată de Iacob Eraclide Despotul, precum și o descriere a principalelor lucrări care o alcătuiesc.

43. Organizarea și activitatea bibliotecilor

17. **BENEDEK, A.: Pentru îmbunătățirea continuă a muncii de răspândire a cărții.** Viața cooperăției meșteșugărești, 15.III.58, p. 2 și 4.

Analiza lucrărilor consfătuirii pe țară a șefilor serviciilor organizare-culturalizare din uniuni și a lucrătorilor din bibliotecile cooperativelor meșteșugărești desfășurată în Capitală în zilele de 6—8 martie a. c.

18. CIORBAGIU, VIORICA: Biblioteci, dar mai ales bibliotecari. România liberă, 28.III.58, p. 2.

Se discută care trebuie să fie atitudinea bibliotecarilor față de cititor.

19. FLEANCU, GH.: Roadele unei bune munci culturale. Gazeta învățămîntului, 7.III.58, p. 2.

Descrierea activității culturale din comuna Cioara-Doicești, raionul Călmățui, regiunea Galați, în cadrul căreia se înfățișează și unele aspecte ale muncii cu cartea.

20. GHEORGHICEANU, GH.: Insemnări dintr-o bibliotecă. Munca, 20.III.58, p. 2.

Aspecte din activitatea bibliotecii clubului „Ștefan Gheorghiu” al uzinei mecanice din Cîmpina.

21. PRISNEA, CONSTANTIN: Cultură, artă, știință pentru milioane de oameni. Știința, 20.III.58, p. 1 și 2.

Articolul prezintă un bilanț al muncii cultural-artistice și de propagandă a științei desfășurate de instituțiile cultural-educative de masă, relatînd aportul sfaturilor populare în această direcție și arătînd sarcinile de viitor ce revin acestora pentru o mai bună răspîndire a culturii în masele largi.

22. Sarcini actuale ale cluburilor sindicale. Știința, 29.III.58, p. 1 și 5.

23. SZATMARI, ELENA: Bilanțul unui an de activitate [al bibliotecii cooperativelor meșteșugărești din Timișoara]. Viața cooperăției meșteșugărești, 8.III.58, p. 2.

24. STOICA, ILIE: Concursul „Iubiți cartea” în atenția Comitetului U.T.M. [din comuna Peretu, regiunea București]. Știința tineretului, 5.III.58, p. 2.

Roadele acțiunilor inițiate de Comitetul U.T.M. din comuna Peretu pentru stimularea interesului tinerilor în vederea participării la concurs.

25. TEODORESCU, V.: Nu-i de ajuns să pornești... Apărarea patriei, 27.III.58, p. 2.

Analiza desfășurării concursului „Iubiți cartea” într-o unitate militară. Vezi și nr. 4, 29.

5. EDITURĂ. INDUSTRIE POLIGRAFICĂ. DIFUZAREA CĂRȚII

26. Cărți. [Sub acest titlu se dă întreaga legislație privind editarea și difuzarea cărților în țara noastră]. În vol.: Fișier legislativ pe probleme. (Lexicon) Volumul 2. C. Buc., Editura științifică, 1957, p. 1203—1205. (Procurătura generală).

27. BUZILA, BORIS: Cifre și tiraje. România liberă, 9.III.58, p. 2. Sugestii pentru o mai bună stabilire a tirajului cărților în funcție de cerințele cititorilor.

28. BUZILA, BORIS: Cărți prăfuite. România liberă, 23.III.58, p. 3.

Sugestii pentru o mai bună popularizare a cărții în rîndul tineretului.

29. Cartea la sate. Anchea „Contemporanului”. Contemporanul, 14.III.58, p. 3. Cuprinde răspunsurile unor scriitori, bibliotecari și activiști pe tărîm cultural privind probleme de îmbunătățire a răspîndirii cărții în mediul rural.

30. Cărți și broșuri editate de editurile de stat în anii 1955—1957. [Tablou statistic]. Buletin statistic trimestrial, 1957, nr. 4, p. 68.

31. Clasicii. Contemporanul, 21.III.58, p. 2.

Aprecieri asupra modului de editare a clasicilor literaturii noastre.

32. Despre activitatea Editurii Militare. Apărarea Patriei, 15.III.58, p. 2.

33. DIMITRIU-PAUȘEȘTI, AL.: Cărți rominești la Irkutsk. Insemnări, Veac nou, 21.III.58, p. 1.

34. FODOR, I.: Literatura agricolă în R.P.R. Agricultura nouă, 4.III.58, p. 2.

Scurtă trecere în revistă a principalelor lucrări de literatură agricolă tipărite în țara noastră.

35. VINTU, VICTOR: Moștenirea literară. Contemporanul, 28.III.58, p. 1 și 2. Dezbaterile consfătuirii organizată de Direcția generală a editurilor și difuzării cărții în legătură cu problema editărilor celor mai reprezentative opere din trecut ale literaturii noastre.

6. ORGANIZAREA MUNCII INTELLECTUALE

36. SEN, ALEXANDRU: Știi să-ți organizezi munca intelectuală? [Continuarea unor articole publicate pe această temă în cursul lunii februarie]. Știința tineretului, 15.III.58, p. 1 și 3; 23.III.58, p. 1 și 3.

Sfaturi pentru o bună organizare a studiului individual.

ȘTIATI CĂ ?

...xilografia care este un produs al geniului poporului chinez, este de fapt precursorul direct al tipografiei ?

Xilografia a fost adusă în Europa de către arabi în secolul al nouălea, dar răspîndirea acestui procedeu pe vechiul continent a început cu mult mai tîrziu, abia prin secolul al XIV-lea, cînd olandezul Koster a efectuat primele tipare de text, folosind xilografia.

Se poate spune că, înainte de Guttenberg, a avut Koster ideea de a tăia literele de lemn una cîte una și de a le așeza la un loc spre a obține cuvinte și fraze întregi. El a fost primul care a tipărit cărți de joc și ilustrațiuni.

...mașina tipografică a lui Guttenberg a fost la început o simplă presă de lemn, destul de rudimentară chiar și pentru vremea aceea ?

Manevrarea ei era greoaie și complicată, cerind mult timp, înafară de un efort fizic excepțional.

Cu toate acestea presa lui Guttenberg a funcționat fără modificări prea esențiale timp de 400 ani. Atît a fost necesar ca să se ajungă la mecanizarea de astăzi.

De fapt, prima mașină de imprimat a fost folosită în industria țesăturilor la imprimarea stofelor, de unde a fost preluată de un editor englez care a reușit să tragă cu ea ziarul său, obținînd tirajul senzațional pentru vremea aceea de 500 exemplare pe oră...

...în antichitate funcția de bibliotecar era îndeplinită de către sclavi, care constituiau o castă specială denumită librari ?

Mai tîrziu, în evul mediu, această muncă era făcută îndeosebi de călugări, dat fiind faptul că cele mai multe biblioteci se aflau adăpostite în mănăstiri. În Spania călugării bibliotecari purtau denumirea de *custos librorum*, adică păzitori ai cărților.

În timpul Renașterii, funcția de bibliotecar este încredințată oamenilor de știință, literaților și de preferință umaniștilor celebri, cărora li se crea în felul acesta condiții potrivite pentru studiile și cercetările lor.

...în general, sub denumirea de manuscris nu se înțelege numai orice hîrtie care conține o scriere de mînă ?

Dincolo de înțelesul ei etimologic, expresia se referă și la inscripțiile pe piatră, cărămidă sau olane care s-au păstrat din vechime pînă în timpurile noastre, ca și la actele, diplomele, scrisorile scrise pe papyrus sau pergament, fără să mai numărăm cele scrise pe hîrtie în epoca modernă.

De asemenea, sub cuvîntul manuscris se înțeleg vechile compoziții literare sau științifice care s-au păstrat sub formă de rulo sau de carte.

...hîrtia care fusese cunoscută de chinezi încă din primul veac al erei noastre s-a răspîndit în lume 700 de ani mai tîrziu, cînd niște prizonieri chinezi aduși la Samarkand au înființat o industrie de hîrtie ?

Nu mult după aceea, tot în veacul al șaptelea, asemenea fabrici de hîrtie luau ființă la Damasc și Bagdad, de unde arabii au transplantat fabricarea hîrtiei și în Europa.

Abia în 1154 găsim prima fabrică de hîrtie în Europa, la Jativa în Spania, unde hîrtia era fabricată pe baza unui procedeu arab, constînd în prelucrarea deșeurilor de stofă.

După invenția tiparului, industria hîrtiei a început să se dezvolte pe scară mare, pînă la nivelul tehnicii de astăzi.

Știri din lumea CĂRȚILOR și a BIBLIOTECILOR

● O nouă și valoroasă lucrare din seria operelor rare, a intrat în patrimoniul Bibliotecii unionale de stat pentru literatura străină din Moscova.

Este vorba de una din cele mai bogate enciclopedii din lume și anume o veche enciclopedie chineză, care ea însăși reprezintă o întreagă bibliotecă, deoarece numără nu mai puțin de 2212 volume.

Opera a fost scrisă în decurs de mai multe secole.

★

● În cadrul acordurilor de colaborare internațională în domeniul biblioteconomiei, va apare în curând la Praga o publicație cu caracter internațional, al cărei scop va fi informarea catedrelor de biblioteconomie de la instituțiile de învățămînt superior.

Publicația va apare deocamdată de două ori pe an.

În legătură cu aceasta U.N.E.S.C.O. va organiza în curînd un seminar internațional pentru discutarea problemelor învățămîntului bibliotecar.

★

● Cifra actuală a instituțiilor științifice, academii, universități, muzee și edituri din America cu care biblioteca V. I. Lenin din Moscova întreține permanente relații de schimb, se urcă, pînă în prezent la 133, numărul acesta fiind în continuă creștere.

În ultimul timp cele mai active schimburi de publicații s-au făcut cu bibliotecile cunoscutelor universități americane Columbia și Harvard, precum și cu Biblioteca Congresului American.

★

● În presa austriacă apar articole prin care se dă alarma asupra efectului pe care le au asupra tineretului scrierile imorale.

Ziarul vienez Oesterreichische Volksstimme pune în legătură creșterea criminalității în rândurile tineretului austriac cu apariția necontrolată a unor lucrări cu subiecte senzaționale din lumea crimei și a desfrîului.

● În colhozul „Steaua Polară din Uzbekistan, raionul Urta-Sarai, funcționează o bibliotecă muzicală, 300 de cititori, participanți la diferite cercuri muzicale de amatori, împrumută note muzicale de la această bibliotecă.

★

● În Uniunea Sovietică a apărut cartea *Noi am văzu Uzbekistanul sovietic* în care sint descrise impresiile diferiților vizitatori străini. În capitolele închinare problemelor culturii și artei, ziaristul indian Voïdia declară „am vizitat o bibliotecă colhoznică care conține 11.000 cărți și am constatat că în rîndul țărănilor cartea de literatură se bucură de „multă prețuire“.

★

● Într-un interviu acordat corespondentului Agenției Vietnameze de Informații asupra rezultatelor obținute pe plan cultural de la restabilirea păcii, Ministrul Culturii, Hoang Minh Giam, a declarat printre altele: „În domeniul editării, totalul lucrărilor tipărite în limba vietnameză atinge 22 milioane, exemplare, adică de 14 ori mai mult ca în 1939. Operele editate în limbi străine se ridică la 133.370. Făcînd media, putem spune că fiecare locuitor din Nord, are la dispoziția sa cite 2 cărți“.

„În ceea ce privește cultura populară, a spus mai departe Hoang Minh Giam — noi am întărit Biblioteca Centrală și am înființat 32 biblioteci noi în orașe“ (în 1939 nu erau decît 3 biblioteci pentru toată Indochina).

În incheiere Ministrul Culturii a declarat: „În prezent viața culturală este în plină dezvoltare atît în orașe cît și la sate. Numeroase case de cultură și cluburi s-au înființat aproape în întreaga țară, în întreprinderi, pe șantiere, în sate. Muncitorul și țărănul poate veni aici să citească ziarele și cărțile care îl interesează, să asculte discuții asupra diferitelor subiecte sau să asiste la reprezentații artistice. În timpul celor 3 ani trecuți, noi am îndeplinit sarcinile cele mai importante ale perioadei de restabilire a economiei“.

PREȚUL 2 L.EI